

PÕHJALILLED

I

WOLDEMAR ROSENSTRAVCH

POSTIMEHE

TRÜKK

103

Pôhjalilled I.

Ed 31810

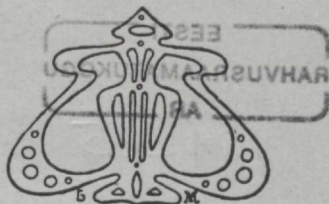
Põhjalilled

1.

Woldemar Rosenstrauch.

B 2374.

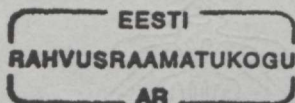

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus 1908.

Ar 908

Rosenstrauch

101295*

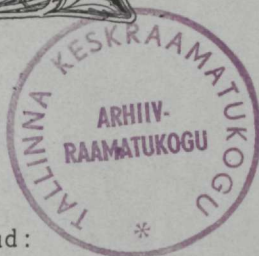
Sis u.

Lhk.	Lhk
Minu laulud	1
Tükk kodupinda ära ihkan saada	1
Oleksid mul kotka tiivad .	2
Torm möllas	2
Aeg ammu ju	3
Wäikene and	4
Laulik ja Jumal	4
P. Jakobsoni haual	5
Järwel	6
Wana tamm	7
Isamaa, sa ära karda	7
Mis mäda, see langeb ümber	8
Mööda!	9
On Eesti laul aasal weel kõlamas	9
Üks imelik muinasjutt hinges	10
Wihma ootel	10
Talwe wõimus	11
Plettenbergi tamm	12
Kuusk ja pilwed	13
Jää hääks, mu kodumaa kaunis	13
Jää hääks, mu isamaa	14
Ka neid on imetanud	15
Nüüd kaugelt wõõralt rajalt	16
Weel Läänemeri kohab	16
Kas ikka tuli õhkub	17
Andke aega!	18
Paremale pojale	19
Küll palju on hinge sees mõtteid	19
Üks hingel sügise aegu	20
Pilwed	20
Kes mõistab?	21
Laulud, kaunid waimu-lilled	21
Kumb meist wõidab, sa wõi mina	22
Mu laulud kurwad pole mitte sellepärast	23
Sõbrad	23
Ühed sõnad õnnelaulust	23
Kord, ma tean, küll tõde wõidab	24
Wõõrsil	24
Wana kandlemängija	25
Külmaroosid	26
Ma mõtlesin: Kõik on ju mööda	27
Oh laulda ma tahaks	28
Tuttaw heli	28
50-ne aastasel sünnipäewal .	29
Emale	30
Isale	31
Trööstiks sõbrale	31
Noorele sõbrale	32
Lauliku kodu	33
Mu sõbrad, nüüd tulge kokku kõik	33
Kewade tulekul	34
Oskasid mul ainsal waatel .	35
Sää! kase koorel kaks nime	35
Miks?	36
Minule Sa oled ikka weelgi	37
Eksitus	37
Unistused	38
Kõik unustaksin ära	39
Kewade, sügise ja mina	40
Sul mustad lokid ja silmad .	40
Weel on järel mu laul	41
Waata weel üks ainus kord	41
Kaks õit	42
Palujad	42
Me' terve sõpruse lugu	43
Kui Sinu pääle mõeldes	43
Minu laulud	44
Laulu heli kostab tasa	45
Ma nägin sõprasad palju	45
Õele	46
Põgenejad	46
See maja sää! kõrgel künkal	47
Miks räägite ikka mull' temast!	48
Näe, nad tantsiwad sää! kiirelt	48
Mu sõber, kuidas ikka ja ikka	49
Ei ma ial usu seda mitte .	50
Laente koha kaugel järwel .	50

Lhk.		Lhk.
51	Sinü pilt	Sääl kõrgel — sääl mäges- tikus 83
51	Pühapäew	Mistarwis küsid Sa seda . . 84
52	Seda und, mis kodu ma nägin	Wäikene palwe 84
53	Wõõra raja kaunim neu . .	Ühe kirja puhul 85
54	Mustad silmad	Unustud lilled 87
54	Kewade on ümberringi . . .	Pildile kaasa 89
55	Mis on Sul wiga, kallim . .	Lahkudes 89
56	Nüüd alles mõistan mina . .	Kord kahekesi kewade ajal
57	Dnepri kaldal	Sünnipäewaks 91
58	Elulugu	Petlik rahu 92
59	Miks naerad?	Kuu paistab nii selgesti aeda
59	Kõik ihade tuli mu rinnas .	Elulugu 93
60	Sind kaua aja tagant	Oh mu süda waiki jää! . . 95
61	Lillekimbule kaasa	Lühike on õnne iga 96
62	Kewade tulekul	Unistused elu õnnest 96
62	Salaja sõprus	Kindel usk 97
63	Kahed silmad	Kõik laulud Su musu eest andsin 97
64	Oh tõsta loor Su silmade päält	Mu süda ammugi räägib . . 98
65	Minu arm	Mu sõber, miks minu wasta
65	Sa kutsud mind kaugele maale	Mu lauluke, lenda nüüd
66	Ma rääkisin sõpradele	kaugele 99
67	Need esimesed kewade lilled	Sest saadik, kui surid Sa
67	Sind tahtsin omaks saada .	mulle 99
68	Weel Su silmi tahaks näha	Paljugi mis ihkan 100
69	Sääl kaugel paistab meri . .	Mu sõber, miks Sa nutad . 101
70	Mis lõpp saab sellel sõprusel	Kõik, kõik ma tooks nüüd
70	Mu südant ja hinge Sa täitsid	Sulle 101
71	Mu sõber, Sa oled wist liblik	Su tulekut mina kartsin! . . 102
71	Ma tean, mul süüdi on palju	Lille õisi, sinisilmi 102
72	Kõik wiha peab haul wai- kima	Üks raske uni see oli küll . 103
73	Nad lillesid palju tõiwad . .	Mu arm, ta suri ära 103
73	Tundmatale raudteel 16. aug. 1906	Ma metsa koha kuulun . . . 104
74	All aasal, sääl toominga wilus	Laul 104
75	Me oleme kahekesi	Su juurde ma tulema pidin . 105
75	Miks kardad?	See süda ju ammugi suri . 106
76	Wana lugu	See, kes kord kõik juba . . 106
77	Kõik ma sain, mis ihkasin maailmas	Ta oli küll seltsimees lahke 107
78	Kõik ma mõistan, ainult kahest	Miks wiitad sõber, Sina . 108
79	Ootajale	Üks heli teise järgi 108
79	Ootaja	Mu terwel elu käigil 109
80	Ta oli üksildastel	Sääl teine pool jõge, mäe weerul 110
81	Mu armu minu rinnast . . .	Neil kõike on küllalt 110
82	Üks wõõras meil seltskonda toodi	Neiule 111
		Su külma waadet ma tundsin 111
		Su wiimne terwitus, mis Sa mul saatsid 112
		Lauluke 113

Lhk.	Lhk.		
Leegid, mis mu rinnas praegu	113	Udu	144
Sa wõtad mind ühes	114	Kaks kewadet — kaks une-	
Südamele	115	nägu	144
Miks ikka ja ikka Sa waatad	115	Ei soovi ma ju palju!	146
A. R.-le	116	Meie armastus	146
P. R.-le ühe postkaardi puhul	117	Laenete laul	147
Sa läksid, arm surema pidi	118	Ses wõitluses elu eest mina	148
Suwe õhtul ära wiibi Sa	118	Lauliku südame arm	148
Oli minul sõber armas	119	Üks ainus õnn on minul	155
Üks mälestus hinge jäi alles	119	Heinrich Heine	156
Dnepri kaldal	120	Pääasi, et mina ei tea	157
Sügise tulekul	122	Meie sõprus	157
Kuis punab järwe wesi	122	Kes sõidab siin tõllas, see	
Kõik neid tundeid tahtsin		sõidab ka säääl	158
tuua	123	Jäi meie sõprus katki	158
Nii argsest, tasakesti	123	Mets ja noorus	159
Mälestused	124	Nooruse armastus	160
Esimese lumetee unistused	124	Peter Jakobsoni haul	160
Haige õde	126	Hommik ja elu	161
Minu arm	127	Kaste ja pisarad	161
Kui selgesti paistab päike	128	Talwel	162
Mu süda ammugi juba	128	Muinaspõlwe mälestused	162
Lahkujad	129	Sõnajala õis	163
Su südame tuksumist kuul-		Rahaauk	165
sin ma	130	Kodukäija	167
Mu oma süda on süüdi	130	Rahaaugu tuli	169
Ime jõud on süüta pilgul	131	Laenete muinasjutt	172
Ära karda	131	Kogemata leitud õnn	173
Lahkudes	132	Kihlwedu	175
Lahkujale sõbrale	133	Kalda pajude muinasjutt	178
Miks kardad?	134	Umbjärwe ruutel	180
Need õied on ju närtsind	134	Hundimäe sündimine	183
Mis tarwis ma siia weel tulin	135	Luupainjas	187
Lahkume, me pole seltsi-		Halgjas	189
mehed	136	Laulud Endlale	191
Walu teed Sa ikka mulle	136	Unenägu naeseks	194
Armastus wõib uuest tulla		Järwe neu	198
jälle	137	Näkineiu	202
Arm tahab päikse paistet	138	Endla järwe muinasjutt	206
Mis ime see on, et weelgi	138	Järwe-pidu	219
Ainus mälestus	139	Losside waremed	222
Kui tuli kaunis kewad	140	Rakwere lossile	223
Tule!	140	Porkuni lossile	224
Tagasi!	141	Põltsamaa lossile	225
Seda õnne küll mõistsime		Toolse loss	225
mõlemad	141	Laiuse loss	226
Kewade tulekul	142	Paide loss	227
Nüüd wõid Sa julgelt tulla	143	Mõttesalmid	229

Minu laulud.

Kõik on siin, mis ilm mull' toonud :
Õnn ja hingeiin,
Raske elu, kurwad pildid
Kuju saiwad siin.

Elu on nad mulle andnud —
Annan tagasi !
Ja weel rohkem, rikkalikult
Kui neid anneti.

Kesse nende kõnet mõistab,
Nendel 'toon nad ma,
Ja neid mõistab see, kes ise
Walu tundnud ka.

©

Tükk kodupinda ära ihkan saada.

Tööd tegin ma, et wiimaks selle palgaks
Tükk kodupinda saaksin omale,
Kus tööd ma teeks, kus wõiksin pühendada
Mu wiimse jõuu ma kodupaigale.

Tööd tegin ma ja kõige selle palgaks
Üks wäsin'd wanake on teie ees,
Ei sihil' jõudnud ma, jõud ennem lõppes,
Kuid end'ne soow ei surnud südames :

Tükk kodupinda ikka ihkan saada,
 Nüüd seda keelata ei keegi wõi,
 Tööd teha ruumi siin ei minul olnud,
 Kuid puhkepaigaks teda ikka jäi.

Oleksid mul kotka tiivad.

Oleksid mul kotka tiivad,
 Lendaksin tõe juurde sinna,
 Kauge unistuste maale,
 Sinna igatsuste linna.

Sääl ma wõiks Su walgust näha
 Waadata Su silmadesse,
 Elu-jõudu säält wõiks juua
 Oma wäsin'd südamesse.

Ei ma kodu säält küll taha,
 Siia tagasi ma tõttan,
 Uuel jõul siis jälle wõitlust
 Ülekohtu wastu wõtan.

Ja neil teistel, kel ju paistab
 Tõe wastu kahklus silmas,
 Tooks ma sõna, tooks ma tõendust,
 Et on tõe siiski ilmas.

Torm möllas. . .

Torm möllas, puud langesid maha
 Ja mets nii sõredaks jäi —
 Kõik wihkawad tuult ja tormi,
 Kes hukatust ühes tõi.

Kas kõik? Ei, waadake metsa,
 Kuis paljudel elu sääl uus,
 Ja kuulge, kuis kiituse-hümnus
 On tormina hulkade suus. . .

Torm awas neil päikese, taewa,
 Mis puudest katetud sai,
 Torm ainult siin wägewaid surmas,
 Kuid nõrkadel elu ta tõi.

Aeg ammu ju. . .

Aeg ammu ju, ma selgelt seda tunnen,
 Sest sellest hing ju ammu unistas,
 Ka sellest räägib minu haige süda,
 Et ammu aeg mul oleks puhkamas.

Ja ise ma — ja waata minu pääle,
 Mis olen mina nüüd, mis olin ma,
 Pea hall on ju ja wäsinud kuis olen,
 Ei usku ole, pole lootust ka.

Mul raske on, sest nägema pean seda,
 Kuis kõik neid aateid naeretakse nii,
 Ka millele ma kõik jõuu ohwerdanud. . .
 Et asjata kõik olnud ometi.

Aeg ammu ju, mis tarwis walu tunda,
 Kui kurjust näen, ei abi anda wõi,
 Mis tarwis waenlastele naeruks olla,
 Kui elu nendele siin wõidu tõi!

Wäikene and.

Mu isamaa, kõik annan mina Sulle,
 Mis elutormis mulle alles jäi,
 Sest minu püüetel, mu noorusjõuul
 Ju ammu hauaküngas osaks sai.

Ja minu kink, mu wiimne wara, wäike,
 Mu laulud — endal wõid nad pidada,
 Nad sellest hingest woolanud on wälja,
 Kes armastanud sind on otsata.

Ja seegi kink, ei tähtis tema ole,
 Siin suured mõtted täitsa puuduwad,
 Nad siginesid minu haigest hingest,
 Mu mure, walu nendes kõlawad.

Nad sündisid, kui petetud ma olin,
 Kui oma töösid nägin langema,
 Su hääks ma oma jõuu ohwerdasin,
 Kuid siisgi ma ei wõinud aidata.

Sa wasta wõta nad ja ära põlga,
 Et nõrgad nad, et wäeti olen ma. —
 Ma usun, need, kes rohkem teha jõudnud,
 Sind palawamalt ka ei armasta.

Laulik ja Jumal.

Nüüd rahu palud Sa, et õnnetu Sa olla,
 Ja Sinu õnn on sinust lahkunud,
 Et wäsin'd oled, kõik on Sulle surnud,
 Ja kõigist oled ära unustud.

Jah, unustud! Kuid üks kord enne Sina
 Niisama unustanud teisi ka,
 Ja ainult oma õnne suurust nägid,
 Ei minult kestwust talle palun'd Sa.

Su lauludes Sa armu suurust kiitsid,
 Ei mitte Teda, kes ta Sulle tõi,
 Kuid õnned, mille alus pole mina,
 Ei iganeski kaua kesta wõi!

Mind wiimaks mäletad, ka andeks annan,
 Sest suurel õnnel silmad pimedad;
 Ei endist õnne sulle taha anda,
 Kõik ilma õnned pole kestawad.

Ka mitte unustust, ka mitte rahu —
 Neid mõlemaid kord hauast leiad Sa —
 Ma annan mälestused noorest põlwest,
 Su waimul tiibi õnne aimata.

P. Jakobsoni haul.

Lilled, ehitage seda hauda,
 Kus üks tähtsam wend on puhkamas,
 Laulge talle, linnud, unelaulu
 Päikse tõusul, eha ämaras.

Kui ta elas, siis ta teile laulis,
 Tõstis Teie ilu taewani,
 Kodu metsadest ja õite ilust
 Kõlas tema kannel alati.

Nüüd ta wäsin'd on ja puhkab rahus,
 Tasuge nüüd talle tagasi.
 Lillekesed, õitsege ta haul,
 Linde laul, säääl kõla alati.

Järwel.

Oh waiki ju maru, oh waiki!
 Käed wäsin'd, ei mõlasid pea,
 Öö pime, ei tähte taewas,
 Kus kallas, ei seda ma tea!
 Kuid laened ju täidawad lotja,
 Tuul kangeneb järwe pääl,
 Ja nagu sala sõnu
 Mul räägib ta kohisew hää!
 Sa rumal, miks randa Sa püüad,
 Kus keegi ei oota ju Sind?
 Kas wähe Sul haiget weel tehti,
 Kas wähe weel tundnud Su rind!
 Ja millest on Sinul nii kahju,
 Et pisarad silmas on weel!
 Wõi kardad Sa wahest ehk laeneid
 Ja surma, mis ootamas eel?
 Sa rumal! Surm waenlane pole,
 Waid sõber on Sinule ta:
 Ta sonitud rahu Sul annab —
 Uks talle awa nüüd sa.
 Kui waga on järwe põhjas,
 Sääl ase sind ootamas eel —
 Sa wiska mõla ja tule,
 Miks asjata wiiwitad weel!
 Ja sõudja kuulas neid sõnu,
 Küll wäsimus aitas ka,
 Siis tuli üks laene nii kõrge
 Ja sõudja mattis ta.

Endlal, 25. augustil 1904.

Wana tamm.

Kogusiwad kokku taewa tuuled,
 Kohendasid laened korda end,
 Et siis murda uhket tamme kaldal,
 Kellest takistud saab nende lend.

Tuulel on ta ainus takistaja,
 Tema juured tüliks laenetel,
 Kerget ranna liiwa aga laened
 Tahtwad mängitada lusti-teel.

Ja ka tamm, see kohas tumedasti —
 Tema on ju wana sõjamees,
 Palju on ta wõitlusi ju näinud,
 Teab, üks raskem on tal jälle ees.

Teab, et oksigi nii mitu juba
 Torm on ära wiinud omal teel,
 Palju juuri laened lahti uhtun'd,
 Aga ei ta siisgi karda weel :

Uued oksad kaswasiwad jälle.
 Uued juured kinnitasid end,
 Küll ka nüüdgi jälle ilmaaegne
 On see laenete ja tuulte lend.

Isamaa, sa ära karda.

Isamaa, wõid rahul olla sina,
 Oma kohust ei me unusta,
 Ei need hääled, mis siin muiste kostsid,
 Iganesgi, saa siin kustuma.

Olgugi nüüd tormid liiga kanged,
 Langedu ka puidgi tema eel:
 Pole surnud Eesti julge süda,
 Pole kadun'd Eesti mehemeel.

Praegugi eks Eesti hääli kõla,
 Kosta säält, kus kõlas muiste ta:
 Läbi Wiljandi ja Pärnu raja,
 Läbi Harju-, Järwa-, Wirumaa.

Peipsi piirilt Läänemere randa
 Wiru merelt Kena Koiwale,
 Eesti keele kõla, kodurada,
 Laulab weelgi kiitust sinule.

Pole sul siis surma ohtu karta,
 Pole muretseda, isamaa:
 Ei need hääled, kel siin muiste kodu,
 Saa ka iiaigi siin kustuma.

Mis mäda, see langeb ümber.

Mis mäda, see langeb ümber,
 Miks tugesid seadite tal!
 Kõik kaob, kel iganen'd iga,
 Mil wõõriti alus on all.

Toed langemist wiiwitawad
 Wast tunnid, päewadgi weel,
 Kui aga alus on mäda,
 Siis surm on ometi eel.

Sest parem need toed, need wiimsed,
 Nüüd kiskuge ära eest,
 Et rutemalt wärske elu
 Lööks tärkama wareme seest.

Mööda!

Kui oli kaunis noorus
 Ja kewade meil siin,
 Ma nagu neid ei näinud —
 Ma tööle elasin.

Nüüd tööd on korda läinud
 Ja sihil' jõudsin ma,
 Nüüd õnne, hinge-iha
 Ka lähen otsima.

Jah, tööd on korda läinud,
 Ma sihil wiimati,
 Kuid nägemata mööda
 Ka läinud kewade.

Ei õisi ole näha,
 Ei ole õnne ka,
 Ei ole leeki rinnas
 Ja wanaks jäänud ma!

On Eesti laul aasal veel kõlamas.

On Eesti laul aasal veel kõlamas
 Ja Eesti süda truudust veel tunnistas,
 On kindel veel Eesti mehemeel —
 Ei, kodu, sind ähwarda hädaoht eel.

On raskemaid päiwi see kodu näin'd,
 Siit kurjemad tormid on üle käin'd,
 Kuid ometi Eesti elab veel
 Ja julgest' kõlab Eesti keel.

Mis siis nüüd! Need wähesed pilweksed,
 Kas Eesti surmaks siis saawad need,
 Et asjata nõnda hädaldad
 Ja surma meile nüüd kuulutad.

Üks imelik muinasjutt hinges.

Üks imelik muinasjutt hinges
 Mul liigub ikka weel,
 Mis ammu, ammu ma kuulnud
 Kord olen elu-teel:

Et kord peab Wiru piiril
 Üks wägimees sirguma,
 Kes rahwa lahkunud pojad
 Saab kokku koguma.

Ta priius-laulu sõnad
 Neil selgeks õpetab
 Ja wabaduse tungi
 Neil hinge istutab.

Ma olen oodanud teda,
 Ei wist küll üksinda —
 Mil läheb see muinasjutt täide,
 Kes wõib küll ütelda?

Wihma ootel.

Pilw, kuhu sa kõrgel nii ruttad
 Nüüd üle mu kodumaa,
 Nii kuskil sa oodatud pole,
 Nii kuskil ei palutud ka.

Ei olnud palweid ju wähe,
 Ei mõistmata ole nad sul,
 Sa waata, kuis ootwad sind lilled,
 Kõik nurmed ja aasad küll.

Sa tule ja tee nad rõõmsaks,
 Kõik janu neil kustuta —
 Ei palju meie ju taha,
 Kuid wähegi peata sa.

©

Talwe wõimus.

Dnepr puhkab. Ta raudu pandi,
 Ta wabadus riisuti talt.
 Ta laened — need priiuse lapsed —
 Nüüd uinuwad wagusalt.

Ja eemalt paistab kõik ilus:
 Päik' paistab jääkatte pääl,
 See hiilgab tuhandes wärwis,
 Kõik rahul, kõik waikne on säääl.

Kuid laened jõe sügawas põhjas,
 Kas rahul on nemad ka nüüd,
 On unun'd neil waba woli
 Ja endine wabadus-hüüd?

Ei wist! Ei wabadus unu,
 Kes teda maitseda wõis —
 Ka ajuti nüüdgi jõe kehast
 Kui tuksatus läbi käis.

Siin sõi ta katte jäääl läbi,
 Säääl prao ta sisse löi,
 Ta oma jõudu, kui katsuks —
 Mis wäega seatud kord sai.

Ta teab, kord laiendawad
 Kõik praod ja lõhed end,
 Siis terwel laenete wäljal
 On jällegi waba lend.

Siis ujutab üle ta kaldad,
 Eest uhub kõik minema —
 Noor priius piiri ei tunne,
 Ei piirisid panna tal saa.

Plettenbergi tamm.

Nõnda nimetab rahwas suurt, põlist tamme, mida ordomeister v. Plettenberg oma käega pärast õnnelikku wõitu Salla mõisa rohuaeda istutanud, ja praegugi alles ja täiesti terve on.

Uhke tamm on Salla rohuaias,
 Mida Plettenberg on istutanud
 Oma käega, kui ta wõidu saanud,
 Ordu wõim kui läbi ilma kajas.

Uhkem on ta suures ilmas, laias,
 Tuul ja torm tast pole wõitu saanud,
 Aja-wõim ei teda häwitanud —
 Juured kindlasti ta mulda rajas.

Surnud ammu tema istutaja,
 Murtud wõim, mis ehitas siin maja,
 Ainult tamm pead uhkelt kõrgel kannab.

Ta kui seisaks uue aja piirel,
 Tahaks näha, mis see ime wiirel
 Uuel koidul kodumaale annab.

Kuusk ja pilwed.

Kuusk üksinda seisab mäe künkal
 Ja waatab kõrgele,
 Kus pilwed nagu hõbe
 Sääl lendawad kaugele.

Kuusk aga on üksipäine
 Ja kurwaks läheb tal meel:
 Oh, pilwe tahaks ma olla
 Sääl kõrgel taewa teel,

Et wabalt üle maade
 Siis kaugele lennata,
 Sääl kauguses ilus wõib olla,
 Wast puuduwad tormid säääl ka.

„Sa rumal!“ nii laususid pilwed,
 „Ei õnne ole meil eel,
 Ei ole meil kusagil kodu,
 Ei rahu taewa teel.

Tuul lõhub ja ajab meid taga,
 Ei wasta panna me' saa —
 Sull aga on kindel kodu,
 Oh, õnnelaps, oled sa!“

Jää hääks, mu kodumaa, kaunis.

Jää hääks nüüd, kodumaa, kaunis,
 Ja Jumal kaitsegu sind,
 Ta saatku sulle päikese-paistet
 Ja wihma ta pilwete rind,

Et ilu endisest suurem
 Su pinnal lööks lokkama,
 Peaks meie pisarad, palwed,
 Sind selleks aitama!

Ei priiuse-laulu wiisid
 Nüüd meieta waiki jõe,
 Ja kuigi meie kaugelt
 Neid iial ei kuule, näe.

Ja kuigi neil noorematel
 Ka sõnadgi puuduwad,
 Ja meie nimedgi ammu
 Ju ära kustuwad,

Siis waba mere müha
 Ja uhke tormi wiis
 Neil laulu sellest laulwad —
 Küll süda neil ärkab siis.

Ja uuel jõul ta jälle
 Siis kostab üle maa —
 Ei priiuse wiis ei sure
 Ehk wahest waikib küll ta.

Jää hääks, mu isamaa.

Jää hääks, mu isamaa, kallis,
 Wist wiimselt näen sind ma,
 Ja kodumaa metsad ja jõed,
 Nüüd kohage minuta.

Ma tean, tuul ikkagi kohab
 Ja lilled õitsewad
 Ja oja laened ja metsad
 Siin juttu puhuwad.

Ja kõne, mis rääkin'd nad mulle
 On pühast priiusest,
 See kõlama saab ju ikka,
 Kui olen ma kaugel ka sest.

Ja kodumaa poegade kõrwa
 Saab kostma ta alati,
 Kui kõik seda kõnet ju mõist'wad,
 Ei waiki see iialgi.

Jää hääks, mu isamaa, kaunis,
 Sind wiimselt näen nüüd ma —
 Kuid ikka ja ikka tuul puhu
 Neil priiuse-laulukest sa.

Ka neid on imetanud.

Ka neid on imetanud
 Küll Eesti ema siin,
 Neil elu jõudu andnud
 Kord Eesti ema piim.

Nad waesed unustanud
 On siisgi kodumaa,
 Ja wõõrast leerist läinud
 Hääd põlwe otsima.

Jah, leiba nad wast leidsid
 Säält oma ihule,
 Kuid waim, see waikima pidi
 Ja uinuma täiesti.

Ja kui siis wahete wahel
 Hing korraks ärkas weel,
 Küll walu ta neile siis tegi —
 Kuid sellest waikis neil keel.

Nad ise siis weel püüdsid,
 Et täiest' ununeks kõik —
 Jah, õnnetud on need hinged,
 Kel ununend kodupaik.

Nüüd kaugelt wõõralt rajalt. . .

Nüüd kaugelt wõõralt rajalt
 Ma jälle kodu sain
 Ja õnnelikul palgel
 Sa küsid, mis ma tõin,

Mis olen wõõralt rajalt
 Ma leidnud omale,
 Mis endsest ajast jäänud
 On minu hingesse?

Ei wõõralt rajalt leidnud
 Küll palju ole ma,
 Kuid seda kindlat teadmist
 Et ainult kodumaa

Wõib seda õnne anda
 Ma millest unistan'd,
 Ei ole wõõral rajal
 Ma seda osaks saan'd.

Kuid mis mull enne juba
 On olnud hinge sees —
 See kindlamaks ja suureks
 Veel wõõrsil kõwenes.

Weel Läänemeri kohab.

Weel Läänemeri kohab,
 Nii nagu muistena,
 Veel sala sõnu räägib
 Ta kodu rannaga.

Weel Eesti keelekõla
 On tema kallastel,
 Veel Erma uhkelt woolab
 Ja õisi kastab teel.

Weel leidub poegi Pärnus
Ja Wiru, Harju teel,
Ja Lääne, Järwa piiril,
Kel kallis Eesti keel.

Ja terwel Läänemerel
On mõistetaw see keel,
Mis Sakalas ja Saares
On kuulda ikka weel.

Kuis tohid Sa siis kurta
Ja surmast rääkida:
Ei wisa Eesti elu
Wõi ial närtsida.

Sa mõtle minewikku
Ja waata, mis on nüüd,
Kuis lühikesel ajal
On tõusnud Eesti püüd.

Kuis nurmel, aias uhkelt
Nüüd wili hällimas —
See Eesti oma elu —
Need tööst sul rääkimas.

Ja kus on tööle lusti
Ja raudset tahtmist ka,
Sää! pole aega kurta,
Ei surmast rääkida.

©

Kas ikka tuli õhkub...

Mu süda, miks Sa ihkad
Weel kodu tagasi,
Sa tead, et täide minna
Ei wõi see ometi.

Kui wõid, kõik kisu hingest

Ja ära unusta :

Mis mulle ära keeldud,

See surnud sulle ka.

Ja pisarad, miks ikka

Nüüd silmist tungite,

Miks süda ikka hüüab :

Ma tahan kodusse !

Kas ikka tuli õhkub

Weel elutuha all,

Et aeg, ei kaugus, maru

Ei surma toonud tal !

Ma siisgi kurwalt sulle

Nüüd lausun tasasti :

Mu hing, ei täida lõhe

Su soowid ialgi !

Andke aega !

Üleöö ei wäeti wõsu

Suureks tammeks sirgune,

Selleks aega läheb tarwis —

Wiimaks sünnib tõesti see.

Üleöö ei Eesti sugu,

Julge Eesti meeste meel

Suuri tegusid ei jõudnud

Tema korda saata weel.

Andke talle wähe aega,

Et ta jõuaks kaswada,

Siis talt õigusega tulge

Suuri töösid küsima.

Paremale pojale.

Ju päiwi palju läin'd mööda,
 Kus enam ei ole Sind,
 Kus surm Sind ära riisus
 Ja kattis murupind.

Kuid, mis Sa meile teinud,
 Ja isamaale ka,
 Ei seda surm ei wõta,
 Ei riisu kade maa.

See elab kaua Eestis,
 Teeb põued paisuma,
 See julgustab meid waewas
 Ja annab jõudu ka.

Küll palju on hinge sees mõtteid. . .

Jah, palju on hinge sees mõtteid
 Nii puhtaid ja ilusaid,
 Nad kauni nooruse ajast
 Weel alles sinna jäid.

Weel rohkem on hinge sees mõtteid,
 Mil tume ja must on tee,
 Neid sinna on elu toonud
 Ja tume sügise.

Kuid kallid on kõik nad mulle
 Ei lahkuda nendest ma wõi:
 Nad kõik on mälestused,
 Mis elu minule tõi.

Üks ingel sügise aegu. . .

Üks ingel sügise aegu
 Peab ilmassse lendama,
 Kõik lillekeste hinged
 Siit hõlmasse korjama.
 Aeg-ajalt ikka maa peale
 Ta silmitseb hoolega,
 Kas sulamas aasadelt lumi,
 Et alla wõiks ilmuda.
 Ja kui ta waatab nii alla,
 Siis ikka meil ilmuwad
 Ka aimed kewade ilust
 Ja hinge täidawad.

⊗

Pilwed.

Need pilwed, mis taewast nüüd katwad,
 Ei mustemad ollagi wõi,
 Neist taewas on üleni kaetud,
 Ka päikegi warjatud sai.
 Neid ennemalt polnud ju näha,
 Üks otsis taga säääl teist, —
 Tuul kandis neid sinna ja tänna,
 Siis päikene wõitu sai neist.
 Nüüd tuli torm ja need ribad
 Kõik ühtekokku aas,
 Ja sellest nüüd kaswanud wägi,
 Mis päiksegi warjutas.
 Saab liiwateradest mägi
 Ja tilkadest meri ka,
 Ja üksikuist poegadest rahwas,
 Kes suureks wõib tõuseda.

⊗

Kes mõistab ? . .

Kes mõistab mere müha
 Ehk metsa koha ka,
 Kõik linde sala-hääled
 On meile mõistmata.

Kes mõistab seda iha,
 Mis ikka hinge sees
 Meil ilutseb ja ihkab
 Ja tormab südames!

Ei neid küll wistist' ial
 Siin seletada saa,
 Sest kõigil nendel pole
 Siin mitte kodumaa.

Küll siis need küsimised
 Ka jõudwad lõpule,
 Kui elutee on käidud —
 Sind kantaks hauasse.

©

Laulud, kaunid waimu-lilled.

Laulud, kaunid waimu-lilled,
 Kaugele nüüd taganege,
 Töö, see nõuab raudset jõudu,
 Ärge nüüd mind tülitage.

Las' teen tööd ja andke mahti
 Haljal' oksale mind saada,
 Ahelaid, mis mind nüüd seowad,
 Laske maha raputada.

Kahte asja ei wõi keegi
 Täielikult toimetada.
 Ainult tuhas õõguw tuli
 Ei wõi ilma walgustada.

Kui mul läheb töö kõik korda,
Siis te' täiel ilul tulge,
Täidame siis terve ilma —
Wõidu pääle meel meil julge.

Aga seni kannatage,
Warjake end hinge sisse,
Kuni elurada rajan,
Teed teen õnne sadamasse.

Kumb meist wõidab, sa wõi mina. . .

Kumb meist wõidab, sa wõi mina,
Õelda praegu wõimata,
Kuid weel seni, kui mul elu,
Alla andma ma ei saa.

Olgu pääle kortsud palgel —
Seda ainult tegid sa,
Aga waata, silm weel julgelt
Wõib mul siisgi särada.

Olgu pääle süda wäsin'd —
Wiinud sa mult paljugi,
Aga wõitu minust saada
Sa ei jõudnud ometi.

Eks me näe siis, kumb meist wõidab,
Aga kuni liigun weel —
Pole kadun'd wõidu-lootus —
Elu, sind ei karda teel . . .

Mu laulud kurwad pole mitte sellepärast. . .

Mu laulud kurwad pole sellepärast,
 Et wahest ilmal tahaks näidata,
 Kuis haiget tehti mul ja palju haawu,
 Et kurb ja raske on mul elada.

Nad kurwad on, et wäsinud ma olen
 Ja asjata mu jõud on raisatud,
 Et hääduš weelgi wõimust pole saanud
 Ja kurjus ilmast pole wõidetud.

Mu laulud kurwad on ja süda kurdab,
 Kui näen ma ülekohut õiskama,
 Kui wähematel wendel liiga tehtaks
 Ja ometi ei wõi ma aidata.

Sõbrad.

Sa ihkad sõprust — mis tarwis?
 Mis kasu on sõprusest siis?
 Kas aitab ta koormat sul kanda
 Wõi pisarad palgelt sul wiis?

Ja näed neid sõpru ju küllalt,
 Tead ka, mis sõprade wiis:
 On hää, siis õiskawad ühes,
 On halb, sult ruttawad siis.

Ühed sõnad õnnelaulust. . .

Ühed sõnad õnne laulust
 Hinges minul helisewad,
 Wahest rohkem, wahest wähem,
 Ime-õnnest kõnelewad

Kewade on selles laulus,

Sää! on õnne õisi sada . . .

Kaunil suurel priius-pidul

Hinged wõiwad ilutseda.

Kust need sõnad põue tulid,

Ei tea isegi nüüd mina,

Aga ammu neid ma kuulsin,

Ammu on nad tulnud sinna.

Kord, ma tean, küll tõde wõidab.

Kord, ma tean, küll tõde wõidab,

Aga kuna sünnib see,

Millal tõe walget lippu

Tõstetakse kõrgele.

Kord ta wõidab, kuid kas mina

Seda näha saan ka weel,

Kas sel suurel wõidupühal

Laulub talle kiitust keel?

Ei ma tea, ei seda looda —

Siisgi tormid kohawad

Isemoodi minu ümber —

Wast nad tõe teatajad! . .

Wõõrsil.

Ma wõõrsil. Kui harwa, harwa

Kõrw seda kuulda wõib nüüd,

Mis nooruses kodukohas

Mul oli mu elu ja hüüd.

Ja kui siis wahest need hääled
 Mu kõrwu kostawad,
 Kuis tuhanded tunded ja soowid
 Siis hinges mul ärkawad.
 Siis tahaks ma jälle sinna,
 Kus kandlel on kõlamas
 Ja Eesti laul wägewalt, wabalt
 On huuledel helamas.
 Ja ühes hõiskaks siis mina,
 Saaks nooreks koguni,
 Kus elu muredest, waewast
 Weel polnud aimugi . . .
 Siis tuleb tuuleõhk wali,
 Need hääled kõik kustuwad —
 Mu ümber on teised helid
 Ja teisiti kõlawad nad . . .

Wana kandlemängija.

Kui tihti pääle nägin
 Ma mööda minema
 Üht wanakest kargu najal
 Siit oma kandlega.
 Ta juuksed on walgeks jäänud,
 Silm sära kaotanud,
 Näib nagu ei ial oleks
 Ta paremat maitsenud.
 Kui aga sõrmed seadib
 Ta oma kandlele —
 Mis on! Mis kuulen mina!
 Kui kaunis heli see!

Kuis kõlawad hääled üles
 Siis tema kandle päält,
 Ja nagu teisest ilmast
 Ma kuulen kaunist häält.

Need helid ei räägi sest murest,
 Mis osaks on mängijal,
 Waid ihadest, unistustest,
 Mis kusagil kaugemal.

Kes teab, wast mängija mõtted
 Ka wiibiwad kaugel siit,
 Kus on kõik walu wõõras,
 Kus lauldaks õnne wiit.

See wanake on wist muiste
 Küll teisi päewi näin'd,
 Mil praegune helide elu
 Tal hingest läbi käin'd.

Kuis muidu ta teaks sest õnnest
 Nii selgesti rääkida,
 Kui mälestused hinged
 Ei sellest räägi ka.

Külmaroosid.

Torm akna taga säääl möllab,
 Et taewastgi näha ei saa,
 Tuul kuskil ei kodu leia
 Ja kurdab ja kaebab ta.

Ka kewadet taga ma nutan,
 Mis ammugi kadunud.
 Kuid siisgi ta lilled ja laulud
 Ei hinged mul ununud. . .

Kuid akna pääle need lilled,
 Kust häkki nii ilmunud,
 Kas minu unistustest
 Wast kuju nad laenasid?

Ei puudu siin uhked roosid,
 Ei palmid puudu ka,
 Ei õiede ilul siin otsa,
 Nii nagu mu mõtetel ka. . .

Kuid akna taga tuul möllab
 Ja hangesid ülesse a'ab,
 Waim aga mul kaugemal' lendab
 Ja lilledest unistab.

Ma mõtlesin: kõik on ju mööda. . .

Ma mõtlesin: kõik on ju mööda,
 Ka südagi uinunud,
 Mu kewade mööda läinud,
 Mu noorus kadunud.

Ja kurwalt tulin ma kodu,
 Et rahu saaks siit ma,
 Et wäsinud raskest elust
 Wõiks wälja puhata.

Kui kodu taewast ma nägin,
 Ta lillede tuhandaid,
 Ja kodumaa metsade koha —
 Hing, süda, kui kuulda said.

Siis endine elulust, julgus
 Ka ärkas jällegi,
 Sest hing ei olnud weel surnud,
 Ei süda koguni.

Weel tahan ma laulusid luua
 Ja süda weel tuksuda,
 Weel tahan kord armastada
 Ja siis wast puhata.

Oh laulda ma takaks...

Kui palju on tundmusi hinges,
 Mis wälja kõik kipuwad,
 Nad sõuawad priiuse poole,
 Et sellele hõiskaksid nad.
 Sest priiusest rääkis neil oja,
 Sest rääkis neil kewade,
 Sest rääkis neil meri ja laened,
 Torm rutates üle wee.
 Sest kõneles männiku koha,
 Kui üksinda olin ma,
 Ja sedasama mu süda
 Eks karda ka otsata.
 Ja laulda ma tahaks, oh laulda
 Nüüd sellest priiusest,
 Mil pole piirisid, otsa,
 Mis kestab igawest.
 Kuid hää! on liig nõder, wäeti,
 Ei kosta kaugele ta,
 Ja mida ma ise küll tunnen,
 Ei rääkida sellest saa.

Tuttaw heli.

Kuulsin kauget Dnepri koha,
 Kuulsin laeneid rääkima,
 Kuulsin selles waikšes kohas
 Midagi kui oma ma.

Midagi mis ammu juba
 Pole kuulnud wõõrsil siin.
 Kodu kaugel — siin mu osa
 Ainult igatsus ja piin.

Ja ma tundsin, kuidas tõusis
 Hinges jälle uuesti
 End'ses wõimus, end'ses ilus
 Ammu unun'd lauluke.

Lauluke, mis ma siis kuulsin,
 Kui ma hällis olin weel,
 Heli ainult siis ma mõistsin,
 Sõnu weel ei mõistnud keel.

Sõnu ma küll pärast kuulsin
 Ja ka selgeks õppisin,
 Kuid sel waljul elu-nõudel
 Ammu ma neist lahkusin.

Ei neid sõnu siin ma kuule —
 Juba läh'wad unuma.
 Kuid ei seda heli mina
 Ialgi wõi unusta.

Ta mul kohab metsa mühast,
 Kostab Dnepri kohinast,
 Ammu unun'd laulu heli,
 Ammu kadun'd noorus a'ast.

50-ne aastasel sünnipäewal.

Tundidest on päewad sigin'd,
 Päewadest ka aastad said,
 Palju päiwi, häid ja pahu —
 Kõik nad selja taha jäid.

Edasi ei wäsin'd waade
 Enam jõua waadata,
 Seda julgemalt ja rõõmsalt
 Tagasi nüüd waata sa.

Oma kohust oled täitnud,
 Jalg ei wäardun'd eluteel,
 Kuigi tööd ei kaugel paista —
 Ei nad kustun'd pole veel!

Ainus täht ka taewa wõlwil —
 Täht on tema ometi,
 Kui neid palju sinna ilmuks,
 Ilmub walgus wiimati.

Ja muud soowid pole minul,
 Et ka meie nooremad,
 Kel veel minewikku pole,
 Et nad ka nii püüawad.

Et, kui tulewik on kadun'd,
 Minewikku waadates, —
 Et siis rõõmsad tunded ärkaks
 Igal ühel südames.

Emale.

Parem Su andide hulgast,
 Mida mull' andsid sa,
 Minu hauda läin'd ema,
 Rohke käega.

Oli, et õpetasid
 Palju sa kandma mind,
 Et ei elu mind wõida,
 Et ei nõrke rind.

Kõik minu soowimised
 Önnest ja kuulsusest,
 Elu rõõmust ja lustist,
 Paremaist päewadest.

Kõik need tühja on jäänud —
 Kannatus aga on weel,
 Palju on tarwis olnud
 Teda mul elu teel.

Isale.

Rahu otsisid sa ilmast —
 Rahu sull' ei andnud ta,
 Rahu wiimaks haua hõlmast
 Wiimati nüüd leidsid sa.

Elu sul ei olnud kerge,
 Jalg käis tihti seda teed,
 Mida ilm küll hukka mõistis —
 Noh, sul wõõrad olid need.

Aga mina, poeg sul ainus,
 Ei see kohut mõista sul',
 Tänu-tundmus, arm su wasta
 Ainult põues räägib mul.

Hinga rahu, haud kõik matab,
 Mis on olnud eluteel —
 Wast ehk mindgi okas-rada
 On ka elus oot' mas eel!

Trööstiks sõbrale.

Mu sõber, mu sõber, sa waiki jää,
 Ei abi wõi keegi ju anda,
 Miks tahad sa wiimased pisarad
 Nüüd kallima hauale kanda.

Kes teab, kes teab, mis oot'mas weel eel,
 Wast pisaraid tarwis weel palju,
 Et pole see wiimane saatuse löök,
 Mis toonud sul elu nii walju.

Sa hoia su pisaraid, rohi see on,
 Mis kustutab walu-tule,
 See wast on esimene löök —
 Toob elu neid palju weel sulle.

Ka nõnda lootsin minagi kord,
 Ka mindgi pettis nii elu,
 Tõi õnne ta korraks mull' otsata,
 Kuid ühes ta tõi mull' ka walu.

©

Noorele sõbrale.

Oh laske, sõbrad, oh laske,
 Et õnnes hõiskab ta,
 Ta rumal weel õnne usub,
 Siis laske ka uskuda.

See aeg ei ole ju kaugel,
 Mil awaneb unine silm,
 Siis näeb, et unenägu
 On olnud see õnne ilm.

Siis on tal kurta küll aega,
 Sest ärge puutuge,
 Ja ärge temale öelge,
 Et petis uni kõik see.

©

Cauliku kodu.

Mu kodu on kõrgel künkal,
 Kus lai on silmapiir,
 Kus rohkem on luulel jõudu
 Ja soojem päikese kiir.

Sääl kõrgelt lagedalt künkalt
 Silm tungib kaugele,
 Kus mahe taewa sina
 Suud annab metsale.

Kus kuused Punamäe künkal,
 Kus kõland kord sõja sarw,
 Ja kaugel wirwendaja
 Ja kaunis Endla järw.

Sääl olen rahul hällis
 Ma ükskord kiikunud,
 Säält oma okasrada
 Ma olen alanud.

Ma pärast rohkem näinud,
 Kui küngast Punamäel,
 Ja koha wägem amat,
 Kui waikne Endla hääl.

Kuid nüüdki tuleb meelde
 Weel wõõrsil Endla pind,
 Mets Punamäel nii ilus, —
 Siis kergeks läeb mu rind,

Mu sõbrad, nüüd tulge kokku kõik . . .

Mu sõbrad, nüüd tulge kokku kõik
 Ja kewade pidu peame
 Ja õnne laulu wägewa
 Nüüd taewasse kostma seame.

Nüüd õnne laul võib kõlada
 Ja südames leida toitu,
 Nüüd nooruse jõud ja waimustus
 Peab andma soowidel wõitu.

Küll tuleb aeg kord isegi,
 Mill õnne laulud ei sigi,
 Mill õisked ei tõuse taewasse
 Ja sügise juba on ligi.

Sest sõbrad, tulge nüüd kokku kõik :
 Las' laulud siin heliseda,
 Las' õnne laul ja waimustus
 Nüüd kõlada kewadega.

Kewade tulekul.

Mis peaksid need weed nii mühama,
 Miks peaksid need männid nii kohama,
 Miks peaksid need lilled nii õitsema,
 Tuul nagu rääkima ?

Miks peaks see kõik nüüd wäega
 Mu hinge ja südame tungima,
 Ja süda — weel kõige hullem see,
 Läeb wasta nendele.

Nad kohasid nii ju ka ennemgi,
 Kuid süda rahul jäi ometi,
 Kas torm oli merel möllamas,
 Wõi rahu puhkas aas.

Need kewade laened on mühamas,
 Need kewade tormid on kohamas,
 Meil kewade wägi on asumas,
 Mis hinge sütitas.

Oskasid mull ainsal waatel . . .

Sina suutsid ainsal waatel
 Minu südant sulatada,
 Oskasid mu hinge sisse
 Jäädwalt ennast pesitada.

Oskasid mu rahu wiia —
 Pole kuskil püsi mulle ;
 Ainult Sind ma näen ja kuulen,
 Kõik mu elu — see on Sulle.

Ära siis ka imeks pane,
 Et ma wiibin Sinu jalgel,
 Räägin Sulle armu sõnu
 Kartlikult ja kahwand palgel.

Sääl kase koorel kaks nime . . .

Siin kase koorel kaks nime
 On sisse kord lõigatud,
 Nad waewalt on weel tunda,
 Nii kinni nad kaswanud.

Nad ühel suwe ööl kaunil
 Siis sinna lõigati
 Kaks südant, kui ühinesid,
 Et lahkuda iialgi.

Mu süda, miks walutad sina,
 Kas seda mäletad sa,
 Kas mäletad seda õhtut,
 Kas teda mäletad ka ?

Miks ?

Nii kuidas mina teda armastasin,
 Ei teie iial teda armastand!
 Kuis teda igatsedes kannatasin
 Ja pisarail kuis ta eest palwetand.
 Kui teda waikselt lasti haa sisse
 Ja wiimast kord, kui teda nägite,
 Kas tungis teil siis walu südamesse
 Ja kustus wiimne walgustäheke ?
 Ei, nagu ikka teie elasite
 Ja minewik kõik warsti ununes,
 Wõib olla, pärast neid weel pilkasite,
 Kel kahju tunne ärkas südames.
 Teid pime arm ja õnn meelitanud
 Ja tema hing jäi teile mõistmata,
 Ei tema ihadest te aru saanud,
 Kuis ma neid mõistsin, wäsind haigena!
 Kuid miks siis nüüd, sell wiimsel lahkumisel
 Nüüd üksi teie minna tohite
 Ja huuled õrnalt, wiimsel suudlemisel,
 Tal wajutada külma huulile ?
 Kuid miks siis nüüd, kui lastaks hauda teda
 Sääl matuslaulu kurwa heliga,
 Te' wõite kirstu õitel ehitada,
 Kui wõõras pean ma eemalt waatama.
 Oh kui te' seda walu tunneksite,
 Mis möllab minu hinges otsata
 Siis teed te' tõesti mulle annaksite,
 Et kõige ligemal wõiks olla ma.

S. Nådson.

Minule Sa oled ikka weelgi . . .

Teadsid küll : Sa olid minu päike,
 Minu naerataja kewade,
 Minu nooruspõlwe lahke luule,
 Minu ainsam hele täheke.

Teadsid küll, mis Sina mulle olid ;
 Siisgi läksid ära kaugele
 Ja Su järel kurtma, igatsema
 Jäi Su nooruspõlwe sõbrake.

Ta Sind ihkab, ta Sind ootab ikka,
 Ei ta wäsi iial ootamast,
 Ei ta jõua ära unustada
 Kadund õnne möödaläinud a'ast.

Minule Sa oled ikka weelgi
 Minu naerataja kewade,
 Minu nooruspõlwe lahke luule,
 Minu ainsam hele täheke.

Eksitus.

„Miks Su waade nii tihtigi
 Tume on, pisar ka palgel,
 Nagu puuduks Sull midagi
 Kauni kewade algel.

Mida oli meil paremat
 Oleme Sinule annud,
 Aga ei olnud neist aitajat —
 Onnel nad Sind ei kannud.

Näeme küll, Sull on walu ja piin,
 Aga kuis aidata seda,
 Ja me tarkus kõik proowitud siin —
 Sind ei wõi rõõmustada.

— Koju, koju ma tahaksin,
 Meelt ta täidab ja hinge,
 Mõtte tiiwul ma lendaksin —
 Kuid ei need ahelad lange.

Wabalt ennast ma sidunud
 Sära-silmade pärast,
 Mõeldes, küll kodu siis ununud,
 Olen kaugel ta särast.

Aga ennast petsin ma :
 Pole tundigi, pilku, —
 Millal ei ela ma temaga,
 Mil ei mõttes ta wilgu.

Unistused.

Torm tormab õues ja möllab,
 Ei raugeda taha ta,
 Kuid toas on soe ja armas,
 Torm seie ei ulata.

Ja rõõmsalt põleb küll tuli
 Meil kambris kamina sees,
 Me' istumē kahekesti
 Nüüd sohwal tema ees.

Me istume — unistame
 See õnne suurusest,
 Mis saatus meile toonud,
 Meil kinkind igawest.

Kõik unenäod tõeks on läinud,
 Mis waewalt wõis lootagi ;
 Ei õues mässawal tormil
 Siin wõimu polegi. — — —

— — — — —

Tuul tormab küll ja möllab —
 Siin üksinda istun ma,
 Kuid nooruse unenägu —
 Ei täide läinud ta.

Kõik unustaksin ära . . .

Kõik unustaksin ära,
 Kuis kannatanud ma,
 Kuis haiget mulle tehti
 Ja lahkusid mul't Sa.

Kas selles mitte mulle
 Ei süda kõneleks,
 Kui õõl ja päewal ikka
 Ei küsiks minu käest:

Kus jäi see südameke,
 Mis kallis minule,
 Ma tahan tema juurde,
 Wii sinna rutuste.

Ma tahan tema juurde,
 Et enam lahkuda,
 Mull üksi igaw olla —
 Ma harjund temaga . . .

Ja sellest räägib mulle
 Mu süda järgesti —
 Nii ma Sind unustada
 Ei wõi küll iialgi.

Kewade, sügise ja mina.

Kewade ja Sina
 Sõbrad olite
 Ja ka seltsis ära
 Minult läksite.

Sügise ja mina
 Seltsimehed ka —
 Hinges ta mul tormab,
 Tormab õues ka.

Sull mustad lokid ja silmad . . .

Sull mustad lokid ja silmad,
 Kui kaunis oled Sa,
 Su juures ei ükski süda
 Küll külmaks jääda saa.
 Sa rõõmsalt ja kergel meelel
 Läed sihil, mis on eel,
 Kuid aga palju walu
 Teed teistel omal teel.

Kuid sijsgi ikka jäägu
 Sull wõöraks pisarad,
 Sest palge ilu wiiwad
 Ja toowad walu nad.

Weel õnnistan Sind mina
 Ja soowin õnne eel,
 Sest täht Sa sijsgi olid
 Mull kurwal elu teel.

Weel on järel mu laul . . .

Mull oli üks õis nii kaunis —
 Nüüd ära ta närtsinud,
 See sügis, kes kõik wiis ära,
 On temagi surmanud.

Mull oli üks arm nii kaunis —
 Nüüd kadund on temagi ka,
 See saatus, kes kõik m'ult wöttis
 Ka sellegi wöttis ta.

Weel on mull järel mu laul,
 Ei teda nad wõtta saa,
 Sää! elab mu õieke ilus
 Ja kurdab mu armastus ka.

Waata weel üks ainus kord . . .

Waata weel üks ainus kord
 Minu pääle sellel waatel,
 Mil kord minu süda sulas,
 Tundsin end kui taewa saatel.

Waata, ära karda kallim,
 Wabalt, julgelt wõid ju minna,
 Ma ei püüa takistada,
 Keelamist ei kuula Sina.

Ainult seda tahaks näha,
 Palju on weel, alles põues
 Sellest imelikust õnnest,
 Mis kord tundsin elu - õues.

Kaks õit.

Kaks lille-õit õitsesid aasal
 Küll ühe künka pääl,
 Kuid wõõrad oliwad nemad —
 Suur wahe oli neil sääl.

Siis tuli kord tuul nii kange
 Ja silitas nende päid
 Ja kangel tuule pöördel
 Nad ühendatud said.

Tuul waikis, mis tõi nad ühte,
 Siis jälle nad lahutas —
 Õis õie suudlemist ainult
 Weel kauagi mälestas.

Palujad.

Sa palud. Su wäike pääke
 Kuis nõrgub palwele
 Ja waikne tänupalwe
 Nüüd lendab ülesse.

Ja minugi pää nüüd langeb,
 Kui sellel palujal,
 Kuid minul sarnast usku
 Küll pole, kui on tal.

Ei tema kuuldes ei julge
 Nüüd palwet pidada,
 Mu palwe maisest ihast
 Ei puhas ole ta:

Ei ole meeles mull Jumal,
 Ei palwe temale,
 Mu mõtteid on segamas pääke,
 Kes langenud palwele.

Me' terwe sõpruse lugu . . .

Me' terwe sõpruse lugu
 On ammugi kadunud
 Ja isegi hing ja süda
 On sellest waikinud.

Uut sõprust ma mitugi korda
 Ju olen leidnud teel,
 Mil sarnane ilu, kui siisgi
 Ka näitas olema eel.

Kuid igal sõprusel uuel
 Ja uue tutvuse eel
 Sind süda, hing siis sala
 Ka mäletab korraks weel.

Ja selle õnne hulgal,
 Mis kord mull' andsid Sa
 Ja õnne, mis ma leidnud,
 Nüüd ikka mõõdan ma.

Kuid endse õnne ilu
 Ei leidnud iialgi,
 Ei leidnud seda puhtust,
 Ei süütust kunagi.

Kui Sinu pääle mõeldes . . .

Kui Sinu pääle mõeldes
 Ma uinun magama,
 Siis ikka minu juurde
 Ka unes ilmud Sa.

Ja ütled : kaugus ei luba,
 Et ilmsi ma tuleksin
 Ja Sinu otsa eest kortsud
 Kõik ära pühiksin.

Kuid unes on waba tee waimul —
 Nüüd olen ma jälle siin
 Ja osa Su ihaldustest
 Ma omale ühes wiin.

Ja tõesti, kui ärkan mina,
 Kui kerge on minul siis,
 Just nagu üks nõia wägi
 Kõik kahtluse ära wiis.

Minu laulud.

Ma usun, et minu laulud
 Ei meeldi kõigile,
 Nad neid ei õieti mõista,
 Sest wõõrad nad nendele.
 Nad neile ju polegi tehtud —
 Nad ainult on kahele,
 Kaks ainult neid täiesti mõistawad
 Ja hõiskawad nendele.
 Need kahe tunded on ilmas,
 Kes elus kord kokku said,
 Nii nagu kogemata,
 Ja meelde üksteisel jäid.

Laulu heli kostab tasa . . .

Laulu heli kostab tasa
 Kurwalt õhtu vaikuses
 Ja ka keegi nagu ärkaks
 Uuesti mu südames.

Kas see pole endne luule,
 Endne hinge ihake,
 Mis ma unustama pidin,
 Ohwerdama surmale?

Ei, oh ei, ei endne iha
 Nüüd ju enam tulla wõi,
 Ainult waikne armu luule
 Teda jälle meelde tõi.

Ma nägin sõprasad palju . . .

Ma nägin sõprasad palju,
 Kui noorus õisi veel a'as
 Ja juba uskusin mina,
 Et sõprus on olemas.

Ma lootsin, et õigus on ilmas
 Ja teda otsisin ka;
 Tast räägiti palju, palju,
 Ja seda kõik uskusin ma.

Siis nägin, kuis mitmegi silmad
 Küll tules särasid,
 Mis minu waated elul
 Meil südames kutsusid.

Kuid kui ma sõpru hüüdsin,
 Ei keegi mull wastanud,
 Mu hüüet ei keegi mõistnud,
 Ei keegi ilmunud.

Õele.

Kuis kohased nüüd walged riided Sinul
 Ja walged roosid kuldseis lokkides
 Ja mirdi õied, mängiw puna palgel,
 Ja armu iha Sinu silmades.

Sind wiime altarile, armas õeke,
 Sa ruttad wasta oma õnele,
 Su õnne üle ma ei ole kade,
 Kuid siisgi tungib pisar palgele.

Ka mina nägin und kord kuldseist juukseist
 Ja walgeist riidist, mirdi oksadest,
 Ka mina nägin und kord sellest õnnest,
 Mis paistab palgelt Sull ja silmadest.

Kuid altarile ma ei wiinud teda —
 Üks teine teda õnnel sinna wiis —
 Sestsaadik olen ma ju kurb ja haige
 Ja minu süda ju sai murtud siis.

Põgenejad.

Jää waikseks meri, miks tomrad,
 Jää waikseks, wahutaw pind,
 Ja tähed, paistke nüüd taewas,
 Jää waikseks, mu tormitsew rind.

Ma hoian mu kallikest kaenlas,
 Ta wäriseb kui leht,
 Jää rahul, mu linnuke kallis,
 Ju mööda kõik hädaoht.

Me oleme lahtisel merel,
 Siin täidab meid õnnelik aim,
 Et wõibub siin isa wiha
 Ja kustub kõik waenlaste laim.

Ma kallilt kodumaalt wõtnud
 Ju pole muud midagi,
 Kui ainult ta uhkema õie,
 Kes wäriseb kaenlas mull nii.

Nüüd otsime endal uut kodu,
 Et hoida säääl teine teist,
 Mis kodumaal wõimata oli —
 Sest oleme lahkunud neist.

Jää rahul, mu kallike, waiki,
 Miks wärised kui leht,
 Nüüd oleme lahtisel merel
 Ja mööda kõik hädaoht.

See maja säääl kõrgel künkal . . .

See maja säääl kõrgel künkal
 On wõõras küll minule,
 Kuid aga säääl majas elab
 Mu parem sõbrake.

Ja kuigi siit kaugusest pean
 Ma arglikult waatama,
 Ei vähem õnnelikum
 Seepärast pole ma.

Ma tean, ta süda ei wäsi
 Mull iialgi tuksumast,
 Ei iialgi tema mõtted
 Mu juurde lendamast.

Et praegugi säääl majas,
 Kus peab küll wiibima ta,
 Ta mõtted on minu juures
 Ja elawad minuga.

Miks räägite ikka mull' temast!

Miks räägite minule temast:

Halb inimene olla ta?
Wist selleks, et unustada
Siis teda wõiksin ma.

Ma tean ja teab mu süda,
Et halb ei ole ta,
Tall suur ja lahke süda
Ja hing tall kõrge ka.

Tall suured on waimu anded
Ja kõrged püüded ka
Ja kuhu ta iialgi läheb,
Mu õnn läheb temaga.

Nüüd parem waikige temast,
Ma tunnen ta'd selgesti,
Ma tean, ka meelde ta jääb
Mull ometi surmani.

Näe, nad tantsiwad sääl kiirelt . . .

Näe, nad tantsiwad sääl kiirelt,
Jalad pillist kergust saawad,
Kuna palgel õnne läige,
Huuled õnnel juttu aawad.

Ja ka temal, sel mu õiel
Nägin praegu liginema
Ühte wõõrast; oh kuis õnnel
Waatas talle silma tema.

Süda, miks sa tormad põues!
Oh, see ennem oli teada,
Et see õis, kell kuldsed lokid,
Ei su omaks wõi ju saada.

Waat, kui õnnelik ta waade —
 Ei wõi teada wist küll tema,
 Et ta õnnest teine süda
 Peab sel pilgul purunema.

©

Mu sõber, kuis ikka ja ikka . . .

Mu sõber, kuis ikka ja ikka
 Ma igatsen otsata
 Su kuldseid juukseid näha,
 Su silmi waadata,
 Ja läheb mu soow siis täide,
 Ma waatan Sul silmasse,
 Üks tume walu ka tungib
 Mul ikka südamesse.
 Mul oleks kui otsata kahju,
 Kui pattu teeks sellega ma,
 Kui oleks see pettus Su wastu
 Tuld hinge Sul õhutada.
 Ma tean, see elu on raske,
 Mis on mind ootamas eel,
 Ei õnne mul oodata ole —
 Mul palju ohakaid teel.
 Kuid Sina, Su süüta süda
 On loodud õnnele —
 Mu juures ei roosid õitse,
 Õnn wõõras on minule.
 Seepärast läheb süda mul raskeks,
 Kui waatan Sul silmasse,
 Kui pattu teeks sellega mina
 Su wastu mu sõbrake.

©

Ei ma ial usu seda mitte . . .

Ei ma ial usu seda mitte,
 Et mind hoopis unustasid Sa,
 Et mu kuju Sinu hinge põhjast,
 Suutsid juurtega Sa kiskuda.

Ei ma usu, et ei ial tule
 Mina elus meelde Sinule,
 Kuigi meie teed ei selles ilmas,
 Ialgi ei enam ühine.

Palju ennem usun mina seda,
 Et mind mäletad veel tihtigi,
 Armu koit, mis ilma süüta, puhas,
 Kustuda ei suuda ialgi.

Ja veel nüüd, kus Sina pole leidnud
 Loodetawat õnne eluteel,
 Nüüd Sa mäletad Su kadund sõpra,
 Mäletad ta armu tõesti veel.

Laente koha kaugel järvel . . .

Laente koha kaugel järvel,
 Tuule õhk puu oksades,
 Kuidas tema ühte sünnib
 Selles uinund looduses.

Haua kungas, närtsind lilled —
 Nende all on minu arm —
 Ühte läh'wad sügisega,
 Mis on olnud nõnda karm.

Ja ka minu süda ise
 On kui nende šarnane,
 Neid ta mõistab, neid ta ihkab —
 Tal ka jõudnud sügise.

Sinu pilt.

Ei sellepärast ma Su pilti hāwitanud,
 Et kallis polnud tema minule,
 Et Sind ehk unustanud olin wahest mina,
 Ehk et Sa haiget tegid minule.

Su pildi hāwitasin ma, et rahu saada,
 Et wiimati Sind hingest ajada,
 Sest palju aastaid ju, kui Sina mulle surid
 Ja ammu aeg on Sinul lahkuda.

Su pildi hāwitasin ma ja aastad läksid,
 Ja kokkudes Su pilti näen ma
 Mu hinge sees — ei ometi säält ole jõudnud
 Sind üksigi wāgi āra ajada.

Pūhapāew.

Mul pūhapāew on tāna, nagu ikka,
 Kui Sinu kirja kodust saanud ma,
 Siis töö ma jātan, Sinu pāāle mōtlen,
 Ja terve pāewa elan Sinuga.

Ja kaunid kujud, üks on teisest kenam
 Siis minu silma ette ilmuwad,
 Ma und näen meie tulewasest õnnest,
 Ja rōõmu laulud sellel kōlawad.

Mul pūhapāew on tāna, nagu ikka,
 Kui Sinu kirja kodust saanud ma,
 Kuid kurb see pūha, sest et sellest pilgust,
 Nūūd minu oma enam pole Sa.

Ja töö ma jātan, nagu ikka enne —
 Sel pāewal tōõtada mul wōimata,
 Kuüd minule see pūha enam pole —
 Mu wiimne õnn, see suri Sinuga.

Seda und, mis kord ma nägin . . .

I.

Seda und, mis kord ma nägin,
 Ei ma wõinud unustada,
 Ime igatsusi hingest
 Enam wälja peletada.

Nägin unes sarnast neidu,
 Kel ei ilu siit maailmast,
 Praegu tunnen waate mõju,
 Mis siis säras tema silmast.

Tema tuli minu juurde —
 Oh ta ilul otsa pole!
 Ütles: wõta mind nüüd wastu,
 Eks ma Sinu tuttav ole.

Tahtsin teda wastu wõtta,
 Sääl siis uni lahkus silmast,
 Oh, kuis ma ta järel nutsin,
 Leides ennast walu ilmast.

II.

Sest kujust, mis unes siis nägin,
 Weel praegugi unistan ma.
 Ma otsin teda ja hüüan,
 Kuid ial ei ilmu ta,

Wõi wahest ei tunne ma teda
 Ja sellep' ta'd leida ei wõi,
 Kuid ei, ta juuksed ja silmad —
 See meelde selgesti jäi.

Oh tule ja kui ka ei ilmsi,
 Siis ometi unesgi!
 Jää kauemaks siis mu juurde,
 Siis waatan sind paremi,

Ja räägi rohkem siis mulle,
 Et ilmast Sind otsida tean,
 Kuid nüüd nii kahe wahel
 Ma kurbtuses kustuma pean.

Wõõra raja kaunim neiu . . .

Wõõra raja kaunim neiu.
 Ikka waatad minu silma,
 Oma tulisilmadega
 Kannad mind kui teise ilma.

Teise ilma, mis ju ammu
 Peaks mul meelest ununema.
 Minu kallis kodu rada —
 Wõõraks on mul jäänud tema.

Ja Su tulisilmi nähes
 Hinges äratatud saiwad
 Teised silmad — sinisilmad,
 Mis mul kodu maha jäiwad.

Ja mul tuleb uuest' meelde
 Minu kauge kodu rada,
 Minu noorus arm nii kaunis,
 Mis ei weel wõin'd unustada.

Ja mul pisar tungib silma,
 Kui mu pääle waatad Sina,
 Ei Sa seda mõista jõua:
 Rõõmu pidul nutan mina . . .

Mustad silmad.

Oh need mustad tulisilmad!
 Nõidunud on nad mind ära,
 Ei ma rahu kusegilt leia,
 Waigista mind lille sära.

Mustad silmad, mustad lokid
 Sidunud mind Sinu külge,
 Wõtnud rinnast kodu soowid,
 Kuiwatanud minu palge.

Ununud mu kauge kodu
 Kaugel Põhja-mere rannas —
 Seda tein'd need mustad silmad
 Ja see tuli minu rinnas.

Ch need mustad tulisilmad,
 Nõiduw on küll teie läige,
 Kuid weel kenamad te' oleks,
 Kui teil paistaks põhja päike.

Kewade on ümberringi . . .

Kewade on ümberringi,
 Lustiline kewade.
 Päike pannud ehettesse
 Kauni lõuna looduse.

Puud mu ümber kohisewad,
 Udu heljub oru sees,
 Nagu muinasjutu ilu
 Paistab õhtul järwe wees.

Linnu laul ja lille ilu —
 Oh ta tungib südame,
 Äratab sääli uinun'd leegid
 Jälle uuest' elusse.

Ja mul tuleb jälle meelde
 Minu kaugel Eestimaa,
 Külmal ja selgel talve õhtul,
 Kus ma olin Sinuga.

Ja ma tunnen, et ma jätaks
 Terwe lõuna-looduse,
 Kui Su juurde tohiks tulla,
 Sinu põhja külmasse.

Mis on Sul wiga, kallim?

Mis on Sul wiga, kallim,
 Et kurwalt waikid Sa
 Ja kuulad Dnjepri koha
 Nii suure hoolega?

Kui oleks Sinul temast
 Nii raske lahkuda
 Ja hinge sisse jäädwalt
 Nüüd tahaks wõtta ta.

Mis tarwis? Igawesti
 See Sulle wõõraks jääb
 Ja hoopis teise elu
 Sul saatus ette säeb.

Ka minu Põhja kodu,
 Kus Sinu warsti wiin,
 On kaunil mere rannal,
 Kus kohab nagu siin . . .

Kuid wägewam see koha
 Ja salalikum ka . . .
 Kui kord Sa teda kuulnud,
 Ei enam unusta.

Ma tean, et lahkumine
 On raske alati,
 See, millest hing kord elas
 Ei kustu kergesti.

Oh tule ruttu, lähme,
 Dnjepr alles magamas,
 Ta nõia hääled alles
 On laentes uinumas.

Sest kui ta ärkab, raskem
 Siis lahkuda on weel,
 Kui hoiatuse sõnu
 Sul räägib tema keel.

Nüüd alles mõistan mina . . .

Mu kaenlas olid Sa ja ümberringi
 On meelitaw ja sume Põhja öö,
 Nüüd Põhja looduses on õnne pidu,
 Kõik õitsewad — siin kewad' lühike.

Mu kaenlas olid Sa, Su juukse lokid
 Mu õlal langesiwad hulgani,
 Mis tundis süda, millest unistasid,
 Ei sellest rääkin'd Sina sõnagi.

Ja läksid Sina, läksid aastad mööda,
 Kuid Sind ei weelgi unustada saa,
 Ei keegi oma pääkest minu õlal
 Nii usaldades lasknud langeda.

Nüüd alles mõistan selle armu suurust,
 Mis pidi südames Sul olema,
 Et oma armu waikides Sa katsid,
 Et wabaks mina jääks, saaks kaugel ma.

Dnjepri kaldal.

Mets kõrgel kalju kaldal,
 Nii õrnalt sahiseb,
 All wäsimata kiirelt
 Dnjepr sala kohiseb.

See laente sala sosin
 Ja metsa laulu hää
 Mind kodumaale kandwad
 Weel kaugusesse sääl.

Ka säälgil kohab jõgi,
 Tuul mühab metsades,
 Ja laente wirwendusel
 Kuu waatab ennast wees.

Ja möldri walge pääga,
 Ja ainus tütreke,
 Ta oli mu südame arm
 Ja minu täheke.

Ja igal õhtul ta tuli,
 Kui ämarikul wõit,
 Ja läbi hõbe laente
 Läks lootsikus meil sõit.

Ja kahekesti waikselt
 Ja ilma sõnata,
 Ta puhkas minu süles,
 Mu õnn siis otsata . . .

Kõik mööda läin'd, kadun'd —
 Siin wõõrsil wiibin ma,
 All kostab Dnjepri kohin
 Ja metsa sahin ka.

Elulugu.

Ma teda tundsin, seda Lõuna last,
 Ja kuum ta oli, nagu Lõuna päike,
 Tal mustad juuksed, nagu Lõuna õõ
 Ja südant sütitas ta silme läige.

Ka tema mulle oma nõia-wäega
 Tõi hulga ime igatsusi rinda,
 Mul unus kõik, ma ainult teda nägin
 Ja ainult mõistsin tema armu hinda.

Siis tuli õõ, mu kaunis Põhja õõ,
 Kuis waatas siis ta paludes mu silma,
 Wist külma kartis ta, see Põhja laps,
 Et teda kaitsta, wõtsin teda hõlma.

Nüüd minu naene ta, kuid teda mõista
 Ei ole praegugi weel jõudnud mina:
 Kord torm on ta, kord kaunis päiksepaiste,
 Kord wali pikne, kord kui taewasina.

Kord jagab meelitusi, wahest wiha,
 Kord lahke ta, kord kuri minu wasta,
 Kuid mind ta armastab nii wäga, wäga
 Ehk tema tujusi ma küll ei mõista.

Miks naerad? . .

Suud andsin Sul, kas wägise, ei tea,
 Ma ainult tean, Sind armastasin ma.
 Ma nägin siis Su tõuswat rinda, huuli,
 Ei hoida saan'd, Sind pidin suudlema.

Ei keelan'd Sa, mind suudelsid ju wastu,
 Pää lasid ustawalt mu rinnale,
 Mul sosistasid õrnalt kõrwa sisse;
 Oh! kaunis on küll armu kewade!

Ja nüüd, miks naerad Sa siis seda õnne
 Ja ütled, et kõik nali olnud see,
 Mis mõõda ju ja selle ainsa musu
 Ma olla wõtnud Sinult wägise? . .

Ei armu tundnud Sa, kuid olgu pääle,
 On tühi rind, ei wõi ju parata,
 Kuid las' need mälestused pühaks jääda,
 Neid ära naera, ära puutu Sa.

Kõik ihade tuli mu rinnas . . .

Kõik ihade tuli mu rinnas
 On juba kustunud,
 Ja armu ilu ja walu
 On ammu unustud.

Ja elu mures ja töös
 Ei pane tähelegi,
 Kuis päewad päewade järgi
 Küll ruttawad edasi.

Wast ainult siis, kui üksi
 Ma istun mõtetes,
 Mul ärkab igatsus rinnas
 Ja soovid südames.

Siis jälle ihkan õnne
 Ja armu tormi ma,
 Üht südant jälle tahaks
 Ma omaks saada ka.

Ja õhtu õhu sõudel,
 Kui kõik ju uinusid,
 Ma musutada tahaks
 Weel roosi huulesid.

Kuid waikse une jõudel
 Kõik soovid surewad
 Ja uue päewa algel
 Mind tööd ju ootavad.

Sind kaua aja tagant . . .

Sind kaua aja järel
 Ma täna jälle näen —
 Kuis tuksub süda põues,
 Kui aralt teele läen!

Mis ta küll mulle ütleb,
 Kuis vastu võtab nüüd,
 Kas ta mul vastu ruttab
 Wõi ikka mõistab süüd?

Wõi kõik, mis meie wahel
 On olnud, unustud,
 Arm wiimselt wõidu saanud,
 Kõik wiha kadunud.

Ma tean ja Sina niisama,
 Arm põues mõlemil,
 Mistarwis siis seda teha,
 Mis walus südamil?

Mistarwis surmata armu
 Ja üksteist wihata,
 Kui andeks kõiki wõib anda
 Ja arm wõib õitseda.

Kuid siisgi süda nii tuksub,
 Mis saab ta ütlema —
 Kas wihkab weel, wõi õnnel
 Mul wastu ruttab ta?

Sillekimbule kaasa.

Ei õisi palju saada
 Ma kingiks Sinule,
 Waid ühe ainukese
 Mu roosi õiekse.

Wast hulga õite keelest
 Ei tema aru saa,
 Nüüd mine sina üksi
 Ja teda terwita!

Ma tean, et kahtlus teda
 On ammu piinamas,
 Ma tean, et tal on walus,
 Mis tema kannatas.

Sa wõid nüüd talle õelda,
 Ta piin on asjata,
 Et tema mulle kallid —
 Tal mine ütle Sa.

Kewade tulekul.

Ju paastu-päike on õues,
 Oh süda, miks tormad sa nii!
 Kust tuli see soowide tuli
 Mu hingesse jällegi?
 Ei ole läinud lumi
 Weel õues sulama,
 Mu südame endised haawad
 Saan'd kinni kaswada.
 Mis siis weel, kui tuleb kord kewad'
 Ja õisi hulgana toob,
 Kõik terwe loodus ja süda
 Ka rõõmu laulusid loob.
 Mu südame soowisid hoida
 Ma wistist siis enam ei wõi,
 Waid torman jällegi ilma,
 Mis walu kord minule tõi.

Salaja sõprus.

Me' hingede saladust ammu
 Tead Sina ja mina ka,
 Sest räägiwad mõlemail silmad
 Ju ammugi salaja.
 Mu lähedust ikka Sa ihkad . . .
 Ja kuigi sest waikib Su keel,
 Ja kui Sa kusagilt puudud,
 Kurb, raske on minu meel.
 Kuid ikka kardan mina
 Su juurde tungida,
 Et kõike hinge iha
 Sull' ära rääkida.

Mul on, ei tea mispärast,
 Et siis, kui räägiks ma,
 Et siis peaks meie õnn
 Ka ära surema.

Kahed silmad.

Kui sügisene õõ,
 Nii mustad silmad on Sul,
 Neid ikka ma kui kardaks
 Ehk kallid nad küll mul.
 Kord paistab neis kelmus, koerus,
 Neis tormi näen ma ka,
 Kord paistab neis sütitaw tuli
 Ja tuld nii armastan ma.
 Kord kutsuwad meelites nemad,
 Et wastu panna ei wõi,
 Kõik ihaldus, walu rinnas,
 Sel minutil unustud sai.
 Kuid neid ei mõista mina,
 Neist ei ial aru saa,
 Nad pärit on lõunamaa rajalt,
 Mis pole mu kodumaa.
 Kui teised olid need silmad,
 Mis kodumaal nägin ma,
 Ei olnud tuld neis näha,
 Ma neid ei kartnud ka.
 Neis paistis kaunis taewas
 Ja wagane igatsus,
 Ei olnud tuld neis näha,
 Waid igatsew armastus.

Ei nemad küll kutsunud mind,
 Ei meelitanud ka,
 Kuid siiski võimata oli
 Mul elada nendeta.

Kuid ära kustused nemad,
 Arm hauale osaks sai
 Ja ainult mälestus, valu
 Veel minule osaks jäi.

Oh tõsta loor Su silmade päält . . .

Oh tõsta loor Su südame päält
 Ja silme eest wari ka.
 Ja sinna sisse mind ainus kord
 Sa luba waadata.

Su hingesse lase mind tungida,
 Wast leian seda säält,
 Mis asjata olen otsinud
 Ma kaua ilma päält.

Ka Sinugi juurest ma otsisin
 Kõik seda asjata —
 Sa hinge ja südant nii warjasid,
 Et midagi mõista ei saa.

Sest kergita wari Su hinge eest,
 Et sinna wõiks waadata nüüd,
 Kas tõesti Sa wõõras nii minule,
 Kui näidata on Sul püüd.

Minu arm.

Nii nagu kewade õieke
 Saab olema minu arm,
 Ja wõõraks peab jääma temale
 Kõik walu ja sügise karm.

Mu arm on kaunis kewade luul,
 Ta kewadel ilmub ka,
 Ja õnne, ihaldud õnne mul
 Toob endaga ühes ta.

Mu arm on waikne igatsus,
 Mis päiksepaistet toob
 Ja kurwa luuleja südames
 Kõik rõõmupühaks loob.

Kuid polnud ta kewade õieke,
 Ei õnn, ei igatsus ka,
 Ta tuli tormiga sügisel
 Ja tormi ühes tõi ta.

Kõik hinges ja südames purustas
 Ja põgenes ära siis,
 Ta haiget tegi mul otsata,
 Ka südame ära wiis.

©

Sa kutsud mind kaugele maale.

Sa kutsud mind kaugele maale,
 Kus paradiis olla ju maas;
 Kus lõunamaa palmide wilus
 On lotuslill õitsemas.

See ilu sääl wõõras on mulle,
 Mis näinud ei ole ma,
 Ja ihaldada seepärast
 Ei teda ma tea ju ka.

Mu kodu kased ja pärnad
 On kallimad minule,
 Sest üheskoos kaswanud meie
 Kõik oleme ülesse.

Eks üheskoos ole me' ikka
 Siin kewadet oodanud,
 Kõik kodumaa tuuled, tormid
 Koos läbi elanud.

Ja seltsis palweid saatnud
 Siit taewa isale,
 Kui elu läks liig raskeks
 Ehk wiibis kewade.

Seepärast wõõra randa
 Ei mina tulla wõi,
 Ala parem jään ma kodu,
 Kus hing kord sooja sai.

Ma rääkisin sõpradele . . .

Ma rääkisin sõpradele,
 Kes kõik mu õnne on näin'd,
 Kuis kõik mu armu hiilgus
 On ruttu mööda läin'd.

Ja ometigi nemad
 Mul omad oliwad,
 Ei trööstida nad tahtnud,
 Ei kuiwand pisaraid.

Ja Sina, wõõras neiu,
 Miks soovid seda Sa,
 Et oma hinge walu
 Sul peaksin awama.

Sa wõõras mulle oled,
 Mu keelt ei mõista ka,
 Kas tõesti minu walu
 Nüüd mõista wõiksid Sa?

Need esimesed kewade lilled . . .

(Elsa S-le.)

Need paremad kewade lilled
 Toon kingiks ma Sinule,
 Teen nendest pärja kauni
 Su kultseisse juukstesse.

Ma tean, neid õisi sa ihkad
 Ju minult ammuigi,
 Ehk rääkin'd Sa sellest ei ole,
 Kuid unistan'd ometi.

Ehk kewade on küll kaugel,
 Need lilled ei õitse weel,
 Kuid waikselt unistada
 Sest ihkab hing ja meel.

Sind tahtsin omaks saada . . .

Sind tahtsin omaks saada
 Nii nagu olid Sa,
 Õrn, wäike lillekene
 Mu kodu kaldala.

Ei aga Sa mind tahtnud,
 Waid ilma läksid Sa,
 Et mühisewat elu
 Ja õnne otsida.

Nüüd, kaua aja pärast,
 Sa tulid tagasi
 Ja kaugusest ma ruttan
 Su juurde jällegi.

Sul liginen, Sind waatan —
 Ei Sina ole see,
 Kes korra minust läinud,
 On laia ilmasse! . .

Sa ise ja Su silmad,
 Su silmad säravad,
 Su kulla karwa juuksed,
 Küll endsed on weel nad.

Kuid neid ei tähel pannud
 Ma suurt ei enam ka.
 Su puhtust, lapse hinge
 Ju armastasin ma.

Sa seda wõõrsilt pole
 Nüüd toonud tagasi.
 Ma petetult ja kurwalt
 Sind waatan wagusi.

Weel Su silmi tahaks näha . . .

Weel Su silmi tahaks näha,
 Näha waiksel meelitusel,
 Onne nendest tahaks juua
 Waiksel hinge ihaldusel.

Muud ei midagi ma tahaks —

Ei Su õrne naeratusi,
 Ei Su armu sõnu uuest',
 Ei Su jahtun'd meelitusi.

Sest ma tean, et nende ilu

On ju ammu otsa saanud,
 Sinu sinisilme sära —
 Ütle, kuhu on see jäänud?

Sääl kaugel paistab meri . . .

Sääl kaugel paistab meri,

Kui kaunisti särab ta,
 Ja eemal silmaringil
 End ühendab taewaga.

Oh kuis ma ihkasin sinna,

Sääl rahu, nii mõtlen ma,
 Sääl looduse ilu hulgas
 Eks süda waikima saa!

Kuid siiski sinna minna

Ei nüüd veel mina wõi,
 Liig palju endiseid tundeid
 Veel rindu alles jäi.

Weel tahaks waadata mina,

Kuis tema elama saab —
 Ta suuremat õnne tahtis,
 Kas see tal truuwiks jääb.

Mis lõpp saab selle sõprusel . . .

Mis lõpp saab meie sõprusel
 Ja õnnel olema,
 Kas armastad mind, sõber, Sa
 Wõi und näen ainult ma ?

See küsimine mõttes mul,
 Ei rahule ma järe,
 Kas olen Sinu juures ma,
 Wõi waikse une käe.

Kuid seda Sinult küsida
 Ei siiski julge ma,
 Ma parem elan lootustest
 Ja sellest piinast ka.

See parem on, kui korraga
 Sa ütleks mulle „ei“,
 Sest armu õnne Sinult ju
 Ei mina loota wõi.

Su lahked sõnad wähesed
 Kõik kokku korjan ma,
 Neist wastuse ma kokku säen
 Ja elan sellega.

Mu südant ja hinge Sa täitsid . . .

Mu südant ja hinge Sa täitsid,
 Kui õnnelik siis olin ma!
 Ei olnud teistel siis ruumi,
 Ei luba sääl elada.

Kui aga lahkusid Sina,
 Siis süda tühjaks jäi.
 Kui palju tahtmata wõõraid
 Nüüd elu sinna tõi!

Sääl kurbtus ja südamevalu —
 Ei nimegi kõigil veel . . .
 Nüüd elavad täiel wõimul,
 Ja raske ja kurb on meel.

Mu sõber, Sa oled wist liblik !

Mu sõber, Sa oled wist liblik,
 Kes lillesid musutab,
 Kes ainult silmapilguks
 Neid õrnasid kaisutab.

Ei küsi Sa, kuigi pärast
 Nad peawad närtsima,
 Eks Sinule uued jälle
 Pea lähe õitsema.

Tean seda selgesti mina,
 Et kaua ei peata Sa,
 Kuid ometigi Su juurest
 Ei suuda lahkuda ma.

Ma tean, mul süüdi on palju . . .

Ma tean, mul süüdi on palju,
 Su puhtust pole mul,
 Ei ole usku, süütust,
 Mis ehteks alles Sul.

Ma sagedast' teen seda,
 Mis ei peaks tegema,
 Ma näen Su kurwast pilgust,
 Kui jälle eksin'd ma.

Ja kui nii Sinu juurde
 Siis argset astun ma,
 Kuis küsiwalt mu pääle
 Siis waatad ikka Sa.

Jah, Sina mind ei usu,
 Tean mina ometi,
 Sa oled minust parem,
 Tean mina isegi.

©

Kõik wiha peab haulal waikima.

Kõik wiha peab haulal waikima,
 Kätt leppides pakun Sul jälle ma.
 See haud on kallid meil mõlemal,
 Ei wihal ruumi siin tema pääl.

Ei wastu wõtnud mu kätt siis Sa,
 Kui alles ta elas to iluga.
 See asi Sind ikka wihastas,
 Et to mind halwemat armastas.

Kel süüdi on sest, ju armastus
 On kahe südame ühendus,
 Ei küsi nad mõistuse järele,
 Waid alati nendel on oma tee.

Kuid nüüd on kõik ju kadunud,
 Haud tema meilt mõlemilt riisunud.
 Nüüd leppides kätt Sul pakun ma,
 Kõik wiha peab haulal lõppema.

©

Nad lillesid palju tõiwad . . .

Nad lillesid palju tõiwad,
 Küll rõõmsaks Sina siis said,
 Neist päärgasid palju nad tegid
 Ja nendel Sind ehtisid.

Ma lilla ei murda tahtnud,
 Neist kahju tundsin ma,
 Ma nende kaitsja ju olen
 Ja nende sõber ka.

Kuid Sulle ma pärja ka tegin
 Ja sellega ehitan Sind, —
 Mu päärg on mu luulelilled,
 Mis ilmutas leegitsew rind.

©

Tundmatale raudteel 16. augustil 1906.

Miks waatad Sa nõnda mu silma,
 Just nagu küsides . . .
 Su waikses, paluwas waates
 Kui palju säääl sõnu on sees!..

Miks waatad, miks tulega mängid?
 Kui pea ta lõkkele lööb!
 Kui pea ta äratab hinge
 Ja rahu ära sõöb.

Siin kestvast sõprusest juttu
 Ju ial ei olla wõi, —
 Meid nagu kogemata
 Siin saatus kokku tõi.

Rong peatab. Sa lähed jälle,
 Mul silma kord waatad weel,
 Nii waikselt, nii küsides, õrnalt —
 Rong warsti on liikumas teel.

All aasal, sääl toominga wilus . . .

All aasal, sääl toominga wilus
 Üks õis on kaswamas,
 Mis kewade ühes kandis
 Ja mu hool kaswatas.

Tõi kewade lille mu kopli
 Ja ühes tõi õöpiku ta,
 Kes toominga põõsa sees laulis,
 Kus kaswas mu õieka.

Miks laulab ta toominga põõsas
 Ja kellele laulab ta?
 Nii kartuses lille pärast
 T'alt ruttasin küsima.

Ma ajasin tema ära —
 Mu lill on minule,
 Ei ole siin õöpikul osa,
 Ei terwel' ilmale.

See õöpik hirmus küll ära,
 Kuid närtsis lilleka —
 Wist tuttawad üksteisele nemad
 Ja wõõras siin olin ma!

Me oleme kahekesi . . .

Me oleme kahekesi
 Nüüd laenetel lodja sees
 Ja kaugele wõõrale maale
 Meil teekond on nüüd ees.
 Ei ole kallast näha,
 Nüüd tume tee on eel . . .
 Kus wiib meid wäike lodi
 Sel rajamata teel!
 Wiib ta meid õnne maale
 Nii, nagu loodame,
 Wõi wahest waikselt kaldalt
 Wiib wastu tormile!
 Kuid kaugele tahtsin ma minna,
 Ka kaugele tahtsid Sa.
 Ei ole meil kummagil süüdi,
 Ei nurisemist ka!
 Kuid seni, kui taewas on selge
 Ja meri waikne on weel —
 Meil hää on unistada,
 Sest õnnest, mis on eel.

Miks kardad? . .

Miks kardad, mu sõber, wäike,
 Meid keegi ei näha ju wõi,
 See ilm, kes kiusab me' sõprust,
 See kaugele maha jäi.

Need pargi puud pää kohal
 Ja sume kewade öö,
 Ja ööpiku laul nii mahe,
 Ja kustuja eha wöö —
 Need äraandjad ei ole,
 Waid kaitsejad meile on nad,
 Et hinged — neid wäsitas elu —
 Siin wagusi puhkawad.
 Sa istu mu ligi, nõnda . . .
 Pää rinnale pane ka . . .
 Las' südamed juttu a'awad
 Nüüd õnnel üksteisega.
 Las' räägiwad sellest, mis hoidsid
 Nad ammu üksteisele,
 Neid keegi siin ei sega
 Ja ise me' waikime . . .
 Sest ära karda, mu sõber,
 Meid keegi ju näha ei wõi,
 See ilm, kes kiusab me' sõprust,
 See kaugele maha jäi.

Wana lugu.

Ma waatasin temale otsa,
 Ka otsa mul waatas ta,
 Kuis punastas ära tema
 Ja rahutuks läksin ma.
 Mis tundis mu süda, see uudis
 Mul oli koguni,
 Ja ikka teda näha
 Ma tahtsin uuesti.

Et näha ta lokkisid muste,
 Ja puna palgetes,
 Ja tuld, mis nõiduslikult
 Tal põleb silmades.

Ma wiimaks läksin tal kosja,
 Mu naoseks sai tema siis. —
 Noh, nõnda teisedgi tegid,
 See on ju ilma wiis.

Ma omaks tahtsin neid silmi,
 Tuld tundma õppida,
 Ja teda musutada,
 Ja mängida juukstega.

Mis tunneb mu süda, mis leidsin?
 Ma parem ei räägigi —
 Küll igaüks teist proovib
 Kord seda isegi . . .

Kõik mina sain, mis ihkasin maailmas . . .

Ma mõnda sain, mis ihkasin maailmas
 Ja mida saada waewalt uskusin,
 Mu püüetest on palju täide läinud,
 Kuid õnne pole, mis ma otsisin.

Mul uhke talu on ja laiad väljad,
 Kus wiljad tuulest uhkelt lokkamas,
 Ja uhke Pedja jõgi ja ta kaldal
 On rohu-aed, kus pärnad kohamas.

Mu noorus kujutus on see, ma nägin
 Sest ikka, ikka õnnestawat und,
 Kuis kahekesi sõuame me' paadis,
 Kui kätte jõudnud suwe ööne tund.

Ehk jälle istud Sina minu ligi,
 Ei ainus sõna kostu huuledest,
 Ja pärnad kohisewad tasa, tasa —
 Und näeme enda õnne suurusest.

Kõik täide läin'd, kõik saanud olen mina:
 Mul pärnad, jõgi, talu on mul ka;
 Mul on ka kena lustiline naene,
 Kuid ihaldatud ingel pole ta.

Ta ütleb: see kõik olla tema jagu,
 Ma seda olla saanud kosides.
 Mul pole teda wõttes wara olnud
 Ja tema olla kõige peremees.

Kõik ma mõistan . . . ainult kahest . . .

Kõik ma mõistan, ainult kahest
 Ei ma ilmas aru saa:
 Üks on minu oma süda,
 Teine neiukenne sa.

Wistist kahe wahel tehtud
 On teil leping ammugi,
 Ja sest lepingust mul pole
 Teie rääkin'd sõnagi.

Olgu pääle leping tehtud,
 Sellest ma ei pahanda,
 Aga enda wahel peate
 Siis ka rahu pidama.

Mitte nii kui seiemaale
 Teitest nägema ma pean:
 Täna on siin päiksepaiste,
 Hommen torm, ma seda tean.

Ootajale.

Ma tean, mind näha ta ihkab,
 Sest et ta armastab mind.
 Ma ammu ju lubasin minna,
 Wist oodates kurwastab lind.

Ta igal öösel küll ilmub
 Ja kurwalt waatab ta,
 Ja ütleb: mu igatsust, walu,
 Kas tõesti ei tunne siis Sa!

Ma närtsin ja kaon ära,
 Sest Sinuta igatsus, piin,
 Kõik minule haiget teewad,
 Ei ole mul kaitsejat siin!

Sa ometi lubasid tulla
 Ja ootama jäin siis ma,
 Ju kaua ma oodanud olen —
 Oh rutta, oh rutta ju Sa!

Mu sõber, ma tean, ka mina
 Ei igatse vähem Sind.
 Kuid eluwõitlus nii wali
 Ei lahti lase mind.

Ka ainult öösel ma tohin
 Su juurde ilmuda —
 Kui waimul on waba woli —
 Ja kurta sääal Sinuga.

⊙

Ootaja.

Mu kambri ma ehtisin ära
 Ja lillesid hulgana tõin,
 Kuis seda ma ikka teinud,
 Ja siis Sind ootama jäin.

Mul oli, et nüüd ta tuleb
 See, keda nii oodanud ma,
 Kes unenäos ikka mul ilmus
 Ja ilmus mu luules ka.

Ma tean küll, et keegi ei tule,
 Sest tulejat polegi —
 See, kellest und ikka ma näen,
 On surnud ammugi.

Kuid wana mälestus rinnast
 Ei taha kustuda —
 Siis ehin toa, toon lilled,
 Kuis muistena tegin ma.

Ta oli üksildastel . . .

Ta oli mulle, mu õele
 Siin ainus seltsimees
 Ja teda näha, kuulda,
 Kuis süda igatses.

Ja ikka ta tuli ja ikka,
 Kuis rääkida oskas ta
 Sest õnnest, mis kusagil kaugel
 Peab warjul olema.

Ja sellest unistada
 Hää oli seltsis siis,
 Ja kuigi silmapilguks
 Kõik maise mure see wiis.

Ja armastus isegi ärkas
 Siis minu hingesse . . .
 Kuid teiste eest warjasin teda
 Ma alati hoolsasti.

Kuid täna, miks nutad siis süda,

Kes haiget tegi sul?

Ja pisarad lõpmata hulgal

Nüüd silma tungivad mul? —

Ta wõttis mu õe ja tema

Nüüd täna altaril wiis —

Õe õnne üle, süda

Kas kade oled siis!

©

Mu armu minu rinnast . . .

Mu armu minu rinnast

Toon terwelt Sulle ma,

Sest terwelt Sinu oma,

On ammu juba ta.

Ta säääl ju ammu, ammu

On elul ärkanud,

Su õrnal hoolitsusel,

Nüüd suureks kaswanud.

Kuid palju tema tahab

Ei wähel lepi ta:

Su terwet südant nõuab

Et säääl wõiks elada.

Miks kokkudes Sa waatad!

Wast palju nõuan ma,

Wõi südant wahest enam,

Ei Sa mul anda saa?

©

Üks wõõras meil seltskonda toodi . . .

Üks wõõras meil seltskonda toodi —
 Oh, kuidas kokkusin ma :
 Ta oli kui wana tuttav
 Ja ammu nähtud mul ka.

Siin kõneles tema palju —
 Oh kuidas ta kõnelda wõis! —
 Kuis kauni kodumaa järel
 Hing ikka tal igatsust täis.

Kuis südame sunnil tema,
 On õnne otsima läind
 Mis paistis kauguse udus,
 Kuid seda ei ole ta leind . . .

Seesama igatsus ajas
 Ka mind kord kaugele, —
 Et kodumaalt sõnumid saada,
 Ma läksin ta kõrwale.

Ta rääkis mul palju, palju
 Mu kaugest kodumaast,
 Mu wendade rõhutud põlwest,
 Ja kodumaa raskest a'ast . . .

Kuis oli ta tuttav mulle,
 Kui teda nüüd waatasin ma :
 Needsamad juukse lokkid
 Ja sinisilmad ka.

Neist juukste lokkidest laulnud
 Ma olin ju ennemgi,
 Neid sinisilmasid otsind,
 Ma olin ju ammu gi.

Kas wahest üks iha ei ajand
 Meid mõlemaid wõõrsile,
 Et siin alles üksteist leida
 Ja rahu hingele?

Ja tunded, mis oliwad põues,
 Kuis ühed meil oliwad ka,
 Ja terve seltskond näitas
 Meil wõõras olema.

Sääl kõrgel — sääl mägestikus . . .

Sääl kõrgel — sääl mägestikus,
 Kus udu pilweks end seab —
 Sääl õitseda Alpi lilled,
 Üks muinasjutt nii teab.

Kõik nendest küll rääkida teawad,
 Kõik neid sääl otsiwad ka,
 Kuid kas neid keegi ka leidis,
 Ei sellest ei kuulnud ma.

Ka minagi tõttasin wälja
 Üht nende seast otsima,
 Kuid nagu muinasjuttu
 Ei leidnud teda ma.

Mu õnn ja Alpi lilled
 Wist õed te' olete:
 Kui palju ma teist ka kuulsin,
 Teid otsima kuis ma tõtsin —
 Ei leidnud ometi.

Miks tarwis küsid Sa seda . . .

Miks tarwis küsid Sa seda,
 Kas Sind ma armastan,
 Kas ikka ma mõtlen Su pääle
 Kui kaugel olema saan?

Miks tarwis Sa ikka ja ikka
 Mul meelde tuletad,
 Et lõpp ja lahkumine
 Me' sõprust ootavad!

Ja sedagi lühikest aega
 Sa sellega kurwaks teed
 Et lahkumisest räägid,
 Mil murduwad südamed.

Sa räägi parem me' armust,
 Ta õnnest räägi Sa,
 Tee eluplaanisid rõõmsaid
 Ja õnnel hõiska ka.

©

Wäikene palwe.

Nüüd terve loodus on palwes,
 Kõik waik ja wagane
 Ja nagu üks pühalik palwe,
 On tõusemas ülesse.

Küll selle palwe sisu
 Ei sõnal öelda saa,
 Kuid hingel siiski pole
 Ta täiest' mõistmata.

Ja ühes saadab tema
 Nüüd palwe üles ka:
 Oh Looja, mu wähest õnne
 Ka alles hoia Sa!

©

Ühe kirja puhul

E. S^{le}.

I.

Su kirja ma ammugi ootasin,
 Nüüd wiimati sain ma ta,
 Kuis wärises käsi ja süda mul,
 Kui awasin lahti ta.
 Mis peaks ta kirjutama küll,
 Mis sõnumid kiri mul toob,
 Kas wahest uut walu mul kuulutab,
 Wõi kahtlust rõõmuks kõik loob?

Ma lähen eemale salaja
 Et üksinda maitseda,
 Kas walu, kui ta seda mul toob,
 Ehk õnne tunda ka.
 Mu walu ei teised taha ju
 Ja õnne ei anna ma ka
 Mu oma walule, õnnele
 Ka ruumi leian ma.

II.

Miks räägid mu kodumaast kaunist,
 Kust ammu lahkunud ma,
 Et tuhandaid õisi säääl olla,
 Ja ilu otsata ka?
 Oh seda tean isegi mina,
 Kord näinud ka seda kõik ma —
 Ma tahtsin kõik unustada,
 Miks meelde nüüd tuletad Sa?

Ju mõtlesin seda mina:

Wist unustud on ju kõik,
Kuis kaunid on kodumaa lilled
Kuis paistab sääl eha läik.

Kuis särawad neiu silmad

Kord millest hing jooobnuks sai,
Kui kaunis on noorus — teistkorda
Ei keegi nad ilmuda wõi.

Kuid kui Sa mu kodumaast räägid,
Siis meelde see tuleb kõik weel,
Mis kord mu hinge on täitnud,
Ja kurwaks läheb mul meel.

III.

Need lilled, mis Sa mul saatsid,
Nad närtsinud ammugi on,
Niisama kui närtsis ja suri
Kord lauliku südame õnn.

Need lilled on minu kodust
Kust ammugi lahkusin ma,
Kus nooruses ime ilul
Õnn pidi mul õitsema.

Kuid kadus see õnn ja noorus,
Ka kodumaa wõõraks mul jäi,
Kuid mälestus hinge põhjas,
Ei ära kustuda wõi.

Ja nüüd need lilled jälle,
Mul meelde kannawad weel,
Et kord ka mul oli suwi,
Ja õied õitsesid eel.

Unustud lilled. I.

Kord unustud lille kimbu
 Ma leidsin akna päält,
 Kui rong mind kaugel kandis
 Mu kaunit kodumaalt.

Ja küsimusi kui palju
 Mu waim siis ette tõi,
 Ei aga waikijad lilled
 Mul wastust anda wõi.

Kes on neid hoolitsenud,
 Kus on nad kaswanud,
 Ja kellepärast nemad
 On peenralt nopitud?

Mis saab see, kes neid noppis
 Nüüd kohkudes ütleva,
 Kui leiab, et lillesid pole,
 Mis kinkida tahtis wast ta?

Wõib olla, wast ihkas see süda,
 Just sõpruse järele,
 Ja selleks siis saatis lilled
 Ta tundmatal' kaugele.

Et nemad kõneleksid:
 Üks süda on olemas,
 Kes täadmata õnne ja sõprust,
 Ju ammugi ihaldas.

Jah, tundmata maale ta saatis,
 Neid sõpra otsima,
 Ja südame leidsid ka nemad,
 Niisamati ihkaja.

Kuid lähenemise rada
 Ei nemad näidata wõi,
 Mu süda siisgi sala,
 Nii nagu lootma jäi :
 Ta teab, et ilmas on teine
 Kes samuti ihaldab,
 Kel samuti teine puudub
 Kes õnnest unistab.

II.

Need lilled on praegugi alles,
 Nad wõõrsile ühes tõin ma,
 Ja nende närtsinud õied,
 Kui lausuksid salaja :

Sa rändaja wõõral rajal,
 Kas kodu on meeles Sul weel,
 Kus palju õisi jälle,
 On õitsmas aasal ja teel ?

Kus palju ihaldusi,
 On põuedes elamas,
 Kas Sinu hing neid kõiki
 Ju ära unustas ?

Sa mine, otsi see üles,
 Kes meid on nõppinud,
 Ja kelle hing niisama
 On sõprust otsinud . . .

Ja kui neid lillesid waatan
 Siis süda rahu ei saa :
 Ta ihkab jälle kodu
 Siis uue wõimuga.

Pildile kaasa.

Waata siis Sa minu pilti
 Kui wast hakkab unuma,
 Sinu põues minu kuju,
 Armastus Su hinges ka.

Kõik need waiksed suwe õhtud
 Kui Sa olid minuga,
 Minu kaenlas minu ligi
 Õnneline otsata.

Kui ei igal õhtul jälle
 Saa ei tule uuesti,
 Mõttes jälle minu juurde
 Igatsedes tagasi.

Ja see tähendab: Su põues
 Lööb mu kuju kustuma,
 Kahwatumaks läinud pildid
 Meie minewikust ka.

Minu pilti Sa siis waata,
 Küll siis ärkab uuesti,
 Meie sõprus ime walgel,
 Täiel ilul elule.

Lahkudes.

Mu sõber, miks nõnda mind waatad
 Nüüd äraminekul,
 Kui tahaks Sa mulle öelda:
 Kus on siis parem Sul?

Jää siia, siin öitsewad lilled

Ja siin on kewade maas,
Ka ammuigi siin üks süda,
On Sinule tuksumas.

Ma tean, oh küll tean seda,

Just sellest pean ruttama ma...
See arm on minule wõõras,
Mis näen siin tärkama.

See päikese paistel on kaswand,

Ja suureks saand kewadel,
Ta on neil tormidel wõõras
Mis mind on ootamas eel.

Sest ela hästi, mu sõber —

Kül raske on minulgi,
Kuid sündigu warem, mis sünnib
Ju ükskord ometi.

Kord kaheksi kewade ajal . . .

Kord kahek'si kewade ajal

Siin rannal olime
Ja eha kullasel läikel
Siit waat'sime üle wee.

Kui waikne oli siis meri

Ja taewas näis olema wees,
Üks ilm täis armu õnne,
Meil paistis olema ees.

Nüüd jälle, kuid sügise ajal,

Siin rannal olen ma
Kuid üksinda; teda ei ole,
Nüüd enam minuga.

Ei ole taewast ka laentes,
 Nii tume on taewa tee,
 Ja ainult tormi müra
 On kostmas üle wee.

Ja tormi tema just kartis,
 Sest minust lahkus ta, —
 Ta kaunist päikse paistet
 Läks wõörsilt otsima.

Sünnipäewaks.

Mul midagi enam ei ole küll,
 Mis kingiks tooks Sinule,
 Kui ruttan ma teiste hulgas nüüd
 Su hällipidule.

See wähegi, mis mul oli kord,
 Su oma on ammuagi,
 Su oma on kõik mu tunded ja hing
 Ja süda isegi.

Kuid laulu ma lõõn Su nimel, mu kuld,
 Toon kingiks ta Sinule nüüd
 Ja terwelt on Sinu oma ta,
 Sa oled ta ilu ja hüüd.

Ja meie sõprusest räägib see laul,
 See sõprus on puhas ja hää,
 Ei ainus kahtluse pilwe helk,
 Teda tumestama pea.

Ja kui kord meid ei olegi
 Laul kustuma ei saa,
 Ja meie sõpruse selge läik,
 See elab temaga.

Kui jällegi sarnane sõprus kord,
 Lööb kuskil särama,
 See laul siis meie sõprusest,
 Saab jällegi kõlama.

Näed, kink Su nooruse sõbra käest
 Ei halwem olegi,
 Kui need, mis teised rikkusest,
 Sul toowad rohkesti.

Mis toowad nad, see sureb, kaob
 Söüb teda aja tiib,
 Kuid see, mis Sul mu hingest tõin,
 See kõrgemale wiib.

© Petlik rahu.

Sa soowid puhkust soowid rahu,
 Muud midagi ei taha sa,
 Sul elus palju haiget tehtud, —
 Nüüd aeg on ammu uinuda.

Kuid mine tea, kas mitte wara,
 See soow ei ärgand hinge sees,
 Kas tõesti kõik on põues surnud,
 Kõik waiki jäänud südames!

Kas tõesti on see meri kuiwand,
 Kus alles hilja ajal weel
 Nii kõrgel tõusid tormi laened —
 Ei puhkust nendel olnud eel!

See petlik rahu, petlik puhkus —
 Kas rahu ilmas olla wõib!
 Niikaua, kuni wältab elu
 Ka wõitluses ta jõudu saab.

Kuu paistab nii selgesti aeda . . .

Kuu paistab nii selgesti aeda
 Ja aiast kambrisse,
 Üks kiire, mis julgem on teistest
 Sul tungib woodile.

Ka wagusi minagi tulen,
 Et eemalt Sind waadata,
 Siin puhkab mu kallim ilmas,
 Mu õnn ja mu elu on ta.

Ka tuleksgi mina Su ligi,
 Kui kiiregi, silitaks Sind,
 Nii tasa, et sa ei ärkaks
 Ei tabaks süüdlast — mind.

Su niiskeid, poollahtiseid huuli
 Ma suudleksin armuga!
 Mu süda seda küll ihkab —
 Ma kardan, et ärkad ehk Sa!

Elulugu.

I.

Sel lõunamaa kuldasel ilul
 Ei ole otsagi siin,
 Siin nagu õnnel on kodu,
 Ja wõõras kõik walu ja piin.

Kuis kutsub see lõuna loodus,
 Kuis õnne ta lubab mul eel,
 Hing temale wastu tõttab
 Ja paisub mul põue ja keel!

Kuid selle ilu hulgas,
 Ei kodu mul unune,
 Ta nõiduslik metsade koha,
 See jäänud on hingesse.

Ja wõõras neiu, Su pilgud,
 Ei hingesse tungida wõi:
 Mu südame ammugi omaks,
 Üks õis mu kodumaal sai.

Su kaunil kodumaal alles
 Ja hõisates Sinuga,
 Ma mõtlen tema pääle,
 Ja elan temaga.

Su lindude laulusid kuulates
 Üht laulu siis kuulen ma,
 Mis kostab mu kaugest kodust —
 Kui oma, kui armas mul ta! — —

 II.

Kuid wiimaks suri see neiu,
 Ja hääled waiksemaks jäid,
 Mis kaugelt kodumaa wainult,
 Mul tuuled siia tõid.

Kuis nutsin teda ma taga,
 Eks olnud ju wiimane ta,
 Kes kõitis mind kodumaaga,
 Ja tagasi ootas mind ka. —

Aeg lendas, kuid wõõras neiu
 Ei lahkunud ometi,
 Kuis paluwalt waatsid ta silmad
 Kui ootaks ta midagi.

Mu sõber, mis võin Sul veel anda?

Siin wõõras ju olen ma,
Mu süda wist ialgi kodu
Ei ennast tundma siin saa.

Mu omaks saades Sul ikka

Ma meelde tuletan
Mu kaunist põhja kodu
Ja ise kurwaks siis saan.

Mu kadunud unenäodest

Ma ikka jutustan Sul,
Kes teab, kas kunagi süda
Läind õnne unustab küll! — —

Kuid olgu, Su armu kõnes,

Ja õnne sosina sees,
Wast unub mu põhja kodu,
Kaob igatsus südames.

Oh mu süda waiki jää!

Oh mu süda, waiki jää,
Miks Sa nõnda kurdad teda?
Sinu ta ju ial polnud,
Wõid ka teda unustada..

Unenägu on see olnud,
Unenägu ilus, kena,
Mööda ta ka nõnda ruttas —
Täide ei wõind minna tema.

Ei wõi ial lille õied
Tutwustada tormidega,
Ei wõi ial kaunis suwi,
Külma talwe armastada.

Sest jää waiki minu süda,
 Püüa teda unustada,
 Püüa uusi õisi leida,
 Mida omaks võiksid saada.

Lühike on õnne iga . . .

Lühike on õnne iga
 Kodu tal ei olegi
 Nagu hirmund linnukene
 Muudab kohta alati.

Kuhu teda oodetakse,
 Sinna just ei ilmu ta,
 Sest et ootamata rõõmu
 Tahab tuua endaga.

Lühike on õnne iga,
 Kodu tal ei olegi,
 Waewalt Sulle silma waatab,
 Kui ju tõttab edasi.

Unistused elu õnnest . . .

Unistused elu õnnest,
 Naeratajast kewadest,
 Kaunist neiu silmawaatest,
 Armastajast südamest.

Oh kui kaunis teie ilu,
 Paistab silma kauguses,
 Elu, õnneline elu
 On mul elutee pääl ees! . . .

Unistused elu õnnest —
 Kiirest kadus teie läik,
 Onn ja naerataja päike —
 Unenägu oli kõik.

©

Kindel usk.

Olgu küll, et õied
 Ammu kadunud,
 Palju tundeid rinnas
 Surmal suikunud.

Pole usku enam
 Pole aega ka,
 Elu mängu uuest
 Otsast alata.

Siisgi kõigil õnnel
 Kõigil' häädusel',
 Kõigil kiidulaulu
 Mina laulan weel.

Kuigi kõike seda
 Leidnud pole ma,
 Siisgi usun — ilmas
 Olema peab ta.

©

Kõik laulud Su musu eest andsin . . .

Kõik laulud Su musu eest andsin —
 Nad praegugi kõlawad,
 See tuli ei ilmas ju sure
 Mil elule ärkasid nad.

Kuid südamest polnud juttu
 Sääl juures meil sugugi,
 Kuid ära Sa oled võtnud,
 Mul põuest ta ometi.

Kuid südant Jumala muidu
 Ei anda wõi ometi ma —
 Mu sõber, mitu musu
 Ta eest mul annad Sa?

Mu süda ammugi räägib . . .

Mu süda ammugi räägib,
 Et armastab Sind ta,
 Ka räägib, et Su süda,
 Mul tuksumas salaja.

Kuid meitel endal juttu
 Sest polnud kunagi,
 Üksteisele nõnda kui wõõrad
 Me oleme täiesti.

Mis sest küll wälja tuleb
 Ei seda tea ma —
 See südamete asi
 Ja nende leidus ka.

Mu sõber, miks minu wasta . . .

Mu sõber, miks minu wasta
 Sa hirmunult surud end
 Kui wõimul kohisemas
 On õues tormi lend?

Miks kardad! torm mulle on sõber,
 Ei haiget ta tegema saa.
 Weel enne, kui Sind ma nägin,
 Ju teda tundsin ma.

Ka teda ma armastasin —
 Ta unus, kui nägin ma Sind,
 Nüüd kurtes ja kaebades tema,
 Eks jälle hüüa mind.

Et ühes siis minuga kurta
 Nii nagu muistena —
 Mu sõber, miks kardad Sina,
 Mu endine sõber on ta.

Mu lauluke, lenda nüüd kaugele . . .

Mu lauluke, lenda nüüd kaugele,
 Wii terwist mu hinge ihale,
 Tal räägi, et ikka weel haige ma,
 Ei süda kusagil rahu saa.

Tal ütle, et ta ei meelest läe,
 Ei walu põues vähemaks jäe —
 Muud ära tal ütle midagi,
 Ta teab kõik siis ju isegi.

Sestsaadik, kui surid Sa mulle . . .

Sestsaadik, kui surid Sa mulle,
 Ma pole Sind ialgi näind,
 Sest kaugele, kaugele ära
 Ma olin Sinust läind.

Kuid täna öösel Sa tulid
 Mu juurde jällegi,
 Kurb naeratus wiibis Su huulil,
 Nii nagu muistegi.

Sa ütlesid nõnda: kaua
 Miks mõtled mu pääle nüüd,
 Kas aeg ja kaugus weelgi
 Ei lõpeta kõik süüd!

Su mõtted on minu ümber,
 Neid näen ja tunnen ma.
 Kuid õnne ma ei leia,
 Ei kuskil rahu saa.

Siis jälle kadus Su kuju,
 Läks õhku tagasi —
 Nüüd endsest õnnetum waesem
 Ma olen koguni.

Paljugi, mis ihkan . . .

Paljugi, mis ihkan,
 Kõik ei korda lää,
 Iga taimekene
 Kaswama ei jää.

Ülearu taimed
 Peenral närtsiwad,
 Üleliigsed soowid
 Warsti surewad.

Elust liiga palju
 Ära ihka Sa, —
 Wähem kurbtust ilmas
 Saad siis nägema.

Mu sõber, miks Sa nutad . . .

Mu sõber, miks Sa nutad!

Su juures nüüd olen ma,
Ei enam lahku mina,
Ei enam kurda Sa.

Kuid pisar pisara järgi

Sul weereb palgele,
Kui wärisedes surud,
End ligi minule.

Mis on! ka minulgi omal

On silmad märjaks läind,
Ja seda see oodetud õnn
On ainsa pilguga teind!

©

Kõik, kõik ma tooks nüüd Sulle . . .

Kõik, kõik tooks ma nüüd Sulle,

Kui seda tahaks sa,
Kõik minu terve õnne
Mu uhked plaanid ka.

Sestsaadik kui Sind nägin,

On tühjad mulle nad,
Ilm kaotas oma ilu,
Kõik plaanid suriwad.

Su juurde mina tahan,

Su waikse kodusse,
See õnn, mis õnneks ma pidand,
Ei enam ole see.

Kõik tooks ma kingiks Sulle,
 Kui aga tahaks Sa,
 Mu siinamaalse õnne
 Ja uhked soovid ka.

Su tulekut mina kartsin!

Su tulekut väga ma kartsin,
 Sest tormiks Sind arvasin ma,
 Ma mõtlesin: kõik mu rahu
 Su tulekul kaob ka.

Sa tulid nii waikselt, õrnalt,
 Kui tuule õhk kewadi,
 Nii waikne ja arglik Sa olid,
 Ei nõudnud midagi.

Ja ime! Kuis ennem ma kartsin:
 Mu priiuse riisud Sa,
 Ei wabalt mu soowide järgi
 Wõi rutata enam ma. —

Ei tahagi enam ma wälja,
 Su juurest kaugele,
 Kõik soowid on waiki jäänud
 Ja surnud täiesti.

Lille õisi, sinisilmi . . .

Lille õisi, sinisilmi,
 Mahedaida naeratusi
 Neiukeste särasilmast
 Unistusi, igatsusi . . .

Palju neid ma elus nägin,
 Ühtegi ei endal saanud,
 Ei ma tea, kes oli süüdi
 Et ma kõigist ilma jäänud!

Üks raske uni see oli küll . . .

Üks raske uni see oli küll
 Mis kaua nii nägin ma,
 Just nagu ei kodumaad oleks mul,
 Ma kõigile wõõras siin ka.
 Ma aga kodumaal olen ju,
 Mu ümber ta ime hüüd,
 Ma hõiskan rõõmul nüüd metsas ja mäel,
 Kurb uni — ta mööda on nüüd.
 Kuid hallid juuksed ja wäsind hää,
 Kust teie siis tulite?
 Et kaua wõõrsil olin ma,
 Kas uni ei olnud siis see!

Mu arm, ta suri ära . . .

Mu arm, ta suri ära,
 Läks mulda puhkama,
 Ta haua künkal leinan,
 Ja kurdan üksinda.
 Ta liiga wara ilmus,
 Külmi tuli kohe siis,
 Ja õrna õiekese,
 Ta karmilt hauda wiis.

See õiekene ilmus
 Ju päikse paistele,
 Seepärast külm ja maru
 Sai surmaks temale.

Ma metsa koha kuulan . . .

Ma metsa koha kuulan,
 Ma aasal õisi näen,
 Neid nii kui muiste mõistan,
 Ja neil kui wasta läen.

Kõik, kõik on ju seesama,
 Kui muiste oli see,
 Kuid pisarad mu laugel
 Mis teie tahate!

Miks wärised Sa käsi,
 Kui õisi wõtma läed,
 Miks hinges on kui kahju
 Ja süda kurwaks jäed?

Kõik, kõik on ju seesama
 Kui muiste oli ka,
 Kuid aga noorus kadund,
 Ja ise muutnud ma.

Laul.

Ma kaunist südame õnne
 Mu hinges warjasin,
 Ja wiimaks, kui ta ju kaswas
 Sis laulusse palmisin.

Ja saatsin tema siis ilma,
 Et sellele kostaks ta,
 Kes on ta hingesse kandnud,
 ja teda mõistab ka.

Laul teda ei wististi leidnud,
 Ta ära on kadunud,
 Ei tagasi laul ei sõber
 Mul ialgi ilmunud.

Nüüd hinge walu warjan
 Ma jällegi hinge sees,
 Ei teda ma enam saada,
 Nüüd ilma, kus kaduwus ees.

See südame õnnest minul
 On wiimane mälestus,
 See on mu wara siin ilmas,
 Mu usk, mu armastus.

Su juurde ma tulema pidin . . .

Su juurde ma tulema pidin,
 Et Sinule rääkida,
 Mis waewab mu südant ammu,
 Nii tumedalt salaja.

Et unenäod elu õnnest
 On ammugi ununud,
 Ja isegi usk mu rinnast
 On juba kadunud.

Kuid nähes Su rõõmust palet
 Ja süüta lapse meelt,
 Su usku õnne sisse
 Ja õnnel hõiskawat keelt.

Ei siis Su puhta hinge
 Ma võinud tungida
 Mu mustade kahtlustega —
 Ja kurwalt waikisin ma.

See süda ju ammugi suri . . .

Need huuled on ammugi waikind,
 Kus kõlas kord õnne wiis,
 See süda ju ammugi suri
 Kes õnnest mul rääkis siis.

Oh kuidas ta rääkis seda,
 Et isegi uskusin ma,
 Et õnn on tõesti siin ilmas —
 Ja seda uskus ta ka.

Need helid on praegugi hinges
 Mul weelgi elamas,
 Ehk nende laulja kül ammu
 On mullas puhkamas.

See, kes kord kõik juba . . .

See, kes kõik kord juba,
 Ohwerdan'd Su eest,
 Oma terve õnne
 Ära ilma seest.

Seda ära karda,
 Ei see ialgi,
 Tule takistajaks,
 Teele Sinule.

Sää! kus arm kord oli,
 Ilul asumas,
 Ei sää! mustad kujud,
 Ial sigimas.

Ennem, kui tal oleks
 Hinges midagi,
 Sulle tema annaks
 Ära sellegi.

Ta oli küll seltsimees lahke . . .

Ta oli küll seltsimees lahke,
 Ta laul meid lõbustas,
 Ja tema kõne ikka
 Kuis südant sütitas.

Ja kui ta kodumaast rääkis,
 Kuis silmad tal särasid siis,
 Ta kurblik silmade läige,
 Kõik rahu mu hingest wiis.

Ja wiimaks sai luba minna,
 Ta koju jällegi,
 Kuis sai ta rõõmsaks, ei wiibind
 Ta ainust pilkugi.

Ta rääkis mul sooje sõnu,
 Mul kõike hääd soowis ta,
 Kuid endist rahu mina,
 Ei enam kusagil saa.

Oh oleks ta kutsund mind ühes —
 Küll läinud oleks ma
 Ka sinna, ta wõitluse kodu,
 Kus palju on walgust ka.

Miks wiivitad sõber, Sina!

Miks wiibid Sa sõber kaugel weel,
Mis on siis juhtunud,
Kui palju aega on läinud ju,
Sa weelgi ei ilmunud?

Sa ometi tulla lubasid,
Ma jäin Sind ootama,
Su oma põllud ja heinamaad
Sind ootwad ühes ka.

Ja ometi Sina wiivitad
Ei tule tagasi weel . . .
Ma usun, et nii tarwisgi,
Sind pole wõõral teel.

Üks heli teise järgi . . .

Üks heli teise järgi
Mul kostab kambrisse,
On õues õnne laulud
Ja hõiskab kewade.

Need hääled minulegi
Ka hinge tungiwad,
Kui palju unistusi,
Mul hinges ärkawad!

Ja pisaraid nii palju,
Mul palgele ilmuwad —
Oh! jällegi mälestasin,
Ma oma kodumaad.

Ma mälestasin teda
 Kes kallis mul praegu weel,
 See kewade õiekene
 Mu kaunil kodu teel.

Mu terwel elu käigil . . .

Mu terwel elu käigil siin,
 Mu õnn mul wõöraks jäi,
 Ei tundnud mina teda wist,
 Ta mind ei tunda wõi. —

Ses' kurwas wäsind hinges on
 Mind tunda wõimata,
 Kui sagedasti isegi
 Ei ennast tunne ma!

Ja mina teiste hulgast ka
 Ei tunda teda wõind,
 Wist ta ei ilmud ialgi
 Et ma ei teda näind — — —

Sa ära püüa petta end
 Waid mõtle järele,
 Ka wõöraks ükskord tulnud ma
 Küll olen Sinule.

Küll teadsid Sa, su süda ka
 Et Su õnn olin ma,
 Kuid ruumi siisgi ometi
 Ei mulle andnud Sa.

Neid sinisilmi kas mäletad
 Ja seda südant weel,
 Kes Sinu pärast murtud sai,
 Kord noorel elu teel?

Sääl teine pool jõge, mäe weerul . . .

Sääl teine pool jõge, mäe weerul
 Üht roosiõit nägin ma,
 Kui sinna mind wete wool kandis
 Kord lootsikus tahtmata.

Ta ilul ei olnudgi otsa,
 Ta parajast puhkes siis,
 Kuid enne, kui lahti lõi tema
 Mind elu ju tagasi wiis.

Lä'eks nüüdgi ta järele sinna
 Tooks siia ta kaswama,
 Kuid siin pool kaldal talle
 Ei ole kodumaa.

Siin muld on kuiw ja lahja,
 Ei aita hoidja hool,
 Ta selles pinnas on õppind
 Kus küllus on igal pool.

Sest lillest, mis teisel kaldal,
 Mis silm kord näha sai,
 Sest ainult mälestus kaunis
 Mu hinge järele jäi.

Kui muud, siis sellegi panen,
 Ma hoolega laulusse,
 Ja saadan ta üle laente
 Mu kauni õiele . . .

Neil kõiki on küllalt . . .

Neil kõiki on küllalt elu
 Ju toonud rohkesti,
 Ei nende õnnest ole
 Mul kadedust ometi.

Mul aga on ilmas nii wähe,
 Nüüd midagi leidsin ma . . .
 Üks ainukene sõbra süda,
 Mul tuksumas armuga.

Ja kadedad on ju nemad —
 Ka sedagi ihkawad nad
 Ja minu ainukest wara,
 Nad omale püüawad.

Meiule.

Kus mina Sind näinud olen
 Ei meelde nüüd tule see . . .
 Sest waikiwad hing ja süda,
 Nüüd minul täiesti.

Kuid siisgi! mu lauludest leian
 Ma Sinust jälgesid,
 Nad Sind on wist ammugi tundnud,
 Ja Sind kui ootasid.

Nii ma Sind armastanud,
 Ju ammugi salaja
 Ja kuigi Sa seda ei teadnud,
 Ei teadnud isegi ma.

Su külma waadet ma tundsin . . .

Su külma waadet ma tundsin,
 Su külma südant ka,
 Kuid siisgi mu südamesse
 Arm sigines salaja.

Ma mõtlesin, jää kord sulab
 Ja armastus tuleb siis,
 Küll ilmub siis tuli Su silma,
 Ja kõlab kewade wiis.

Nüüd oled mu oma, kuid weelgi
 Su hing ja süda on jäes,
 Ei ärka nemad üles,
 Mu armastuse käes.

Wõi wahest ehk liiga wähe
 Tuld põues oli mul,
 Ei jõudnud ta sulatada,
 Kõik külmust põuest Sul?

©

See wiimne terwitus, mis Sa mul saatsid . . .

See wiimne terwitus, mis Sa mul saatsid:
 Oh tule, tule jälle tagasi!
 Ma haige olen, kui Sa wast ei rutta,
 Ei Sind saa näha enam ialgi!

Ma olen haige . . . Sinu soowi täita
 On minul praegu täitsa wõimata . . .
 Oh kuis ma ruttaksin, sest juba ammu,
 Su pärast olen muretsenud ma!

Nii mitu kord ma unes nägin hauda,
 Mis warjul on säääl sirelite sees.
 See koht on tuttaw mul, on tutwad lilled,
 On tuttaw haud, mis seisab minu ees.

Ja kardan ma, et tulen liiga hilja.
 Kui terweks saan, ei Sind säääl leia ma,
 Mind ootasid, ei mina wõinud tulla
 Ja wast ehk halwast mõelsid minust Sa.

©

Lauluke.

Arglikult, waikselt, kui kewade lilleke
 Ärkas mu hinges üks wäikene lauluke,
 Ja kuis ka püüdsin, ma siisgi ometi,
 Edasi anda ei teda saa ialgi.

Nagu üks muinasjutt, kaunis on nõnda ta,
 Kaugel, oh kaugel on wist ka ta kodumaa,
 Kuis nüüd siia on eksind ta wiimati,
 Tume on tõesti see minule omalgi.

See on mu esimese õnne igatsus,
 See on mu salaja ilmunud armastus,
 Ainult siin kallis on tema meil kahele —
 Sellest on sigind see wäikene lauluke.

©

Leegid, mis mu rinnas praegu . . .

Leegid, mis mu rinnas praegu
 Tulid Sinu tulekul,
 Kui Sind nägin, torm ja tuli
 Sigenesid rinda mul.

Ennem neid säääl mul ei olnud,
 Minu omad pole nad,
 Sinu silme sädemetest,
 Sinna nemad tuliwad.

Ja nad on ka Sinu jagu —
 Wõta nad nüüd tagasi,
 Wõta ja siis lenda kaugel,
 Et ma teed ei teagi.

Kui tean teed, siis tulen järel'
 Läänud rahu otsima,
 Nagu nüüdgi süda läheb,
 Wistist ühes Sinuga.

Sa wõtad mind ühes . . .

Mu sõber, mind wõta ühes
 Kui kaugele lähed Sa,
 Nüüd meile mõlemile
 Säält õnne otsima.

Sul aitan ma õnne leida
 Ja tema eest wõidelda
 Ja raskel silmapilgul
 Sind trööstida mõistan ma.

Ja kui me' ka langeme kaugel
 Kord ühise õnne eest,
 Siis suresgi troosti saame,
 Veel tõsisest sõprusest.

Ja kui Sa mind ei wõta,
 Siis keelda ju ka ei saa:
 Mu süda, see ometi ühes.
 Saab tulema Sinuga.

Ja kui Sa kauguses langed,
 Siin suren siis minagi ka,
 Ja ühest teisest nii kaugel
 Me' saame puhkama.

Südamele.

Süda, ära sina
 Ole õieke
 Waata, kuda õisi,
 Surmab sügise.

Süda, ära ole
 Waikne tuule lend,
 Waata, kuidas muutis
 Tormiks tema end.

Ja ka ära ole
 Taewa sina Sa,
 Pilwed, waata, katsid
 Praegu kinni ta.

Waid mu südameke
 Ole lauluke,
 Mille heli ikka
 Tungib hingesse.

Olgu sui ehk tali,
 Rõõm, ehk walu ka—
 Üks on tema heli
 Hinge tungija.

Miks ikka ja ikka Sa waatad . . .

Miks ikka ja ikka Sa waatad
 Nii kurwalt mul silmasse,
 Just nagu Sa midagi otsiks
 Mis oma on Sinule.

Mul hinges ju midagi pole,
 Ei midagi südames ka,
 Mis silmist Sa näha wõiksid,
 Wast Sinu omana.

See valu, mis mu põues,
 See minu oma on,
 See mälestus on elust,
 Mu waluks muutnud õnn.

Sää! oled Sina wõõras,
 See rahu wõõras ka —
 Mu südamest ja hingest,
 Ei oma leia Sa.

Kuid oota! Wast ka valu
 On Sinul põue sees,
 Ja seltsilise leidsid,
 Sa minu südames!

R. R^{le}.

Üht sõpra mu sõprade hulgast,
 Üht paremat sõbrakest,
 Ma kodumaale minnes
 Ei leia enam eest.

Ta parem sõber mul oli,
 Ja ainuke oli ta,
 Kes ikka mind koju ootas,
 Mu tulekust rõõmustas ka.

Ja mina mõtlesin: mulle
 Ta tormist järele jäi,
 Nii kaua mind ootas tema,
 Eks weelgi ta oodata wõi.

Ja nüüd ka teda ei ole,
 Aeg minna tal oli küll ka
 Ei aega tähele pannud
 Siin üksi olles ma.

Tal luban'd ma midagi pole,
 Ei mulle ta midagi ka,
 See hingede sõprus oli
 Ja ammugi sigis ju ta.

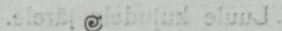
P. R^{le}. ühe postkaardi puhul.

Mul õnnesoowisid palju
 Nüüd kodumaalt saadeti,
 Küll õisi, kus kewade wiibib,
 Küll metsasid, lindusid.

Neist kõige rohkem mul meeldis,
 See lihtne kaardike,
 Kus kuuse oksad ja lumi,
 Ja üksik linnuke.

Mu kodumaal nüüd on tali,
 Ja külmal kurdab lind.
 Ei tea, ta keda nüüd ootab,
 Ehk mida loodab ta rind.

See linnuke meelest ei lähe,
 Ta sõnaks kui sagesti:
 Sa tuleta meelde, kas koju
 Ei jäänud Sul kedagi.
 Kes Sinu tulekut ootab,
 Ja kurdab külma käes —
 Kas seda Sa unustand oled
 Mis luband kord kewade wäes?

Sa läksid, arm surema pidi . . .

Sa läksid, arm surema pidi,
 Mis korraks leekima löi,
 Mu kõigil unistustel,
 Haud karmilt osaks sai.

Sa surid, ei nuta Sind enam,
 Sest nüüd on teada mul,
 Et polnud Sul kõrgemaid püüdeid,
 Hing tühi oli Sul.

Mul kahju on unistustest
 Mis suriwad Sinuga,
 Usk truuduse, õnne sisse —
 See otsa on saanud ka.

Ja sellepärast ma nutan,
 Ja kurdan tihti weel,
 Ei mitte Sinu pärast
 Mul haige ole meel.

Suwe õhtul ära wiibi Sa . . .

Suwe õhtul ära wiibi Sa,
 Lillekeste hulka üksinda,
 Kauget kuma kaugel taewa teel
 Ära waata õhtu eha eel.

Teed Sa seda, hinges ärkawad
 Igatsused, kaugel lendawad,
 Ja Sa ise ihkad kaugele,
 Luule kujudele järele.

Õnn ei ole aga kauguses,
 Tema ase enda südames —
 Palju neist, kes kaugel rändasid
 Haigelt tagasi kord ilmusid.

©

Oli minul sõber armas.

Oli minul sõber armas,
 Ei wõi teda unustada.
 Ei wõi lahkumise walust,
 Weelgi mina lahti saada.

Kõik meil olid põues ühed:
 Üks meil usk ja üks meil lootus,
 Üks see arm, mis hinged kõitis,
 Üks meil tulewiku ootus.

Kõik on üks, kuid üks ei olnud:
 Julgus, mis mul jõudu annab,
 Raskustest mind üle kannab —
 Temal sellest puudus tulnud.

Teda meelitas see elu,
 Mida pakub wõõras raja,
 Kus ei wõitlust ole waja —
 Unustand ta kodu olu.

©

Üks mälestus hinge jäi alles . . .

Üks mälestus hinge jäi alles
 Kui kadus kõik eluteel —
 Ta ainult kallis on kahel
 Sest kahel kord kõlas tal' keel.

Ei minul ta ial unu,
 Sest ainus oli ta läik
 Kus läbi pilwede paistis,
 Ka minul kord õnne päik.

Liig kaunis oli ka tema
 Et teda armastaks Sa,
 Küll praegu Su hinges ta elab,
 Weel endise iluga.

Üks mälestus hinges jäi alles,
 Ei kustu ta ialgi,
 Ei sarnast õnne elu
 Toond enam ialgi.

©

Dnjepri kaldal.

Kui waikne on Dnjepri wesi,
 Ja lilledgi uinuwad,
 Ja kalda lillekesi
 Kuu kiired suudlewad.

Ma istun kaldal. Mu sõber,
 On minu juures nüüd siin.
 Kui õnnelik olen ma — kadund
 On hingest kõik igatsus, piin.
 Ja meelest on unund nüüd kodu,
 Mu kauge kodumaa —
 Ei õnn, ei waikne rahu,
 Teda meelde tuleta.

Aga kui laened kohawad,
 Torm peab pulma pidu,
 Tuuled tammedes mühawad
 Rutates üle niidu:

Kadund mu rahu on korraga,
 Igatsus asub mu rinda, —
 Ei ole unund weel kodumaa,
 Tahaksin näha ta pinda.

Sääl oli torm, kui tulin ma
 Ranna kaljudel, merel,
 Juba siis lahkujal' — minule,
 Hüüdis ta kutsudes järel:

Unistud õnne ei ial Sa,
 Wõõral wäljal saa leidma,
 Ikka ja ikka Sind tagasi,
 Saan ma kodusse hüüdma.

Kui ka tuimaks Sa wahest läed
 Tuletan meelde ma Sulle:
 Kodumaa, kodumaa ootab Sind,
 Miks Sa weel wiiwitad, tule! —

Tule minu kauge kodu,
 Minu elu, minu arm,
 Tule, Sa mu kõik siin ilmas
 Mis mul andnud saatus karm...

Kuula, kuis see koha kutsub . . .
 Enam ei wõi jääda ma,
 Ka sääal kohab uhke meri,
 Uhked tammed on sääal ka.

Ära nuta, tule ruttu
 Ennem kui jääb waikseks jõgi,
 Siis Sul lahkuda weel raskem
 Kui silm waikist õnne nägi.

Sügise tulekul.

Ei lehed ei lange weel maha,
 Ei sügise tule weel,
 On õisi ja ilusaid päiwi
 Ka suwe lõpul weel eel.

Kuid siisgi nagu tunduks,
 Kõik pole kui ennegi,
 Ja nagu üks wari kataks,
 Nüüd loodust ometi.

Ka tuul, mis oksades kohab,
 Just nagu nutaks ta,
 Kui mõistaks, et õisi kaua
 Ei enam ta paitama saa.

Ja isegi südames tunduks,
 Just nagu midagi,
 Just nagu kahju wõi walu,
 Mil nime polegi.

Kuis punab järwe wesi . . .

Kuis punab järwe wesi,
 Nii nagu tule sees
 Ja tähed, taewa sina,
 On näha sini wees.

Kuis säravad Su silmad —
 Sääl on kui taewas ka,
 Weel punasem ja kenam,
 Weel nõiduslikum ta.

Kuid wahest tähti taewas,
 Ja neiu silmades
 Ei ole paistmas näha —
 Nad peidus pilwe sees.

Kõik neid tundeid tahtsin tuua.

Kõik neid tundeid tahtsin tuua,
 Mis läind rinnas lõkkele,
 Tahtsin laulukeseks luua,
 Ja siis tuua Sinule.

Aga sarnast laulu luua
 Ometi ei jõudnud ma
 Kes kõik tunded sellel ilul,
 Nagu nad mul põue wilul
 Wõiksid Sulle awalda.

Seda kaunist õnne ilu,
 Wõib wast ainult aimata,
 Aga teda sõnadesse
 Wõimata on põimida.

Nii argset, tasakesti . . .

Nii argset, tasakesti
 Mu juurde tulid Sa —
 Üks ilm täis armu õnne,
 Siis awanes korraga.

Sa tulid minu juurde,
 Huul wajus huulele —
 Mu esimene luule
 Siis sündis ilmale . . .

Mälestused.

Mu unenäod otsa kõik saiwad —
 Nad ruttasid kaugele,
 Ei ole nüüd hingel tiibu,
 Neil lennata järele.

Kuid siisgi nad ära ei surnud,
 Neid kuulen praegu weel,
 Neist räägib oja koha,
 Neist räägib linnu keel.

Ja lillekeste silmad,
 Tuul puude oksades,
 Neil endne wastukaja
 Eks tõuse südames.

Kuid kuulama hoolikalt pean,
 Kõik jälle siis ilmuwad,
 Ja enda waiksel ilul
 Mul hinge täidawad.

©

Esimese lumetee unistused.

E. S^{le}.

Et unistaja olen ma
 Tead seda, mu sõber küll Sa,
 Teed Sinu juurde leida wõin,
 Küll igal ajal ma.

Kas olgu maa pääl kewade,
 See õnnis suine luul,
 Ehk tulgu wali külmataat
 Ja paukugu aias ja puul.

Ja kui mu mõte veel leiab teed,
 Su juurde tagasi,
 Siis ununend veel ei ole Sa,
 Mu hinges koguni.

Külm õues, ma üksi istun toas,
 Nüüd katsun mõelda ma.
 Kuis esimesel lumeteel,
 Ma sõidaks Sinuga.

Soe õhtu, ja kerge ja puhas on tee,
 Läeb hobu nagu lind,
 Ja kaheksi, ligi üksteisel nii,
 Et kuuldawalt tuksub rind.

Sõit läheb kiirest nagu tuul,
 Külm selja taha jäi,
 Kuis wäli hiilgab neil ehetel,
 Mis armatsew päike tal tõi.

Ja mets, kui waikne on nüüd siin!
 Tuul wäheke mängitab puid,
 Siin kukub lumi, liigub oks,
 Siis waiki jälle kõik jäid.

Kui hää on nüüd! Mu juures Sa
 Mul waatad silma. Sääl
 Kuis sárawad rõõmu pisarad Sul
 Mängib puna palge pääl.

Su enda wastu surun ma,
 Ja mõlemad waikime ka,
 Ei õnnel sõnu tarwis ju —
 Hing räägib hingega.

Kõik mööda on nüüd, pikk ooteaeg
 Ju selja taha jäi,
 Kõik endine kahtlus, ootus, piin,
 Mis elu meil palju nii tõi.

See aeg, kus olime tundmata
 Me' alles üksteisele,
 Kus lahus käis weel meie tee,
 Siin laia ilmasse.

Eks juba siis me ihaldand,
 Üht sarnast sõprust eel,
 Mis wiimaks nüüd leidnud oleme
 Sel kurwal eluteel.

Ja rõõmus tulewik paistab ees,
 Nüüd meie oma on ta,
 Sel õnnel ei otsa olegi,
 Ei ole nimegi ka . . .

Näed, sõber, kuis unistan ikka siin
 Kui üksí olen ma —
 Kuid kaugel, kaugel see silmapilk
 Saab weel küll olema!

Haige õde.

Mu ainus wara, mu õeke
 Nii raskesti haigeks jäi.
 Miks kewade õitsewas ilus,
 Ta enam ei hõisata wõi?

On õues õisi nii palju,
 Nii kaugel, kui silm mul näeb,
 Neid hulgal toon tema tuppa
 Wast ta siis rõõmsamaks läeb.

Ma trööstin teda, kuis oskan,
 Kord trööstib ehk temagi mind,
 Kui süda mul koormatud, haige
 Ehk haawatud raskelt on rind.

Kuid kuidas nüüd trööstida teda,
 Ei seda tea isegi ma,
 Ei nurise tema ial,
 Ei ial kaeba ka.

Ta kõigega on nii rahul
 Mis elu talle tõi —
 Ma waatan ainult ja nutan,
 Et trööstida teda ei wõi.

Minu arm.

Ma ühelt neiult wõtsin
 Ta karske puhtuse
 Ja teiselt lakkis juuksed,
 Ja õrna südame.

Ja sirge keha wõtsin,
 Ma kukuks kolmandalt
 Ja mustad tuli silmad
 Ma wõtnud neljandalt.

Ning wiendalt ta hinge,
 Ja nõnda edasi —
 Neist kõigist kokku seadsin,
 Ma kuju omale.

See kuju on ikka mu meeles,
 See on mu unistus, õnn,
 Kuid kas tad kusagil leidub,
 See wäga küsitaw on.

Ma teda armastan hellalt —
 Ma tema omale lõin,
 Ma hinge põhjas tasa,
 Ta kaugelt ära tõin.

Kui selgesti paistab päike.

Kui selgesti paistab päike,
Nüüd minu aknale,
Teeb kergeks kurtja meele
Ja tungib hingesse.

Ja tema selgel paistel
Saan jälle rõõmsaks ma,
Ja palju soowi-õisi,
Mul tärkawad korraga.

Jah, palju soowisid hinges,
Küll ärkawad korraga,
Kuid sügise juba on õues,
Ei elada kaua nad saa!

Mu süda ammugi juba . . .

Mu süda ammugi ikka
Mind palub salaja:
Mind luba laia ilma,
Kord wälja waatama.

Ma waatan, kas elataks ilmas,
Siis ikka waiksesti,
Kas õnne laulud ei kõla,
Sääl tõesti siis ialgi.

Siin põues on liiga kitsas,
Liig pime on siin ka —
Kas tõesti laias ilmas
Peaks päike puuduma!

Lahkujad.

Mu sõber, ma lubasin tulla
 Ja tulen ka Sinuga,
 Nüüd kaugele sinna, sest tunnen
 Et Sinuta õnnetu ma.

Kuid oota, jumalaga
 Mu kodu las' jätan siin,
 Las' wiimsed mälestused
 Ma kaugele kaasa wiin :

Ma lähen aeda, mu õisi
 Las' kord ma suudlen weel,
 Nad närtsiwad, kastja neilt lahkub
 Ja tume tal tee on eel.

Las' waatan mu jõge, põõsaid,
 Kõik sõbrad on minule nad,
 Küll hommikul, hilja õhtul
 Mind ikka nad nägiwad.

Weel lähen ma pingile sinna,
 Kus esmalt nägin Sind,
 Kus esmalt tormitsema
 Läks laulja linnu rind.

Ja pisarad, miks palgel
 Nüüd hulgal tungite,
 Wast tema teid ei salli,
 Teeb haiget talle see.

Jah, elage hästi, mu sõbrad,
 Mu selge noorus ka —
 Noh sõber, ma olen walmis,
 Nüüd ära wiiwita Sa.

Su südame tuksumist kuulsin ma . . .

Su südame tuksumist arvasin ma
 Siis kuulma, kui suudlesin Sind.
 Ma mõelsin: mu sõbrake armastab
 Küll tõesti väga mind.

Kuid Sina läksid kaugele,
 Mu hüüdel ei wasta Sa. —
 Kas tõesti Su südame tuksumist
 Ei mõistnud seekord ma!

Wist oma südame tuksumist
 Ma põues kuulsin siis . . .
 Nüüd mõistan, miks elu Sind jäädawalt
 Mu juurest nii kaugele wiis.

Mu oma süda on süüdi.

Sel kaunil kewade ajal
 Kui olid Sa minuga,
 Siis hinges ime ilul
 Üks wiis lõi elama.

Ja sellest kohas ju oja
 Ja rääkis lilleke ka,
 Sest rääkis metsa koha,
 Mu süda salaja.

Ei Sa küll sellest rääkind
 Mul ainust sõnagi,
 Ei midagi Sa luband
 Mul ole ialgi.

Mu oma süda on süüdi
 Ja kaunis kewade
 Ja meelitaw metsa koha
 Ja selge ojake.

Ime jõud on süüta pilgul.

Pole palju hingel waja,
 Et kõik jälle kaju saawad,
 Ammu unund unistused
 Hinge jälle ilmunewad.

Ainus pilk ja süüta waade —
 Kadund kohe hingest rahu,
 Jälle rõõmu laulud tulge —
 Rahu, see ei hinge mahu.

Ime jõud on süüta pilgul,
 Kuidas hinge tungib tema.
 Kuis tal kohe kohta antaks,
 Kui ta hakkab ilutsema.

Ära karda!

Ära karda, et Sind ial
 Unustama peaksin ma,
 Hoolt Sa selleks liiga kandsid,
 Et see wõiks kord sündida.

Seks on liiga palju tundeid,
 Palju mälestusi ka,
 Kes Sind ainult näha tahtwad,
 Elawad ka Sinuga.

Ikka küsiwad nad minult,
 Kus nüüd Sa peaks wiibima,
 Kas Sa tagasi ju tuled,
 Kas neid mäletad weel Sa ?

Ja kui igapäew nii nemad
 Juttu Sinust ajawad,
 Ei Sind unuda siis lase
 Juba minu hinges nad.

Lahkudes.

Kui kurwaks läheb elu
 Ja raskeks üksinda,
 Siis meie endist sõprust
 Sa jälle mäleta.

Ja tule siia kohta
 Kus praegu istume,
 Sa tule üksipäini
 Kui tuleb õhtuke.

Siis mõtle endist aega
 Ja endist sõprust ka,
 Las' põues Sinu süda,
 Kui muiste rääkida.

Siis minu sõnu kuuled
 Sa mälestustes weel,
 Neid räägib õhtu õhk
 Ja waikne metsa keel.

Neid näed Sa igas õies
 Ja igas põõsas ka,
 Neid iga wäiksem asi
 Sul ruttab rääkima.

Siis näed, et pole mitte
 Sa jäänud üksinda,
 Mu nooruspõlwe sõprus,
 See on ju Sinuga.

Ja selle mälestused
 Sind ümber piiravad
 Ja raskel silmapilgul,
 Sul troosti annavad.

Lahkujale sõbrale.

Sa oled reisuks ju valmis,
 Kuid valmis ma pole veel.
 Mul walutab otsata süda
 Ja raske on minu meel.

Sa ruttad laiasse ilma
 Ja warsti unustad ka
 Kõik tormi, mis wapustab südant,
 Uut imet säält leiad Sa.

Kuid ma nüüd seda kõike
 Ei unustada wõi.
 Nii ruttu ei jahtu see tuli,
 Mis põues leegile löi.

Kuid Sa oled reisuks ju valmis,
 Sind keelda ei taha ma ka,
 Mis läheb Sul korda mu walu —
 Hääd teed Sul soowin veel ma.

Miks kardad ?

Oh tule mu sõber, oh tule!
 Miks asjata kardad Sa?
 Mind uskused armastada,
 Siis usu mu jõudu nüüd ka.

Ja kuigi wahest säääl kaugel,
 Me' uuel kodumaal,
 Ei oota meid oodetud õnn,
 Ei lilled elutee raal.

Säääl kaugel saan ma jõudu,
 Su ligiolekust,
 Ja Sinu silmist joon
 Säääl mina waimustust.

Küll siis ka mure pilwed
 Pea ära lahkuwad,
 Ja lilled uues kodus
 Meil ikka õitsewad.

Need õied on ju närtsind . . .

Need õied on ju närtsind,
 Mis kewade ühes tõi,
 Ja ilu, see muinasilu
 Ju ammuigi unenäoks sai.

Kuid tunded, mis kewade toonud,
 Ei kustunud õitega,
 Nad ilutsewad hinges
 Weel praegugi iluga.

Nad ilutsewad ja hõisk'wad
 Nüüd unenägudes,
 Niisama selgelt ja õrnalt,
 Kui muiste mu silme ees.

Mis tarwis ma siia weel tulin . . .

Mis tarwis ma siia weel tulin,
 Mul omalgi tume on see,
 Siin ammu ma unustud olen
 Ja ammu on rohtund see tee.

Ka ise kõik unustasin,
 Aeg kõik ju parandas,
 Ja kõik mu kallid mu kodus
 On hauas ju puhkamas.

Kas tõesti! Kuid oota, mis koha
 Sääb kostab nüüd kaasikust weel,
 Ta on mul kui tuttaw, kui oma,
 Kord kuuldud wist eluteel.

Hing talle kui wasta ruttaks
 Ja kõneleks temaga,
 Ja hinge sees keegi kui ärkaks
 Keda surnuks ju arwasin ma.

See oja, need männid ta kaldal,
 Kui muistegi kohawad nad,
 Kui muistegi sala hääli
 Nad mulle räägiwad :

Su hällil me' kohasime
 Ja tasa Sa uinusid siis,
 Ka nüüdgi tule me' warju
 Kui elu kõik teised Sult wiis.

See tähendab: unustatud
 Ei veelgi ole siin ma,
 Ma meeles veel mändidel, aial,
 Ja hing neid mäletab ka.

Lahkume, me' pole seltsimehed . . .

Lahkume, me' pole seltsimehed —
 Ühist pole meil ju midagi,
 Mis meil südamed siin kokku köidaks,
 Wõõrad oleme me täiesti.

Sina naerataja lõuna päike,
 Mina tume põhja sügise.
 Mina maru, mis kõik lilled surmab,
 Sina õrnem sinililleke.

Mina surm ja Sina hõiskaw elu,
 Mina kurb, Sa rõõmus alati,
 Sinu tee läeb üles tähti poole,
 Minu oma elu marusse.

Näed siis nüüd, meil teed ju läh'wad lahku,
 Lahkume siis ära aegsasti,
 Enne kui see meile raskeks läheb —
 Lahkuma me' peame ometi.

Walu teed Sa ikka mulle . . .

Walu teed Sa ikka mulle —
 Seda täielt oskad Sa.
 Mulle lahket sõna õelda
 On Sul nagu wõimata.

Tee Sa pääle, kõik ma kannan,
 Kõik nüüd andeks annan ma
 Nüüd, kui tean, et Sinu süda
 Tuksub mulle armuga,

Nüüd kui tean, et see Su loomus,
 Et sääl ikka waikid Sa,
 Kus Su uhke süda tahaks
 Armul wastu rutata.

Olgu, meelitusi Sinult
 Nüüd ei mina ootagi,
 Nüüd Su musud mina wõtan
 Sinu käest pool wägisi.

Armastus wõib uuest' tulla jälle . . .

Armastus wõib uuest' tulla jälle,
 Uuest panna rinna mässama,
 Uuest' õitsta wõiwad õnne lilled,
 Aastarw on armul tundmata.

Aga endist luulet, endist ilu
 Pole temal enam ometi,
 Endist ilmasüüta õnne puhtust
 Rinda ei too tema ometi.

Nooruspõlwe armastust ja õnne—
 Waba igast teisest püüdmisest,
 Teistkord tagasi wõi keegi anda,
 Kadus ta, siis kadus igawest.

Arm tahab päikse paistet . . .

Arm tahab päikse paistet

Ja kaunist kewadet,

Arm ihkab lille ilu

Ja puhtaid südameid.

Arm ihkab suve õhtut,

Kus loodusgi on waik,

Ja waikuses ja rahu

On tema armsam paik.

Kuid ei ta sügist salli,

Kus lilled surewad,

Kui päikene on kaetud

Ja tormid mässawad.

Ta hirmunult siis ruttab

Siit ära kaugele,

Et otsida uut kodu

Mis parem temale.

Ka minu arm siis ilmus,

Kui kare sügise,

Ja hirmunult ta ruttas

Ka kohe kaugele.

Mis ime see on, et weelgi . . .

Mis ime see on, et weelgi

Sa meelest ei unune,

Waid ikka jälle ja ikka

Mul tungid hingesse.

Sa oled mulle ju kadund
 Ja surnud igawest,
 Ja pead ka ununema
 Ja kaduma südamest.

Kuid ikka Sa tuled ja ikka
 Mul uuesti hingesse,
 Just siis, kui mina arwan:
 Sa ununud täiesti.

Sa tuled nõnda julgelt,
 Kui walitseks säääl Sa,
 Nii nagu siis, kui sõber
 Ma olin Sinuga.

Ja lahkuda mu hingest
 Ei Sina mõtlegi,
 Ja käskijaks mu hingel
 Jääd Sina alati.

Ainus mälestus.

Mul mälestusi Sinult
 Ei jäänud järele,
 Kuid ometi nii palju,
 Et Sa ei unune.

Üks ainus kord Sind nägin,
 Siis kaugel läksid Sa,
 Kuid selgelt Sinu kuju
 Jäi hinge elama.

Muud mälestuse märki
 Mul Sinult polegi,
 Kui kuju, mis mu hingese,
 Ei kustu kunagi.

Kui tuli kaunis kewad. . .

Kui kaunis kewad tuli —
 Ei kewadet ma näind,
 Kui unenäos kõik õied
 Ja Suwi mööda läind.

Su silmi ainult nägin,
 Su kõnet kuulsin ma,
 Säält hing mul taewast leidis,
 Ja kõike õnne ka.

Ja äkitselt nüüd külm
 Mul tungis kambrisse —
 Ma waatan ruttu õuue —
 Sää! on ju sügise.

Kõik kewadine ilu
 On ammu kadunud,
 Ka kurwad sinisilmad
 On mulle närtsinud.

Tule!

Mu kallim, lähme sinna,
 Kus linnud on hõiskamas
 Ja kauni kewade sõudel
 Sää! õitseb nüüd nurm ja aas.

Ei ole sää! ikka nõnda,
 Kui siin Su kodumaal,
 Sää! linnud ja lilled harwa
 On wõõraks mu koduraal.

Kuid siisgi, kui wäheks ajaks
 Nad sinna ilmuwad,
 Siis õnnel ei otsagi ole,
 Mis ühes toowad nad.

See nõiub südame ära
 Ja hinge sisse läeb,
 Kõik talwine külm ja wilu
 Siis nagu unenäoks jääb.

Tagasi!

Sa tegid akna lahti,
 Ja seisad sõnata,
 Öö ämarasse püüab
 Su waade tungida.
 Kuid see on niisama tume,
 Kui Sinu elugi.
 Kes wõiks Sul troosti anda,
 Ei seda olegi.
 Su kallim on kaua ju kaugel,
 Kus möllamas sõja tiib,
 Mis palju ohwrid nõuab
 Ja palju õnne wiib.
 Kuid Sa ei seda aima,
 Et ligi olen Sul ma
 Et ometi hulga hulgast,
 Weel tagasi jõudsin ma.

Seda õnne küll mõistsime mõlema . . .

Seda õnne küll mõistsime mõlemad,
 Sa tead küll, kewadel siis
 Kui armastus ilutses südames,
 Ja helises õnne wiis.

Seda õnne küll mõistsime mõlemad,
 Mis kewade hinge meil tõi,
 Kuid mõlemil alles ei jäänud ta —
 Ta üksinda meelde mul jäi.

Kewade tulekul.

I.

Ma waatan õuue ja aiman,
 Et kewade ukse ees;
 Ka sellest südagi juba
 Mul ammu ju kõneles.

Kuid soowid ja ihaldused,
 Nüüd peate waikima,
 Teil waba woli andma
 Ei enam mina saa.

Teil andsin waba woli
 Ja walu leidsin ees,
 Ja pisaraid nii palju,
 Ja haawad südames.

Tean küll, toob kewade õisi,
 Toob õnne ühes ka,
 Kuid hua künkad neile
 Eks sügis walmista.

Ma aiman tuulest ja taewast,
 Et kewade ukse ees,
 Kuid waikima peawad kõik soowid
 Ja ihad südames.

II.

Kes räägib säääl sidemest,
 Kui tulemas kewade,
 Kes jõuab piirisid panna
 Nüüd elu nõudele!

Noort kewadet tahan näha,
 Ja õisi tahan ka,
 Üht sõbra südant tahan
 Nüüd jälle omaks ma . . .

Siis, kui kord wäsind olen,
 Kui tuleb sügise,
 Siis rääkige sidemetest,
 Kuid seni on asjata.

Nüüd wõid Sa julgelt tulla . . .

Me' wõitsime lahingu, tule
 Mul' õnne soowima
 Ja pane pärg mu pähe,
 Muud tahta ei wõi ma.

Nüüd wõid Sa julgelt tulla,
 Ei pruugi karta Sa
 Nüüd minu kuuma südant,
 Ei minu armu ka.

Mul pole kätt Sul anda,
 Mul silmi pole ka,
 Ma armu, mis mu põues,
 Ei ial awalda.

Kuul wõttis kää, mida
 Sul wõiksin pakkuda,
 Eks lõhkunud ta rinda,
 Kus armu asumaa.

Nüüd wõid Sa julgelt tulla,
 Nüüd peab ju waikima,
 Arm õnnetu sandi rinnas
 On Sinule kõlbmata.

Udu.

Kui kurb on see õõ, kui üksik,
 Kuis oksad kohawad,
 Nad nagu unelaulu
 Nüüd õitele laulawad.
 Ja udu, mis kerkib all ojal
 Ju sügisest kõneleb,
 Kuis wõtab ta kaissu kõik metsad —
 Ka mullegi ligineb.
 Ta suudleb mind hellalt, õrnalt,
 Ja ruttab siis edasi,
 Et korraks kaisutada
 Weel metsasid, mägesi.

Kaks kewadet — kaks unenägu.

Üks muinasjutt endisest ajast
 Mul selgesti meelde jäi,
 Noor kewade laulis teda,
 Ja hinges ta aseme sai:
 Säält ma tulen, kus ei lilled
 Jäta õitsmist kunagi,
 Säält, kus lootuslilled õitswad,
 Pole talwe ialgi.

Sääl ei waiki laulu hääled,
 Sääl on õnne kodumaa —
 Siisgi oli mul sääl igaw,
 Põhjamaale tulin ma.

Põhja metsal, põhja aasal
 Rohelised ehted toon,
 Õnnel põhja-õõ ma täidan,
 Õie lõhna talle loon.

Põhja taewast ajan pilwed,
 Panen eha punama,
 Ja siis ilmub ime ilu,
 Mis on lõunas tundmata. — — —

Teist muinaslugu imeilust,
 Mul räägib süda weel,
 See kõlab ka sarnasest õnnest,
 Mis waewalt olla wõib eel . . .

Need mustad silmad, see tuli,
 Mis neis on põlemas,
 Need rõõmsad laulud, mis huulil
 Sul ikka on kõlamas.

Kui wiiksin ma teid mu kodu,
 Mu külmasse põhjasse,
 Siis alles täiel ilul,
 Küll läeksite õitsele.

Kaks kewadet oleks mu ümber,
 Kaks unenägu ka,
 Üks annaks teisele ilu,
 Üks hõiskaks teisega.

Ei soovi ma ju palju!

Mu kallim, kui teaksid Sa seda,
 Kui raske mul Sinuta!
 Mul ei ole rõõmu ei lusti,
 Sind ainult igatsen ma.

Ma kardan, ei teagi mikspärast,
 Et minust wõõrdud Sa
 Sääl teiste hulgas ära,
 Ja ma jään leinama.

Kui teaksid Sa, kullake, seda
 Kuis kurdab Su järel Su lind,
 Ei siis Sa nii kauaks ei jätaks,
 Nüüd igatsema mind.

Kui on säääl ruumi Sinul,
 Siis on ju minul ka,
 Ei soovi ma palju — ainult
 Su juurde tahan ma.

Meie armastus.

Ma haige, mu armastus isegi
 On wahest haige ka,
 Eks sellepärast meiegi
 Ka pidanud lahkuma.

Mu armastus kurb ja tõsine on
 Ja kaua kestma ta jääb,
 Su armastust tormiga wõrrelda wõib,
 Mis ruttu mööda läeb.

Nii sündis ka, sest praegugi
 Mu armastus järel on veel,
 Kuid Sinu oma surnud ju
 — On ammu elu teel.

Laenete laul.

Siin kaldal, siin waikses lahes
 Liig igaw ja wagane on,
 Siin koguni teadmata meile
 Jääb suure ilma õnn.

Me' kaugele merele lähme,
 Kus paistmas on silmapiir ees,
 Sää! mängime tormiga lustil
 Ja uinume sügawas wees———

Ei rahu ole siin merel,
 Ei oodetud õnne ka,
 Torm puhkust siin ei tunne,
 Ei ial waiki ta.

Meid õdesid oli nii mitu,
 Nüüd kadund kõik ammugi,
 Siin sidemed tundmata asjad,
 Üks mäss on alati.

Oh tagasi, tagasi sinna,
 Nüüd jälle tahaksin ma,
 Sää! waikuses ennast wälja
 Kord jällegi puhata!

Sää! ranna puudega juttu
 Ma ajaksin waiksel ööl,
 Ja suudleksin koidu kiireid
 Sää! tõusja päikese eel.

Ses' wõitluses elu eest mina . . .

Ses wõitluses elu eest mina
 Ei pannud tähelegi,
 Kuis sõber mu kõrwal langes —
 Ma tõttasin edasi.

Ma peatasin silmapilguks,
 Ja süda mul tuksatas,
 Kuid elu wõitluses waljus,
 Hing kõiki unustas. —

Kuid wiimati wäsisin mina,
 Ja üksi olen nüüd ma.
 Ja nüüd, weel aastate pärast,
 Nüüd jällegi ilmus ta —

See armastus minu rinnas,
 Ta täie iluga
 Ja ütles: nii üksi Sa oled,
 Sind tulen nüüd trööstima.

Ma räägin Sulle sest sõbrast,
 Kes wõitluses langes siis,
 Sest õnnest Sulle ma räägin,
 Mis surm Sinult ära wiis.

Siis und näed endisest õnnest,
 Sest üksi ei ole Sa,
 Ja mina wiibin Su juures,
 A'an juttu Sinuga.

Lauliku südame arm . . .

W. T-le.

Mu kadunud armastusel
 Need laulud tegin ma,
 Ja laia ilma saatsin,
 Nad teda otsima.

Kui ülesse nad tema
 Sääl kaugel leiawad,
 Mu kurtjast hinge-ihast
 Siis talle räägiwad.

Et ta on weelgi meeles,
 Arm alles on weel ka,
 Ei ialgi ta unu,
 Ei süda terweks saa.

I.

Su kaotanud olen, kuid siisgi
 Su sõber ma olen weel,
 Ja kõike õnne soowin
 Ma Sulle elu teel.

Sind armastasin mina,
 Kõik andsin Sinule,
 Kõik terwelt ohwerdasin
 Me' noore armule.

Mikspärast nüüd ma Sind
 Siis peaksin wihkama,
 Kui elu sulle annud
 On teise elura'a.

See endne õnn on küll wäärt,
 Et andeks anda wõin,
 Ka nüüd, mu kurwas elus
 Weel sõbraks Sulle jäin.

II.

Kadriorg ja jalutajaid
 Mere kaldal on nüüd palju,
 Palju waateid igatsejaid,
 Kostab rõõmus kõne walju.

Nad on röömsad, üliröömsad —
 Üksi olen mina aga,
 Kuulen waikist laente laulu,
 Metsa koha, kes ei maga.

Aga näe! säält läheb tema,
 Kes mu kõik on selles ilmas,
 Läheb röömsalt teise kõrwal,
 Röömu läige särab silmas.

Oh mu süda, miks sa nutad?
 Kadunud on ju ta Sulle,
 Wiska mure, hõiska ühes —
 See on rohi õnnetule.

Kui ma aga seda saaksin!
 Ei ma oleks wiiwitanud,
 Aga wõimata see mulle,
 Olen ammu aru saanud.

III.

Üht suwe ööd Doome mäel,
 Kuis selgesti mäletan ma,
 Siis oli taewas nii ligi,
 Ta täie õnnega.

Ei terwes elus pärast
 Ma sarnast õnne näind,
 Mis sellel silmapilgul,
 Mu elust läbi läind.

Küll mäletad Sa ka teda,
 Wist tõesti sagesti,
 Sest unistud õnne leidnud,
 Ei ole ka Sinagi.

Missugused tunded aga,
 Sul põues nüüd ärkawad,
 Kas weel nad minu juurde
 Teed wahestgi leiawad?

IV.

Kui tihti, kui tihti see mõte
 Mul nüüdgi ilmub weel:
 Oh oleks ka tema mu juures,
 Õis ainsam mu elu teel!

See õieke, kesse küll surnud,
 On ammugi tormi sees,
 Kuid aga täiel ilul,
 Mul alles on südames.

Siis mõte oleks elul olnud,
 Hoolt kanda tema eest,
 Siis oleks ma õnne uskund,
 Ja leidnud wast ilma seest. —

See ammu ununend lugu,
 Teab, kas Sa mäletad weel?
 Mul oli see ainukene kiire
 Mu tumedal elu teel.

V.

Nagu arm Su wastu
 Ei wõin'd kaduda,
 Terwelt siamaale,
 Alles hoidsin ta.

Nõnda ka see walu,
 Kustuda ei wõi,
 Mida Sinu sõprus
 Armu palgaks tõi.

Kõige kallim olid,
 Sa mul elu teel,
 Kõik mis Sa mul andnud,
 Alles hoidsin weel,
 Et kord wiimsel päewal,
 Kui Sind näen sääl ma,
 Näidata Sul wõiksin,
 Kuis mul kallis Sa.

VI.

Arm põue sees Sinu wastu
 Suur pidi küll olema,
 Et siamaale weel rinnast,
 Ei wõi ta kaduda.
 Ehk aega on palju küll sellest
 Ja palju on kannatand rind,
 Ma paljusid olen näinud,
 Ei siisgi ma unustand Sind.
 Ja Sinu kaju jäi alles
 Nii selgelt mu hingesse,
 Kuí teised kõik ammugi unund
 Ja suikunud surmale.

Arm põue sees Sinu wastu
 Suur pidi küll olema,
 Et praegugi minu hinge
 Weel täiesti täidab ta.

VII.

Mu õnnesoow on wäike —
 Ei tea ma isegi,
 Kas tema Sinu juurde
 Küll jõuab kunagi.

Ma soojas hinge põhjas
 Siis, kui ei teised tea,
 Sul soowin Taewa Isalt:
 Sul olgu elu hea!

Sul andku kõrgem wägi,
 Mis ial soowid Sa, ●
 See walu, mis mind waewab,
 Sul olgu tundmata.

Et õitseks õnne õied,
 Sul ikka alati,
 Ka oma jõuu ma annan
 Nüüd kingiks Sinule.

Kord Sinu õnn ka pidi
 Mu oma olema —
 Kuid olgu, see on mööda,
 Kõik unustanud ma.

Nüüd pole mul muud iha,
 Muud soowi pole ka:
 Peaks elu tee nüüd Sulle
 Ka rõõmus olema.

VIII.

Ma olen üksi, kaunis kodu kaugel,
 Mind elu ammu wõõra randa tõi,
 Ja kõik mu eluplaanid, õnn ja noorus —
 See ammugi kõik unenäoks sai.

Wist isegi ka see on unenägu,
 Mis tihti selgesti nii näen ma:
 Üks kaunis neiu kuju, õrn ja mahe,
 Nii kallis mulle ta ja oma ka.

Tal suured kuldsed juuksed, sinisilmad
 Ja isegi ta nime tean ma.
 Kui kutsun ma, siis hüüdes tema tuleb,
 Ja jällegi siis elan temaga.

Wist Sind ma armastasin nõnda väga,
 Et praegugi mul wiibid südames,
 Et tunded paremad, mis minul olid,
 On praegugi Su omad hinge sees,

Ei uni ole see, mis näen ma tihti,
 Waid ammu möödaläinud lugu see,
 Küll uni oli õnn, mis ma siis nägin,
 Ja õnn ka uni oli Sinule.

IX.

Pole mul muud soowi jäänud,
 Terwest elust järele:
 Sind ja Sinu silmi näha
 Tahaks weel kord uuesti.

Arm ja endsed tunded hingest
 Need on küll ju uinunud,
 Torm on hinges waiki jäänud,
 Aeg on kõike arstinud.

Aga Sind ma tahaks näha,
 Sinu silmi näha ka,
 Mis siis minu wäsind süda
 Saaks see pääle ütlema?

Kas ta uinub, surid tunded,
 Millel hõiskasin kord ma,
 Wõi säääl endne torm ja walu
 Lähwad uuest mässama.

X.
 Wiimsed ohkamised,
 Wiimne waade siin,
 Siis on igawesti
 Mööda walu, piin.

Wiimisel waatamisel
 Hing, mis soowid Sa?
 Oma neidu näha
 Tahaks weel kord ma,
 Tahaks talle öelda,
 Et kõik unustud,
 Et kõik andeks antud,
 Et kõik lõpetud.

Tema silmi waad'tes
 Uinuks rahul ma,
 Wõtaks wiimse pilgu
 Ühes sinna ka.

Üks ainus õnn on minul . . .

Üks ainus õnn on minul,
 Üks ainus süda mul ka,
 Üks ainus täheke kaugel
 Mul särab iluga.

See täheke, õnn ja süda.
 Nad seltsis õitsewad,
 Üks annab teisele ilu —
 Ei lahkuda ial wõi nad.

Kui üksigi lahkub wast nendest,
 Siis teised ka surewad
 Ja leinalilled neil kõigil
 Siis haudasid katawad.

Heinrich Heine.

I.

Osaw poiss Sa ikka olid,
 Selleks praegugi wist jäid,
 Kus meil olid ühed sihid —
 Ikka minu üle löid.

Minu mōrsja mees nüüd oled —
 Õige naljakas on see,
 Naljakam, et nimelt mina,
 Õnne soowin Sinule.

II.

Kõik armu tuli,
 Mis põlemas nii kaua hinges oli,
 Kus tema saab,
 Kui südame wiimaks meil tuli põletab?

Wist läheb ta
 Küll põrgu, kus on tema kodumaa,
 Ja tule sisse
 Sääl tema, äraneetud, wisatakse.

III.

Sõber, rumalast Sa tegid,
 Et Sa maha jätsid Anna,
 Selle wastu wahetasid
 Kuiwetanud Marianna.

Paksusest end petta lasta,
 Seda õigeks peaksin mina,
 Aga konta armastada —
 Jumal teab, kuis tahad Sina!

See on tõesti kurja wigur,
 Wist ta Sind on kimbutanud,
 Et Sa paksu oled jätnud,
 Paljad kondid wastu saanud.

Pea asi, et mina ei tea . . .

Kui oled mu juures, siis ole
 Sa täiesti minu ka.
 Las' waatan Su sinisilmi,
 Sind suudlen keelmata.

Ja kui Sind pole, siis sellest
 Saan ikka ma mõtlema,
 Su kuldseist lokkidest,ilmist
 Saan unistama ma.

Mis aga teed Sa sääl eemal,
 Mul sellest ei waluta pea,
 Wõid suudelda teisi niisama —
 Peaasi, et mina ei tea.

Ja kui Sa tuled, siis jälle
 Sa waiki Su tegudest,
 Siis kõige parema sõbra
 Sa leiad minus eest.

Meie sõprus.

Üksteist küll tüütame ära
 Me' ikka ja järgesti,
 Et haiget üks ikka teeb teisel',
 Ei uudis ole see.

Üksteisele wastamisi
 Me järjesti soowime:
 Peaks sinna, kus kaswamas pipar
 Teist wiima meist elutee!

Kui aga üksteisest eemal,
 Me' juhtume olema,
 Siis kurdame igatsedes,
 Et ühtteist näha ei saa.

Kes sõidab siin tõllas, see sõidab ka säääl . . .

„Auulik herra! Õpetaja räägib ikka,
 Kui ta soowib kannatust meil pikka,
 Et säääl elus — kes siin waewa näewad —
 Rõõmu päewad nendel osaks saawad.
 Kuid kuis nendega saab olema säääl lugu,
 Kes ei tunne waewa siin maailmas sugu?
 Kas nad siis kõik põrgusse rändawad,
 Kus tuli ja wääwel neid piinawad?“
 „Rumalad, kui seda usute teie.
 Parem, kui õpetaja, teame seda meie . . .
 Kes sõidab siin tõllas, see säääl ka muidugi,
 Kes loodud siin orjaks, säääl seda on ammuigi.

Jäi meie sõprus katki . . .

Ei kesta wõind meie sõprus,
 Sest tema katki meil jäi,
 Mis elust keegi meist otsib,
 Üksteisel ei anda me' wõi.

Üht hinge otsisin mina,
 Üht südant truud ja hääd,
 Kes kiidaks mu luule andi,
 Ja minu tarka pääd.

Sa mehega aga ühes
 Siin rikkust otsisid ka,
 Kas on tal ka tundeid rinnas,
 Ei seda küsinud Sa.

Jäi meie sõprus katki,
 Ei parata midagi.
 Mul Sinust pole suuremat kahju,
 Sul minust ei sugugi.

©

Mets ja noorus.

Kaugelt paistab mets nii imeilus,
 Temas muinasilu asumas,
 Oh kui palju salalisi hääli
 Eemalt kuulen metsa kohinas!

Lähnen ligi, kaob endne ilu,
 Pole sõnu puudel sugugi,
 Kolletanud lehed puudelt langwad
 Tuul, see kohab okstes tasasti.

Nii ka minu noorusplaanidel,
 Õnnel, olema mis pidi eel,
 Piirigi ei pidand olema.

Aga nüüd, kui elu elatud,
 Õnne polegi ma aimanud, —
 Ainult eemalt ilus paistis ta.

©

Nooruse armastus.

Ma olin noor ja õnn, see oli minu,
 Mul eluõitlus oli tundmata,
 Ma võisin kõigest hingest armastada —
 Siis elutee pääl leidsin mina Sinu.

Ei olnud waja minul rikkust wara,
 Ja kõik Sa olid elus minule :
 Mu elu õnn ja minu päikene,
 Mind joobnuks tegi Sinu silme sära.

Oh nooruspõlwe arm, nii puhas, süüta,
 Ei teda tagasi wõi anda keegi,
 Ei millegagi teda wahetada.

Kuid enamasti ei ta täide lähe,
 See esimene noorus-unenägu :
 Ei wõind ka ma Sind ial omaks saada.

Peter Jakobsoni haul.

Terwe ilm jäi waikseks, kitsaks Sulle,
 Sinu süda ihkas kõrgele,
 Ihkas wabaduse järele :
 Kuldne priius, anna kodu mulle !

Anna kodu, kus wõib lehitada
 Minu waim ta täies suuruses
 Aadetele minu südames,
 Et ma wõiksin lähemale saada.

Suurtel waimudel mu wallas asu,
 Madalus ei minu riigis kasu —
 Ja Su waim, see lendas kõrgele.

Waim küll läks, kuid jäänud waimu wara —
 Sinu töödest tunneme me' ära,
 Et jääd ikka meie keskele.

Hommik ja elu.

Ju hommikus on tõusmas kuldne päike,
 Ja ime ilul taewas punetab,
 Kui koidu kuma teda kaisutab,
 Ja õnne töötab tõusja päikse läige.

Päik tõuseb, ärkab torm ja ilmub äike,
 Kõik koidu ilu tema suretab,
 Kõik loodus hoopis uue kuju saab,
 Ja endist ilu torm on surmand kõike.

Üks elukuju see. Eks nõndasama
 Ka nooruspõlwel pidand ilmunema
 Õnn omal imekujul elus ees.

Kuid wale kõik, ei seda andnud elu,
 Ta and on palju pisaraid ja walu
 Ja palju õnnehaudu südames.

Kaste ja pisarad.

Ma haiget sain, kuid pisarad ei tule.
 Ma waatan külmalt, uhkelt ilmasse,
 Et walus mul, ei näita temale,
 Tal wõtta ju mult midagi ei ole.

Mis oligi, mul seda enam pole,
 Nad kõik on maetud juba hauasse.
 Nii palju haiget tehtud minule,
 Et tuimaks, külmaks muutus süda hale.

Kuid pisarad ei tule, süda nutab
 Ja nagu ihkab nende järele —
 Nad nagu troostiks olid temale.
 Niisama kastetilgad lille ladwas —
 Eks kosutust too ikka lillele,
 Kui pole neid, siis närtsib lilleke.

Talwel.

Juba talw on õues, külm ja tühi,
 Kõik, mis hõiskas, liikus, uinunud,
 Mõõda suwi, lilled õitsenud —
 Nende haudadel peab torm nüüd pühi.
 Puud on walgel härmatusel kaetud,
 Nagu tahaks talwe tasu anda:
 Nüüd neil uhke walge mantel kanda
 Lehte eest, mis talwest ära wõetud.
 Kuid nad siisgi kurwalt kohisewad,
 Ei nad ial jõua unustada
 Ütlemata ilust õnne aega,
 Kui neid silitas õhk õrna käega,
 Oksadel neil laulis linde sada —
 Talwe külmas sellest und nad näewad.

Muinaspõlwe mälestused.

Imelisi häälitlitsusi
 Kuulsin metsas, mäel ja orus,
 Mõistsin tuule kiunumises,
 Linnu laulus, laente marus.

Puu ja kiwi mõistsid sõnu,
 Tuuled tundmust awaldasid
 Hallist muinaspõlwe ajast,
 Saladusi jutustasid.

Ma neid hääli püüdsin mõista,
 Sõnadesse kokku panna,
 Püüdsin neile sõnad suhu,
 Püüdsin neile kuju anda.

Sõnajala õis.

Kuulsaks saada, rikkaks saada
 Tooma süda ammu ihkab,
 Töö ei ruttu rikkust anna,
 Tööd ta sellepärast wihkab.
 Tema targa juurde tõttab,
 Targal andeid ühes wõtab.

„Õpeta mul nõiasõnu,
 Kuis ma wõiksin kuulsaks saada,
 Kuis wõin rikkust tabada,
 Waesust majast wälja aada.
 Rikkalikult kõik ma tasun,
 Õpeta, kuis tööle asun“.

„Nõiasõnu, ussisõnu,
 Neid wõin Sul küll õpetada,
 Kuidas tuult Sa wõiksid pöörda
 Haigustest ka lahti saada.
 Aga rikkust ei wõi anda,
 Ega wara kokku kanda.

Siisgi wõin Sind õpetada,
 Kuidas abinõuu wõid leida,
 Millega wõid kuulsaks saada,
 Waesust majast eemal hoida:
 Selleks sõnajala õie
 Ots'ma pead — see õnne leie.

Tema õitseb Jaaniõösel,
 Ainult mõneks silmapilguks,
 Juba eemalt silma paistab —
 Sääl kui ime walgus wilguks.
 Kuid tal kaitsjad tugewamad,
 Arad ots'jad surma näewad.

Julget meest on sinna tarwis,
 Kes ei pane põgenema,
 Kui wast silmad seda näewad,
 Mis a'ab hirmul wärisema.
 Lauluraamat ühes wõta
 Leiad õie, wõtma tõtta.

Suur on selle õie wägi:
 Silmad näewad sala wara,
 Auu ta omaks laseb saada,
 Õnnetused pöörab ära.
 Tahad auu ja rikkust Sina,
 Õie pead siis muretsema“.

Kole kurja teele minna,
 Wara tema küüntest püüda,
 Raskem aga waene olla,
 Wõimalus kui rikkaks saada!
 Waewalt Jaaniõhta tõttab
 Kui ju Toomas metsa ruttab.

Sügawamas metsa sopis,
 Leidis wiimaks õie tema,
 Siis, kui südaõo tund tulnud —
 Ruttas kohe omandama.
 Waewalt õie kätte wõttis,
 Kui ju kuri sinna tõttis.

Esmalt wäikseid koerakesi
 Ilmus ümber mitu sada
 Teiseks terve ussikari
 Püüdis teda hirmutada.
 Kuid ei keegi teda puutnud,
 Ega häda teha suutnud.

Wiimaks ilmus kole nähtus:
 Loom, ei inimene ole,
 Tuld tal tuleb suust ja ninast,
 Sammub Toomal ligemale.
 Hirm nüüd wõtab Toomas wõimust —
 Pääseksin weel sellest kaimust!

Wiskab raamatu ja õie
 Jookseb ühel hingel kodu —
 „Parem waeseks meheks jääda
 Kui et näeksin hinge kadu“ ..
 Nüüd ei nurise ta ial,
 Kui wast töö läeb raskeks, liial.

©
Rahaauk.

„Halb on wabadiku osa,
 Raske waesel olla ilmas,
 Orjama pead ööl kui päewal,
 Higi otsal, wesi silmas.“

Ja mis kõige selle tasu :
 Pobuliks sind siisgi hüütaks,
 Kõigil tõugata on õigus,
 Kellest eemal hoida püütaks.

Parem katsun õnne mujal —
 Tõös ei minul õnne osa,
 Tööd ei enam teha jõua —
 Surm ka tulema on wisa.

Laane otsa Kasesaarde
 Muiste palju wara kantud,
 Sala sõnul maha maetud,
 Kuri juurde kaitsjaks pandud.

Aga targu toimetades,
 Wara wõib säält kätte saada,
 Ja kui rikas mees siis uhkelt
 Päiwi surma poole aada“.

Nõnda sõnus Wabat-Mihkel,
 Ja siis seadis laande sammu
 Et wõiks mõtet teoks säääl teha,
 Mis tal mõttes juba ammu.

Tabasid tal mitu sada
 Kuidas kurja kütkestada,
 Kuidas raha wälja petta,
 Rahal peremeheks saada.

Wana musta kuke were
 Wiis ta kurja kütkendajaks,
 Musta kassi, koera were
 Wälja toojaks, wabastajaks.

Pani sinna kohta maha,
 Kus kord põlend raha tuli,
 Ja ka warsti kolinaga
 Rahakatal wälja tuli.

Sang ju paistis mulla pinnal —

Katal ise warjul wähe,
Kuid ehk wähel aitamisel
Seegi kohe paistma lähe.

Mihkel haarab kinni sangast

Ütleb: „Armas Jumal aita,
Nüüd on waesus majast kadund—
Parem põlw nüüd ennast näita!“

Waewalt sõna: „Armas Jumal“

Ilmus tema huuledele
Kui ka suure kolinaga
Rahakatal kadus jälle.

Ainult sang jäi pihku mehel,

Nagu tunnistajaks toodud,
Et see wara polnud mitte
Sellel mehel õnneks loodud.

Raha, see kõik tuleb kurjast;

Ja ei tohi unustada,
Et ei tema püügi juures
Jumalat wõi nimetada.

Kodukäija.

Õõ on selge, kuu ka paistab

Siisgi kardan nagu wähe,
Sest eks meie tee nüüd warsti
Surnu-a'a päält mööda lähe.

Alles eila asetanud

Oleme wa' Siimu sinna,
Süda mul nii põues peksab —
Kas ei parem tagas' minna!

Õiget surma ta ei surnud,
 Küllap kurjad nõudnud tema,
 Kui ei tule ta nüüd wahest
 Meid siin tee pääl kimbutama!

Ta ju oli ähwardanud,
 Mulle tasuda kõik kurja,
 Et ma olla ükskord saatnud
 Hundi tema loomakarja.

Waata, kõik nii wõõras näitab:
 Wõõras hääl on tuule kajal,
 Waat, kui pikad mustad warjud
 Ristidel on surnuaial!

Kuula Tõnu! kas ei kostnud,
 Metsas nutuhääl nii waga —
 Armas Jumal! keegi jooksis
 Praegu meie selja taga.

Waata Tõnu, kes säääl seisab
 Selle suure risti najal,
 Waata, nüüd ta wälja astub,
 Kõnnib, näe, säääl jalgteerajal.

Seljas kannab sinist kuube
 Näe, nüüd hakkab liginema,
 Pastlad jalas, kaabu kuklas —
 Issand Jeesus! Siim on tema!

Aja hobust, anna piitsa,
 Et weel pääseksime enne,
 Kui ta meid nüüd kinni nobib,
 Ega ta ei armu tunne!

Kaua aega pärast seda
 Oli haige Tõnu naene,
 Ehk küll oli pääsnud seekord
 Siimu kaisust tema waene.

Rahaugu tuli.

Öörahu katnud ilma ju
 Ja uinub kõik, mis liigub,
 Tuul wäsinult ja kurwalt nüüd
 Weel puude okstel kiigub.

Öökull weel kuuldu laanes ka
 Kui laps ta tasa nutab,
 Ja udu wargselt tõuseb weelt
 Ning metsa kaissu ruttab.

Mets kohiseb nii salaja
 Kui räägiks nõiasõnu,
 Mis on ta südaõösel näind —
 Teel wiibib ainult Tõnu.

Ta linna sõitis hommiku
 Kuid wiibis wähe sinna,
 Noh, tee ei ole kauge ka,
 Eks aega ole minna.

Arg mees ei ole Tõnu ka —
 Küll mehe käsi kaitseb,
 Kuid siiski pimeduse sees,
 Hing nagu hirmu maitseb.

Tal meelde tuleb selgesti,
 Just nagu kohe kiuste,
 Mis ialesgi kuulnud ta,
 On ammu ennemuiste:

Kuis Weski Wiiu tonti näind
 Ja kooljat Raja Annus,
 Kuis surnu a'a päält tuli see
 Ja kodu poole sammus.

Kuis kõrtsi wanal Priidikul,
 Kes teinud palju kurja,
 On kuri hinge wõtnud seest,
 Ja wiinud oma karja.

Kuid seda wiisi mõteldes,
 Suik wiimaks silma tuli —
 Sää! äkist hobu ehmatas,
 Ju wanker seismas oli.

Suik kadus silmist sedamaid,
 Silm imeasju nägi:
 Suur tuli põles metsa sees,
 Kõik ümbrust walgeks tegi.

Ja tule juures neiu noor,
 Sää! istus woki taga,
 Ta kedras lõnga wurinal
 Lõi ise laulu aga.

Mees kohkus esmalt ära küll,
 Kuid pärast julgust wõttis —
 Mis imeasi on see siin?
 Ta arutama tõttis.

Ta seda teadis ammu küll
 Kus rahaauk, sää! tuli
 Küll põleb tähendatud õõl —
 Kuid miks siin neiu oli!

Ka seda teadis hästi ta
 Kuis targu toimetada,
 Kui raha tahad tabada,
 Ja rikkaks meheks saada:

Ei tohi silmist lasta tuld —
 Siis kaob ta kohe ära,
 Kui poleks olnud midagi,
 Maapõhja wajub wara.

Pead tule riidel katma Sa
 Ja mida riie suurem —
 Kas olgu tekk ehk palitu,
 Siis suurem raha koorem.

Mees tõmbas seljast palitu,
 Ja tule juurde tõttis,
 Kuid enne, kui teoks tehtud nõuu,
 Nüüd neiu sõna wõttis:

„Sind ammu juba ootnud ma,
 Nüüd minu hõlma tõtta,
 Mind rikka kaasa waraga,
 Sa endal naeseks wõta“.

Neid rääkis nõnda meelites,
 Et unustas end Tõnu,
 Ta tahtis neidu kaisuta
 Ja uskus tema sõnu.

Weel polnud temal ialgi,
 Põuu läinud armul paisu —
 Nüüd neiu juurde ruttas ta
 Ja wõttis tema kaissu.

Sääl tuli waikne tuule õhk —
 Kes tühi teda sundis,
 Ja neiu juuksed hulgani,
 Ta Tõnul silmi kandis.

Need Tõnu silmad surusid —
 Ta aimas korra käega,
 Ja kui siis silmad awas ta
 Kõik kadund nõia wäega:

On kadund tuli, walgus ka,
 Ja neiukest ei ole,
 Ja ainult kadak kaenlas tal,
 Mis torgib nagu kole.

Laenete muinasjutt.

Üks laene teise järgi
 Sääl sureb kalda all,
 Kus uhke lossi ware
 On kõrgel ülewal.

Ja kohisedes nemad,
 Siis ikka räägiwad,
 Mis pimel ööl on sündind,
 Nad üksi nägiwad.

See on küll ammu olnud,
 Loss terwe oli siis,
 Ja alles temas kõlas
 Weel kangelaste wiis.

Siis wäike paat on tulnud
 Kord öösel salaja,
 Kuid kust, ei teadnud keegi
 Sääl ainsa sõitjaga.

Ja kaunis lossi neiu
 On sala tulnud siis,
 Ning laene omal turjal
 Nad kaugel ära wiis . . .

Sest palju aega läinud
 On mööda muidugi,
 Mis pimeduses sündi'nd.
 Ei unund ometi.

Sest räägib laene laenel
 Sääl lossi ware eel,
 Kui nõrkedes ta sureb
 Siin ranna kaljudel.

Kogemata leitud õnn.

Elu ees on kurb ja raske,
 Eladagi ei ma taha
 Kurwastus ja elumure
 Külwatud mu ümber maha.

Pole kodu, pole paika.
 Lahket sõna mulle pole —
 Wistist selles laias ilmas
 Eks ma üleliigne ole!

Aga siisgi, järwe kaldal
 Uku kiwil ümargusel
 Ikka mina rahu leian
 Üksi, waiksel unistusel.

Kuis sääl tuuled tuhisewad,
 Järwe laened kõnelewad
 Nagu kaunist muinasilust,
 Salu pärnad kõnet a'awad.

Awaldan sel tummal perel
 Mina kandlel oma walu,
 Nad kui kuulatama jääwad —
 Nagu seda mõistaks salu. — —

„Õed, vaatke, unistaja
 On jällegi ilmunud,
 Kui kaua asjata teda
 Me' oleme oodanud.

Kurb ikka on tema pale
 Kui siia tuleb ta,
 Ei tea, mis teewad nad talle
 Et rõõmsaks ei ial ta saa.

Wõi on tal elu liig raske,
 Ja puudub tal midagi
 Ja otsib ilmast seda,
 Mis sääl ei olegi?

Õed, meil on kõike küllalt,
 Ka anname temale,
 Üht osa meie warast,
 Wast õnne toob tal see.

Ka õnne, armastust talle
 Ei saaks me' keelama.
 Kuid seda ei maksa tal anda —
 Ei ilmas kestma see saa.

Siis meie juurde jääma
 Peaks tema koguni,
 Kui seda õnne ta ihkab,
 Mis kestaks alati.

Kuid siisgi õnne on temal.
 Kui seda aimaks ta,
 Üks kauni neiu süda,
 Tal tuksub salaja.

Õed, tantsige tema ümber
 Nii tasa kui tuule õhk,
 Et unenäol kaunil
 Tal kaoks rinnast rõhk“.

Ärkab mees ja hõõrub silmi —
 Oh kui palju metsa põues
 Seisab warjul ime õnne,
 Mis on wõõras elu õues.

Kahju, et kõik unenägu
 Mis mu waim siin ette kandis,
 Siisgi kaunis on ka tema,
 Kuigi teda uni andis. — —

Kuis imestas mees, kui leidis ta
 Maas hunikus kulda hulga,
 Mis näkineiu tal kinkinud,
 Sel ajal, kui oli ta uinunud. —

Ja kaugel üle mere,
 On õnne ta wiimati* leind,
 Ja kaunis lossi neiu
 On sinna tal järele läind.

©

Kihlwedu.

Mäe Juhan hooples ikka:
 Jõud ja julgus juhüb rada,
 Pole seda wõimu ilmas,
 Kes mind jõuaks hirmutada.

Ei ma karda südaõösel,
 Surnuaialegi minna,
 Tondid, kuri argadele
 Mul ei tee tule sinna.

„Ära hoople enne õhtut,
 Ära kutsu kurja üles,
 Sügisesel ööl on ikka
 Sada ohtu warjul süles“.

Ah, mis tühja! Mees, kes julge
 Wõib ju omal sihti aada,
 Kuri tema üle ial
 Ei wõi wõimu kätte saada.

Kui ei usu, lähen täna
 Üksipäini surnuaial,
 Toon säält wana risti ära,
 Mis säääl seisab müüri najal.

Tarwis teda enam pole
 Wõin küll teda omandada,
 Kui on omanik wast temal,
 Tulgu, püüdku takistada. — —

Julge mees läeb julgelt teele,
 Kihlawedu korda saatma
 Siisgi, nagu sala wägi
 Sunnib teda ringi waatma.

Tuul kui räägiks sala sõnu,
 Nagu hoiataks ta teda,
 Puude warjud risti tee pääl
 Nagu kuulutaksid häda.

Siisgi ei ta ära kohku,
 Ei tal aega tagas' kaeda,
 Jõuab surnu-aia juurde
 Ronib üle müüri aeda.

Kuid mis hullu lugu juhtund
 On siis täna ristidega,
 Kuidas on nad nüüd nii pikad,
 Ja kuis muutnud kuju wäga?

Näe, nad nagu inimesed
 Laial kätel seiswad ridas ;
 Waata, teegi pääle hulgal
 Neid kui keegi kokku wedas.

Nagu takistada tahaks,
 Et ei pääseks enam sammu —
 „Ei ma siisgi ära hirmu,
 Neil ma näitan oma rammu“.

Wiimaks jõudisgi ka tema
 Aia äärde, risti kõrwa,
 Tahtis haarata säält ruttu,
 Wõidupandi oma hõlma.

Aga häkist' sirutati
 Mullast wälja tugew käsi,
 Keegi hüüdis: „Ära puutu!
 See ei ole Sinu asi.

Terwest warast nõnda palju
 Minule weel kaasa anti —
 Ei ma seda ära anna,
 Seda wiimast armupanti“.

Aga kahju kihlawedu
 Juhanil on kaotada —
 Haarab ristist kinni, teda
 Tahab wõimul omaks saada.

Kuid nüüd mullast ümberringi
 Rusikad säääl ilmusiwad,
 Kõik nad mehe poole pöördud —
 Kinni temast haarasiwad,

Ristidgi ta poole tulid,
 Pääd nii kurjad otsa seatud —
 „Wõi siis seda wiimast wara
 Ei saa rahulegi jäätud!

Oota, hoopleja, ei enam
 Siina riku meie rahu,
 Siin on Sinu paras ase,
 Kui ei Sina ilma mahu!“

Juhan wiskas kuue seljast,
 Kargas üle müüri wälja,
 Nagu linnu tiiwul lendas,
 Otse kodu, üle wälja.

„Pagan wõtku kihlawedu,
 Parem oma elu hoida —
 Ei siis tuleks sarnast hirmu,
 Kui ma wõiksin keele kõita!“

Kalda pajude muinasjutt.

Õõ waiksel unistusel,
 Tuul kartlikult ligines
 Ja heljukesi mängis
 Sääl kalda pajudes.

Ta meelitas nende lehti
 Ja silitas nende päid,
 Wist õrnaid, mul mõistmata sõnu
 Siis palju räägitud said.

Tuul ühel õõl ei tulnud
 Ja kurtsiwad üksi nad,
 Ning teda oodates juttu
 Nad minuga tegiwad.

Üks wanem, kes wististi juba
 Näin'd palju ju elu sees,
 Üht lugu, mis meelde tal jäänud,
 Ta mulle kõneles:

„See ammu, ammu oli
Siis, kui weel polnud Sind,
Ka wäikene mina olin,
Tuul weel ei suudlen'd mind.

Sääl, kus Sa praegu istud,
Sääl istusid nemad ka,
Peaaegu igal õhtal
Neid sala waatasin ma.

Kuld-juuksed olid ühel
Ja hõbe-selge hääl,
Nii nagu näkineiu
On järwe põhjas sääl.

Kurb teine oli ikka,
Kurb läige silmas tal ka,
Kuid õnnelik oli tema,
Küll seda märkasin ma.

Ka minule meeldis tema,
Ta kurtja silmeläik,
See eest küll unustada,
Siin oleks wõinud kõik.

Ei nende kõnet ma kuulnud,
Ei palju rääkinud ma,
Kuid nende õnne ma mõistsin
Ja armusosinat.

Nii palju kordasid nägin
Neid ma sääl istuma,
Ja kadedust nende õnnest
Ju nagu tundsin ma.

Kord aga see tuli üksi,
Kurb läige kel silmades,
Ja, oh, kuis kurtis tema,
Kuis oliwad silmad tal wees.

Mis oli juhtunud temal
 Ei tea ma praegugi,
 Miks temaga seltsiline
 Ei ilmun'd ialgi.

Siis tuli näkineiu,
 Loss järwe põhjas tal siin,
 Ja kutsus oma juurde,
 Kus lõppeda kõik piin.

Ja järwe põhja ta kadus —
 Ma teda kurtsin ka,
 Ta kurba silmade läiget
 Ka armastasin ma.

Sa aga tulid üksi,
 Tuld silmis pole Sul,
 Su waatel ei seda läiget,
 Mis nõnda meeldib mul.

Sa ilmu ka kahekesti,
 Siis jälle teid waatan ma,
 Kui minu kallikene —
 Tuul — wiibin'd tulema“.

Umbjärwe rüütel.

I.

Siit Punamäe künkalt waade
 Küll kaugele ulatab
 Kus pilwe taewa piirel
 Sääl metsa musutab.

Kus udu auruks end seab
 Ja lehwib auru sees,
 Ja jõed ja järwed selgelt
 On näha waatja ees.

Kuid kõige ilusam waade
 Siit Jaani öösel on,
 Kus kodumaal rõõmupidu,
 Suud annab talle õnn.

Küll ligi ja kaugel eemal
 Siis tuled ilmuwad,
 Mis põlewad, kustuwad, jälle
 Siis teisal ilmuwad.

Need nagu on nõiatuled,
 Mil täidetud kodupind,
 Ja Jaani öösel jälle
 On nendel waba lend.

See waade, mis siit kaugel
 Mul paistab silmale,
 Üht Jüripäewa õõset
 Toob meelde minule.

Mil priius endal tahtis
 Siin rada rajada,
 Et jälle waba oleks
 Mu waene kodumaa.

Jah, Jaani õõ ilu wasta
 Ei üksigi wägi saa,
 Siis isegi muinasjutud
 Ka lähewad elama.

Ja endised kangelased
 Siis haudadest ilmuwad
 Ja poolel' jäänud talitusi
 Siin edasi ajawad.

II.

Jõudis jälle Jaani õhta
 Ime ilus Eesti randa,
 Jälle tahtis koidu peiu
 Ämarikul musu anda.
 Ja ka Punamäe künkal
 Jaani tuli tehtud oli,
 Sinna kokku lustipidu
 Ümber kaudne noorus tuli.
 Rõõmulaulud helisesid,
 Täitsid õhu, läksid ilma
 Ja ka warsti ümberringi
 Teised tuled paistsid silma.
 Jaani tule meelitusel
 Silmad lõiwad sätentama,
 Süda põues kiirelt lööma,
 Hing, see õnnel ilutsema.
 Igal ühel oli oma,
 Kellel põksus tormaw süda,
 Kelle waade, silmesära
 Jõudis hinge sütitada.
 Aga häkist seltsi hulka
 Keegi üksik wõõras ilmus,
 Uhke käik sel wõõral oli,
 Uhke leek tal säras silmas.
 Millal, ehk kust ilmus tema
 Polnud keegi tähel' pannud,
 Ei ta kellegagi rääkind,
 Kellelegi kätt ei annud.
 Kõik ta korraks läbi waatas
 Ja siis waikselt sammus eemal,
 Wäsin'd sammul, kahwatanud,
 Kurtja läige silmis temal.

Alles siis wast keegi küsis :

„Sõber, mida otsid Sina ?“

„„Oma mõrsjat otsin taga,
Keda maha jätsin mina.

Wõitluses ma muiste langend

Järwe põhjas leidnud hua,

Kuni mõrsja leian, rahu

Ei ma leia nõnda kaua.“

Ja siis pikaldasel sammul

Läks Umbjärwe jälle tema,

Ainult hüüe — mõrsjat otsin —

Jäi weel õhku helisema. —

Nii muinasjutt. Umbjärwe rüütel

Peab Jaani õöl ilmuma,

Ja Punamäelt, neidude hulgast

Sääl mõrsjat otsima.

©

Hundimäe sündimine. 1)

„Wiimaks, wiimaks tund on tulnud,

Mis ma ammu ootnud juba,

Herra wälja jahil' läinud —

Nüüd mul toimetada luba.

Nüüd ma lähen sinna kambri,

Kuhu weel ei minna wõinud,

Ehk küll juba teenistuses

Seitse aastat mööda läinud.

1) Hundimäeks nimetab rahwas 27 wersta pikkust mäe ahe-
likku Waimastwere ja Tappiku piiri pääl.

Sest et herra hoiab wõtit,
 Walwab ust, kui enda hinge,
 Et ei ainus teade sellest
 Toast ei mulle osaks lange.

Ainult herra üksipäine
 On säääl salakambris käinud,
 Ja mu silm on ime-asju
 Läbi wõtmeaugu näinud.

Korra kitsa terwe karja
 Silm wõis selgelt seletada,
 Korra wäikseid mehekesi
 Herral ümber mitu sada.

Kord kui kaunist kandlemängu
 Kõrw wõis selgelt kuulatada,
 Lauluhääl kord tungis kambrist,
 Tahtis südant sulatada.

Täna tahan kõiki näha,
 Kust see imewägi tuleb,
 Ei ma enne rahu leia,
 Kui mu uudishimu sureb“.

Kuid ei midagi ta leia
 Selles kambris wõõrastawat,
 Ainult raamatut ja lauda
 Tema silmad kambris näewad.

Raamat on küll isewärki,
 Isemoodi kirjadega,
 Lehed, need on hoopis mustad,
 Tähed werel tehtud aga.

Toapoiss istub herra tooli,
 Hakkab lehti seletama,
 Ehk wast säält ta wastust leiab,
 Miks ei pääsnud siia tema.

Waewalt luges mõned sõnad,

Kui ju suure kolinaga,

Ilmus wäike meeste kari

Laua ümber, ukse taga.

„Tööd meil anna, tööd meil anna“,

Kuuldub igal huulil kära —

„Kui Sul aga tööd ei ole,

Murrame Su enda ära“.

Esmalt kokkus toapois wäga,

Kuid siis kogus ennast tema —

„Wõi siis tööd on teile tarwis?

Noh, ka kade pole mina:

Tiik, mis seisab mõisa õues,

Porist ära puhastage

Ja suur kiwi tiigi keskelt

Ära merde weeretage“.

Pisikesed mehikesed

Kohe tööle kihutawad —

Toapois läheb sala waatma,

Kuda nemad walmis saawad.

Kui ta tiigi juurde jõudis —

Puhast tiiki silmad näewad,

Ainult suure kiwi ümber

Wäiksed mehed aru peawad.

Kuid ka see on warsti tehtud

Jälle kari tuppa tõttab —

„Tööd meil anna, tööd meil anna“,

Igaüks neist sõna wõtab.

Toapois oli päris kimbus —

Kõik see nõnda ruttu tuli,

Kuid ka julgel poisil warsti

Ajus mõte walmis oli:

„Rukis põllult maha niitke,
Rukkid pekske kohe ära,
Terad ära kuiwatage,
Salwedesse kandke wara“.

Juba paari tunni pärast
Mustad poisid toas on jälle. —
„Tööd meil anna, tööd meil anna!
Kergest' teinud meie selle“.

„Läbi Endla raba Koeru
Kiwitee nüüd walmis tehke,
Sest on hulgal rahwal kasu —
Waewa tema pärast nähke“.

Kohe poisid tööle tõtwad,
Nii et tööst on otsas higi,
Ühed teed säääl walmistawad,
Teised kandwad kraami ligi.

Nüüd ka jõudis herra kodu —
Kuulis imelikku kära,
Ruttas waatma, mis säääl tehaks—
Mõistis põhjust kohe ära.

Ruttas kambri, kus just toapoiss
Parajasti pööras lehta,
Haaras raamatu ja luges
Jälle waimud oma kohta. —

Toapoiss tubli keretäie
On weel herralt kingiks saanud,
Ehk küll palju kasulikku,
On ta sellel päewal teinud.

Cuupainjas.

I.

„Tark, oh tark, Su nõuu ei aitnud,
 Asi halwemaks on läin'd,
 Ehk küll Sinu käsku mööda
 Karwapäält kõik olen teinud :

Lehmal sidusin ma õhta
 Linaharja õöseks selga,
 Et kui paine õösel ilmub,
 Leiaks kord ka oma palga.

Kuid ta harja ümber pööras —
 Ju ta kuri mõistis häda,
 Ära looma tappa tahtis —
 Nüüd teeb minuga ka seda.

Kinni õelus hinge matab,
 Tapab, kui et abi teada —
 Et ma kurjast lahti saaksin,
 Seda Sina korda saada.

Wõi kas tasu oli wäike,
 Mis siis andsin mina Sulle?
 Nüüd Sul kümme kord niipalju
 Annan, anna abi mulle“.

II.

Tuli neljapäewa õhta —
 Willem painjat püüdma ruttas,
 Nagu teda oli kästud,
 Nii ka tema täitma tõttas :

Pani wahi ukse juurde,
 Surnupadi käes sel oli —
 Et ei pääseks painjas wälja,
 Kui ta kord ju tuppa tuli.

Küünla tule waka alla
 Ka ta waruks walmis seadis,
 Ja et painjas walgust kardab,
 Seda tema ammu teadis.

Ja siis woodis olles hakkas
 Oma wõõrast ootma tema —
 See ka warsti ilmus platsi,
 Hakkas ootjat kägistama.

Kuid ka waht, kes wälja pandud,
 Oma kohust täitis tema,
 Pani padja läwe pääle,
 Ruttas tuba walgustama.

Aga tuba oli tühi,
 Midagi ei olnud näha,
 Mis wast wõõras oleks olnud,
 Willemit kes rõhus maha.

Ainult nõel sääl teki äärel —
 Selle Willem kätte haaras
 Ja ta tangidega kohe
 Rõngaks kokku wihal wäänas.

Tark see oli teda käskind :
 Kui wast wõõras asi leida,
 Mis ei enne kambris olnud —
 Ära sellel armu heida. —

— — — — —
 Küla-onu, kas tead seda,
 Õnnetus on tulnud meile :
 Wanaema kaela murdnud
 Laudilt maha tulles eile.

Halgjas.

„Tühi jutt!“ nii sõnas Madis
 Kui ta sammus kodu rada —
 Et on wiirastusi ilmas,
 Et wõib halgjas eksitada.

Kui ma sammun õiget rada,
 Roopast samm ei kaldu kõrwal,
 Jõuan eksimata kodu,
 Muru sauna, salu sõrwal.

Siisgi mets nii imeline,
 Kuidas kohiseb ta täna,
 Nagu keegi hoigaks kaugel,
 Nagu kutsuks appi tema.

Aga ei ma roopast lahku,
 Wahest halgjas wigurdamas,
 Et ma kaotaks kodu rada —
 Öösel ta ju saaki saamas.

Oh kui suured kuused arul,
 Kas wõi weske wõlw neist tahu,
 Kuis ei seda näin'd ma enne,
 Ei see minu pähe mahu.

Uu — ka öökull ilmun'd saagil',
 Näe, kui suured pää ja jalad,
 Kohe nagu wäike oinas —
 Oh, ka metsa teed on salad!

Siisgi juba peaksin jõudma
 Purde juurde wälja sinna,
 Nõnda pikk tee enne polnud
 lalgi mul kodu minna.

Metsa äär, näe, paistab juba,
 Aga kus on jõgi jäänud?
 Armas Jumal! olen siisgi
 Mina teega eksi läinud.

Lähen heinamaale jälle,
 Katsun säält siis uuest' tulla,
 Kord tee kogemata kadus,
 Teistkord see ei wõi ju olla“.

Mida rohkem kõndis Madis,
 Seda hullemaks läks asi,
 Seda naljakamaid asju
 Silm nüüd temal näha lasi.

Ju ta nägi tonti metsas,
 Kuulis halgjat hirmutama,
 Nägi terve näki karja
 Udus ennast kiigutama.

Ehk küll roopaid tema hoidis,
 Siisgi ta ei kodu saanud,
 Jõgi, mets ja terve loodus
 Koguni tal wõöraks jäänud.

Näe, säääl eemal talu näha —
 „Olen hoopis wõörsil tulnud,
 Terwes meie wallas pole
 Sarnast talu ennem olnud“.

Wiimaks wäsimuse sunnil
 Läks ta wõöra talu õue,
 Et säält kodu teed nüüd küsiks —
 Suur ka oli kõhu nõue.

Astub tupp, kõik on wõöras.
 Wõörad istuwad säääl lauas,
 Küsiwalt kõik teda waatwad,
 Waimus wiibib nagu hauas.

„Olen eksin'd, olge lahked
 Kodu rada juhatada,
 Terwe õõ ma metsas möllan
 Ei wõi siisgi kodu saada“.

„Madis, kas Sa hulluks läksid?
 Meid ei tunne enam Sina,
 Ei Sa tunne kodu enam —
 Oled wistist' wintis täna.“

Nüüd wast awasiwad silmad
 Madisel, et oma maja
 Ta ei terwel öösel tunnud —
 „Halgjas, pagan wigurdaja!

Silmad mul ta kinni hoidis,
 Et ei kodu näha wõinud
 Ja kõik asjad silma ette
 On ta teisel kujul toonud“.

Laulud Endlale.

I.

Endla öösel.

Udu tõuseb, udu sõuab
 Endla põuest ülesse,
 Katab kinni Endla pinna,
 Endla laente hiilguse.

Katab kinni kaldal metsad —
 Silm ei aima midagi,
 Ainult laente sala koha.
 Kostab hinge wagusi.

Nagu kaugest unenäost,
 Mis nii oma minule,
 Mulle järwe koha räägiks
 Ja ma waatan järele.

Aga läbi udu loori
 Ei wõi waade tungida —
 Udu katab kõiki kinni
 Ühes terwe Endlaga.

II.

E n d l a p ä e w a l.

Ruum käigiks suur sul antud —
 Äärt silm ei näha saa,
 Et põue paisumisel
 Ka waba oleks Sa:
 Et ruumi saladustel,
 Mis kõneleb sul tuul,
 Mis räägib Sulle päike
 Ja künnilinnu huul.
 Ja seda kõike hoiad
 Nii tummalt eneses,
 Mis minewik Sul rääkis
 Ja õõ Sul kõneles.
 Sest aeg weel pole tulnud,
 Et wõiksid kõnelda,
 Weel leina pajud kaldal,
 Weel ilm on unes ka.
 Kuid tuleb aeg, ta tuleb,
 Ja ilmub uueste
 Ka muinasaja ilu
 Weel Endla järwele.
 Kaob soo ja sureb raba
 Ja nurmed ilmuwad,
 Ja tomingad ja pärnad
 Su kaldaid katawad.

Ja metsas, hiie okstes,
 Ja nurmel lilledes,
 Rõõm kõlab igal huulel
 Ja igas südames.

Siis ilmub jälle Endla
 Ta täie ilu sees,
 Siis arwab ta ja räägib
 Mis warjab eneses.

Miks järwe kaldaid raba
 Ja pajud katsiwad,
 Miks waikind linde laulud
 Ja lilled nutsiwad.

Miks nutsiwad siis laened,
 Tuul kurwalt kohas ka,
 Kui tõttas üle järwe,
 End metsa peitis ta.

III.

Kui aga wahest tõuseb
 Soow Sinul südames,
 Et mõista järwe kõnet
 Ja taewa sina wees,

Siis mine suwa õhtul
 Sa Männiksaarele, ¹⁾
 Kui eha alles taewast
 On paistmas Endlale.

Ja on siis Sinu püüded
 Ja sihid õiglased,
 Sa pole kurjust orjand,
 Sul wõõrad wale teed.

1) Männiksaar — üks Endla järwe seitsmest saarest.

Ja kuulata säääl hoolsalt,
 Kuis männik kohab siis
 Ja laialiselt järwelt
 Kuis kostab muistne wiis.

Siis räägib järw kõik ära
 Mis saladusi tal,
 Ta räägib sellest õnnest,
 Kus tundmata weel hall.

Ja puhas süda troosti
 Saab jälle omale
 Ta jõudu saab, et minna
 Wõib wastu kurjale.

Kui aga see wast läheb
 Ka kuulma sala wiit
 Kel õelus rinnas asub,
 Ei seda kuule siit.

Siis läheb koha waljuks
 Säääl kõrgel järwe pääl,
 Et kustub iga heli
 Ja sureb iga hää.

Ja nagu hirmutawalt
 Ja nagu noomides
 Tuul mängib laente rinnal
 Ja männa oksades.

Unenägu naeseks.

„Eit, kas näed, mis on Jaaniga
 Et ta käib ümber kui haige,
 Ei tal passi enam söök ei jook,
 Närtsind on palge läige.

Teab, kas kuri silm üle tast käind,

Et ta seltsi ei taha,

Üksinda istub ta Salus säääl —

Eit, ma aiman kui paha“.

„Jaanike, tule mul räägi Sa

Südant mis waewab nii Sinul,

Kardan, et paha silm üle S'ust käind —

Rahu ei taadil, ei minul.

Wast ehk armastus hinge sees

Asub ja piinab ja närib,

Kui ei rohtu ta wastu saa

Isegi elu ta pärib“.

„Eideke, mis on minuga

Ei tea ma isegi sugu,

Ammugi sündinud minuga

On üks imelik lugu.

Igal õhtal, kui uinun ma

Waim mul lendab siis ära

Järwele, Salukünkale

Näeb säääl ta ime sära.

Muruneidude pidu säääl on

Sinna neid ilmub siis sada,

Nende kaunist laulu ma

Ei wõi unustada.

Minu ümber nad tantsiwad

Üks on teistest säääl kenam,

Mind nad endaga kutsuwad,

Sellest ei rahu saa enam.

Muruneidude hulgast üks

Waatab ikka mul silma —

Kuidas ta waatel läeb mässama rind

Unustaks terwet maailma.

Tema see luulekuju on,
 Mida ma omale tegin,
 Mida elu seest otsides
 Asjata waewa ma nägin.

Suured kuldsed juuksed on tal
 Silmad taewakarwa,
 Sarnast ilu ilma seest
 Leida on wāga harwa.

Ei ta tantsima teistega läe
 Minu juurde ta tõttab,
 Teist ta räägib, mu kodumaast,
 Pea ta sülle mul wõtab.

Küsib, kas armastust siin ka on,
 Kurbtust ja südame walu,
 Küsib, kas ruumi siin temale,
 Õdede seltsis tal wilu.

Sellest käin tihti ma Salu all,
 Wahest ehk teda saaks näha
 Kesse unes on sõber mul,
 Ilmsi ka meelest ei läha.

Õpeta taadike, kui Sa tead
 Kuis saaks unenäo kätte,
 Minu juurde ka ihkab ta,
 Tema, mu ainus mõte“.

„Unenäo küll kinni püüan,
 Aga mis pärast siis tuleb,
 Sinu kodu on wāike tal,
 Wahest ta kurtes siin sureb!“

Maine õnn on wāhe tal
 Wāhe wõid talle Sa anda
 Kui Sa õnne kodumaalt
 Omale tahad ta kanda.

Tagasiminek on wõimata
 Igawus ära ta surmab,
 Aga ka sind mu pojuke
 Lein ja walu siis kurnab.““

„Olgu, isake, korraga
 Terwe õnne joon ära,
 Ennem kui walu ma kannatan
 Ei näe armu sära“.

„„Poeg, Sa õnne lähed püüdma
 Suuremat, kui on siin ilmas,
 Pead ka rohkem hoidma teda
 Muidu warsti pisar silmas.

Õnne munal õrna kesta
 Teda kerge katki aada,
 Õnn on hoida palju raskem
 Kui on teda kätte saada. —

Säh, see sõrmus, see kätte tal
 Pista, kui ilmub ta jälle
 Sülle wõtab Sinu pää,
 Siis jääb ta omaks Sulle.““

„Mu sõber, ma kardan Sinu eest
 Wast on mu kodu liig wäike,
 Ei endist rikkust, hiilgawust
 Wõi anda ma Sulle kõike!“

„„Mu kallim, miks minu eest muretsed,
 Ma wabalt ju Sinuga tulin,
 Sääl endise rikkuse, ilu sees
 Ma siisgi õnnetu olin.

Maapäälestest armust ma nägin und
 Ma leidsin niipalju siin seda,
 Et endisesse kodusse tagasi
 Wõi ial ma igatseda.““

Järwe neiu.

I.

Küll mõndagi Endla järwest
 On minule räägitud,
 Kuid kõige rohkem see lugu
 On kõrwu mul puutunud.

Et Salu all, Ukukiwil
 Just iga Jaaniöö,
 Kui waewalt on päike loojas
 Ja punab eha wöö,

Üks ime kaunis neiu
 Peab ikka ilmuma,
 Tal juuksed kui eha taewas
 Ja silmis tal taewas ka.

Kuld kammi ta käes peab hoidma
 Ja kuldset kannelt ka,
 Peab kutsuma oma juurde
 Ta oma lauluga.

Kuid tema juurde siisgi
 Wõi minna ometi,
 Kes läks, ei ial enam
 Ei tulnud tagasi.

Ja koidu eel jälle
 Peab järwel ta minema
 Ja järgmisel Jaaniõösel
 Siis uuesti ilmuma. —

II.

Mu rahutu süda põues
 Miks Sina tuksud siis,
 Mis imewägi Sinul
 Siis täna rahu wiis?

Kui Jaanituli põleb
 Ja silmad säravad,
 Kuis kaunid rõõmu laulud
 Nüüd igalpool kõlawad,

Sind aga kui keegi kisuks
 Nüüd teistet eemale,
 Just nagu midagi õelda
 Tal oleks Sinule.

Ja kõrwus nagu kuulen
 Ma laeneid kohama
 Ja kaunist kandlemängu
 Ma nagu kuuleks ka.

Mul tuli Endla meelde
 Ja lood, mis kuulnud ta'st,
 Mis kuulnud imelauljast
 Ja laente kohinast.

Ja ime, kui Endla pääle
 Jään mina mõtlema,
 Siis kohe kaob igatsus rinnast
 Ja kutsuja waikib ka.

Ma lähen õige järwel
 Ja tahan waadata säääl,
 On tõsi see, millest nii argset
 Mul kõneleb muinashääl.

 III.

Kui imewaikus on Endlal
 Ei kuulda midagi,
 Ka laened, kui peegel on selge
 Ja uinund täiesti.

Ja Eha waatab end järwes,
 Kuis palged punawad tal!
 Just nagu oma Koitu
 Ta oleks ootewal.

Kuid häkisti tõuseb udu
 Ja järwe katab ta,
 Säält tungib Salu alla
 Ja Uku kiwile ka.

Kuid tuuleõhk lahutas udu —
 Oh! kuidas ma kohkusin.
 Säääl Uku kiwil, mu ligi
 Üht neidu ma silmasin.

Ta istub kui walguse keskel
 Ja kuldsed juuksed on tal
 Ja laul ja kandle heli
 On õrnalt kuuldawal.

Kui kurwad laulud on temal!
 Nii kurblik kaunis on ta.
 Ei elurõõmust säääl aimu,
 Ei õnnest räägi ta ka.

Ta tuleb minu juurde
 Ja ütleb: miks kardate mind!
 Ehk õnne mul küll ei ole,
 Ei õnnetust warja mu rind.

Ma olen Endla kaitsja
 Ja ootan ihaga,
 Mil endne ilu ta kaldal
 Läeb jälle õitsema,

Mil kaob siit soo ja raba
 Ja paisub mulla pind
 Kus puude juured wõiwad
 Kord kinnitada end.

Kuid kuidagi seda aega
 Ei jõua oodata ma,
 Ei pehmes raba mullas
 Wõi männid sirguda.

Küll siin ja säääl ju näen,
 Et üksik männike
 A'ab kaugel üle teiste
 Pää uhkelt kõrgele.

Kuid aga tuleb torm
 Ja maha murrab ta,
 Ei üksik wastu jõua
 Ju wõidela tormiga.

Et tormil wastu panna
 Seks peawad paisuma
 Puud terwel raba pinnal
 Kõik ühe korraga.

On mändasid palju, palju
 Küll rabas tärkawal,
 Kuid pind on nõrk, ei kannu
 Neid kõiki ülewal.

Weel läheb aega tarwis,
 Pind kõwenema peab,
 Siis hoopis teisa pilta
 Silm siin Sul ette seab.

Et Sina mind ei kartnud,
 Ei läinud minema,
 Ei Sind ka taha jätta
 Ma ilma andeta,

Ei kulda küll ei ole
 Mul anda Sinule —
 Ma annan sulle rohkem,
 Ma annan teadmise,

Et kord see aeg tõest tuleb
 Mil laulud kõlawad,
 Mil endses raba mullas
 Ka männid kohawad. . .

Ja jälle ilmus udu
 Ja kadus neiuke,
 Ju koidu puna idas
 On ilmun'd taewale.

Näkineiu.

Sääl udu tõuseb, wajub
 Nüüd Endla järwe weel
 Ja kaissu kõiki wõtab
 Kui tõotaks puhkust eel.

On uinund leinapajud
 Ja järwe kohagi,
 Kõik on kui nõiu wõimus —
 Kõrw kuule midagi.

Kuid häkist, mis siis kostis

Sää! kõrge järwe pääl?

Kui unenäo ilu

Üks kaunis lauluhääl.

Ka pikkamisi nüüd

Lööb udu lahkuma,

Ja läbi udu loori

Wõib waade tungida.

Sää! esmalt ilmub wirwe

Ja üksik laeneke,

Mis eksind tuule õhud

On suudlend ülesse.

Siis ilmub wäike wene

Sää! kauni sõudjaga,

See kalda poole sõuab

Ja tasa laulab ta.

Ta hääl on nõnda kaunis

Ja kostab õrnasti,

Kui muinasjutu ilu

Ta tungib hingesse.

Kord laul on waikne, mahe

Kui tuule õhuke,

Kui unistaja wirwe

Mis sõuab üleweel.

Kord aga nagu maru

Mis tormab järwe weel,

Kui sügise on tulnud

Ja waikind linde keel.

Ta laul, kuis on see nõiduw

Ja tuleb südamest,

Ta laulab armu ilust

Mis kestab igawest.

Ta kiidab elu hädust
 Ja noorust taewani
 Ka lahkumisest, walust
 Ta laulab tasasti.

Ta laulu hääles kostab
 Üks sala igatsus,
 Mil nime pole — siisgi
 On iga hinge sees.

Sääl astub neiu paadist
 Nüüd ranna kiwile —
 Kui kaunis on nüüd tema,
 See järwe õieke! —

— — — — —
 Ja üksik noormees kaldal —
 Ta waatab seda päält,
 Ta silmab seda ilu
 Ja kuulab seda häält,

Sest sarnast ilu näha
 Ei silmad tihti saa
 Ja sarnast laulu kuulnud
 Weel ial polnud ta.

Kuis läheb see tal hinge
 Ja tungib südame,
 Kuis meelitab, kuis kutsub
 See teda kaugele.

See laul on just seesama,
 mis ammu aimand ta,
 Mis hinges temal elas
 Säält wälja kippus ka.

Sää! neiu teda silmab
 Ja häkist waikib wiis
 Ja lahkub Uku kiwilt
 Ta omal paadil siis.

Kuid enne, kui ta lahkub
 Ta waatab kaldale
 Nii kutsuwalt, nii õrnalt
 Weel mehe silmasse,

Siis näitab käega tummalt
 Ja kutsub rutuga —
 Ja näitab tühja kohta
 Ta enda kõrwale.

Kuid kohkund noormees kaldal
 Ei seda mõistnud ta
 Ja waikselt kaob lodja
 Sää! oma sõudjaga.

Ja warsti järwe katab
 Ka õrnalt udu tiib,
 Mis silmaringi piirab
 Ja silmist kõike wiib.

— — — — —
 Nii igal Jaaniõösel,
 Kui kõik jääb unele,
 Ka ilmub ikka wene
 Ja kaunis neiuke.

Ta ikka laulab õnnest
 Ja elu hädusest,
 Ta laulab armu ilust
 Ja kaunist noorusest.

Ta ikka laulab, kutsub
 Ja armu lubab ta —
 Ta lubab seda õnne
 Mis ilmal tundmata.

Endla järwe muinasjutt.

I.

Kui uinund laente koha
 Ja waikind järwe weed,
 Kui udu peidust pugend
 Ja kaissu wõtnud need,
 Siis ilmub järwe pinnal
 Üks üksik neiuke,
 Käes kuldne kannel, astub
 Ta ranna kiwile.

Ta laulab imeõrnalt
 Nii nagu kutsudes,
 Kui tõotaks armu õnne
 Ja paradisi ees.

Kui tõutaks seda anda
 Mis ihkab iga hing,
 Üht armastust, kus ikka
 On wõõras wiha wing.

Kuid ühtgi noortmeest pole
 Kes läheks järwele,
 Et sarnast armuilu
 Saaks osaks omale.

Ei näki sõnu usku
 Ju tohi ialgi
 On tema meelitustes
 Surm warjul ometi.

Nii ilmub tema ikka
 Kui jõuab Jaaniöö,
 Kui udu katab järwe
 Ja punab eha wöö . . .

 II.

Ja järwe kaldal elas
 Üks üksik kalamees,
 Ta ainus poeg tal oli
 Siin ainus abimees.

See oli tugew, sirge
 Kui tamm, mis akna all,
 Kuid kurwameelne, üksik
 Ja isesoowid tal.

Ei rõõmulaulud huulil
 Tal kostnud kunagi,
 Ei teiste rõõmupidul
 Ta läinud ialgi.

Ta järwe kaldal istus
 Ta koha kuulas ta,
 Ta nagu seda mõistis
 Ja rääkis sellega.

Ja kui ta järwel sõitis
 Sääl wäikse paadiga,
 Tal näitas, nagu lilled
 Kõik räägiks temaga.

Ka torm, mis mässas järwel,
 Siis ikka waikseks jäi.
 Tuul peitis metsa urka
 Ja laene rahu sai.

See noormees ükskord juhtus
 Ka sinna kaldale,
 Kus kõrge ranna kiwi
 Teeb tōket laentele.

Järw oli selge, waga,
 Ei ainus laeneke
 Nüüd segand öösist rahu,
 Toond wirwet pinnale.

Ja igatsus ta hinges
 Läks suureks koguni,
 Kuid mis ta ihkas, soowis,
 Ei mõistnud isegi.

Sääl ilmub häkist neiu
 Nüüd ranna kiwile,
 Käes kannab kuldset kannelt
 Ja laulab õrnasti.

Ta laulab noorelmehel,
 Kes kaldal kohkunud
 Säält waatab imelugu,
 Mis häkki ilmunud.

„Sind ootasid ma ammu,
 Miks wiibind oled Sa.
 Et Sa ei ial tule
 Ju kurwalt mõelsid ma.

Ma Sinu ammu, ammu
 Ju omaks walisid,
 Sind laentel, tormis, marus
 Ma ikka kaitsesid.

Eks kuuland järwe koha
 Kui tasa kostis ta,
 Nii meelitawalt, õrnalt —
 See koha olin ma.

Eks kuulnud, kuda wahest
 Tuul nuttis järwe pääl —
 Eks selles hääles kostnud
 Mu igatseja häääl.

Sa tule minu juurde
 Mu kõrwal' kiwile,
 Siit kauget õnne kodu
 Me' seltsis waatame“.

Kuid waewalt noormees istus
 Ta kõrwal' kiwile
 Kui kadus kallas, kiwi
 Ta silmast udusse.

Ja noorelmehel kattis
 Neid silmad kinni siis,
 Tal wõttis ümbert kinni
 Ja laente rüppe wiis.

III.

Kui kokkund noormees wiimaks
 Siis mõtted kokku sai,
 Siis hoopis wõõrast loodust
 Silm talle ette tõi:

Nad järwe kaldal olid
 Kus wesi, kui kristall,
 Kus imeilul lilled
 Ja roosid õitsewal.

Ja järwe keskel saarel
 Loss klaasist säras sääl,
 Kui muinasjutu ilu —
 Silm kutsub tema pääl.

Ja neiuke nii kaunis
 Nüüd sõnub õrnasti:
 „Oh ära karda, sõber
 Sest minu kodu see.

Mul anna andeks, armas
 Et siia tõin Su ma —
 Kuid waba Sina oled
 Wõid wabalt minna ka.

Kui aga tahad jääda
 Ja mind ei põlga Sa —
 See loss saab Sinu omaks
 Siis ühes minuga.

Nad astusid nüüd lossi —
 Kuis ilul hiilgas see!
 „Kõik seda weteema
 On kinkin'd minule“.

Ja järwe wees ja pinnal
 Sääl kalad mängisid —
 „Nad Weteema käsul
 Mu alamateks said“.

Ja järwe põhjas oli
 Sääl kulda lõpmata
 „See minu kaasawara
 Kui mehel lähen ma“.

Ja noorelmehel silma
 Ta waatas õrnasti,
 Mees arwas seda leidma
 Mis otsin'd ammuigi.

Tal unus meelest kodu,
 Ta näki lossi jäi
 Ja kaunis wetetütar
 Tal warsti naeseks sai.

IV.

Ja läksid päewad mööda,
 Sää! rõõmus, külluses
 Kui süda mehel magas
 Nii rahul põue sees.

Ta selle õnne hulgas
 Nii nagu joobnuks jäi —
 Ei õnnejooki palju
 Ju ial juua wõi!

Kuid unustada kohta
 Ei wõi ju ometi,
 Kus noorus-unenäod
 Need tõusid taewani.

Ja nooremehe hinges
 Ka ärkas korruga
 Ta mahajäetud kodu
 Ja wana isa ka.

„Mis teeb mu wana isa?
 Ehk haige on wast ta,
 Kuis saab ta üksi läbi
 Sää! ilma minuta?“

See tema südant waewas —
 Ju naene aru sai —
 „Mis on Sul wiga, kallis
 Kes muret Sulle tõi?“

„Mu isa, wana isa,
 Mis ta peaks tegema?
 Su pärast tema jätnud
 Ma olen üksinda.

Su pärast unustanud
 Ma poja kohused —
 Mu armas, kallis naene,
 Too mul tast sõnumid“.

„Su isa, ta on haige,
 Ma teadsin ammuigi,
 Ta jõud on otsa saanud,
 Ta murtud koguni.

Ja kartus, et Sa uppun'd,
 See talle haigust tõi,
 Sa tema wiimne tugi,
 Ka sest ta ilma jäi.

Wist Sinu isa Sind
 Nii wäga armastab,
 Et Sinust lahkumine
 Tal surmahaawaks saab.

Ma waikisin, seepärast
 Ei rääkind ennemi,
 Et kartsin, et Sa lähed,
 Jään maha üksini“.

Kuid waewalt tema huuled
 Need sõnad ette tõi,
 Kui mehe pääs ka mõte
 Nii kindel walmis sai.

„Ma lähen, armas naene,
 Ei enam wiibi teel,
 Wast wiimsel silmapilgul
 Teen hääks mu wiga weel.

Sa tule minuga ühes —
 Ka säääl on armastus,
 Ka säääl on õnnel ruumi
 Kui õnn on südames.

Mis rikkusest Sul puudu
 Saan armul tasuma,
 Sest õnn ei nõua palju,
 Kui hinges asub ta.

Sääl päike, kaunid tähed
 Su pääle paistawad
 Ja õrnad õhtuõhud
 Suud Sulle annawad.

Su eest sääl hoolt saan kandma
 Et Sina ialgi
 Su kuninglikku kodu
 Ei ihka tagasi“.

V.

Kuis rõõmustas nüüd isa,
 Kui poega nägi ta,
 Ta, keda järwe põhjas
 Ju arwas magama.

Kuis rõõmustas ka isa
 Kui mini näha sai,
 Mis poeg on kaugelt leidnud
 Ja kaugelt kaasa tõi.

Ja mini hoolitsusel
 Ta jälle paranes,
 Kõik haigus, walu warsti
 Tal meelest ununes.

See kaugelt toodud naene,
 Kui hää küll oli ta,
 Ja kõiki õnnelikuks
 Ta püüdis teha ka.

Ja lapse laste hulgas
 Saab lapseks wanamees —
 Sää! järwe kaldal majas
 Önn on nüüd peremees.

Järw andis kalu palju,
 Et waesus taganes —
 Ei ial mässan'd tormid
 Kui püügil kalamees.

 VI.

Aeg aga see ei püsi,
 Ei ial peatust tea,
 Kas olgu önn ehk walu,
 Eks ruttama ta pea.

Nii nagu unenäos
 Sest seitse aastat sai,
 Kui noormees kaugelt wõõrsilt
 Kord mõrsja kodu tõi.

Ja aasta-päewal läksid
 Nad sõitma järwe pääl,
 Et seista ranna kiwil
 Ja õnnest laulda sää!,

Nii, kuis nad ikka teinud,
 Kui aasta mööda sai,
 Mil naese rikkus, wara
 Kõik selja taha jäi.

Järw oli waik ja waga
 Ning taewas paistis wees
 Ja wesiroosi hulgad
 Neil hulgal õitsmas ees.

Nad ranna kiwil istsid
 Ja waatsid kaugele,
 Kuis puna-põskil pilwe
 Suud annab teisele.

Kuis waikne metsakoha
 Sääl ruttab üle wee,
 Suud andes wesiroosil —
 Tal kumardab siis see.

Ka nende südames
 Õnn leidnud kodu siin,
 Neil jäänud wõöraks häda
 Ja wõöraks walu, piin.

Üksteise ligi kaenlas
 Nad seiswad sõnata,
 Und näewad enda õnnest,
 Mis näitab otsata.

Sääl äkki kalamehel
 Nüüd tuli mõttesse,
 Kuis seitsme aasta eest
 Neid wiis ta alla wee,

Kuis sääl siis näkineiu
 Tal abikaasaks sai
 Ja kaunist armu, õnne
 Ta kodu ühes tõi.

Kuid ial sellest naene
 Ei sõna rääkinud,
 Kõik järwe loss ja hiilgus
 Näis nagu unustud.

„Kas mäletad Su kodu
 Kust Sinu tõiin kord ma?“
 „„Oh waiki sellest, kallim,
 Nii nagu töotan'd Sa.““

Kuid vähe aja pärast
 Keeld jälle unun'd tal —
 „Kes elab Sinu lossis
 Sää! sügawuses, all?“

Nüüd kokkus naene ära
 Ja kurwalt lausus keel:
 „Mistarwis seda küsid
 Mis kaduwuse teel?“

Kas koormaks ma Sul olin
 Wõi õnnetust Sul tõin?
 Sul armastajaks naeseks
 Ka waesuses ma jäin.

Nüüd waiki kõigest sellest,
 Kui armastad mind Sa,
 Kuis lubasid Sa teha,
 Kui tulin Sinuga“.

Kuid siisgi kalamehel
 Keel nagu kipitses,
 Uus küsimus ta huulel
 Ju jälle ilmunes:

„Mis mõtles weteema
 Kui Sind ei leidnud ta?
 Ta sai küll wäga kurwaks,
 Sind ootab praegu ka“.

Kuid waewalt ta need sõnad
 Sai wälja öelnud siis,
 Kui laene tema kõrwalt
 Ta naese ära wiis.

Weel wiimseks lahkumiseks
 Sai mehel ütelda:
 „Miks unustasid tötust,
 Ei keeldu kuulan'd Sa.

Kuid weteemal jälle
 Mu üle wõimus sai,
 See õnneaeg nii kaunis
 Ei enam kesta wõi.

Sa terwita mu lapsi,
 Mu eest neid armasta,
 Kui suuremaks nad saawad
 Neil emast jutusta.

Too nemad järwe kiwil,
 Kui selge järwe pind,
 Kui eha paistab järwes,
 Kui laulmas künnilind.

Siis oma lapsi tulen
 Ka mina vaatama —
 Ehk mind nad küll ei näe,
 Neil siisgi ligi ma.

Kui ilmub waikne wirwe
 Ja sõuab üle wee
 Ja peatab ranna kiwil —
 Siis olen mina see.

Ja kui siis kõrkjas kohab
 Nii kurtwalt tasasti —
 See ema nutukaja
 Ta laste järele.

Mu arm Su wasta olnud
 On ilma otsata —
 Üht osa sellest armust
 Siis anna neile Sa.

Hääd elu, minu armsam,
 Mind näed nüüd wiimselt Sa,
 Selle õnne eest sind tänan
 Mis olen tundnud ma“.

Siis wajus tema järwe,
 Weel wirwe järel jäi,
 Ka seegi õhtu õhul
 Säält silitatud sai.

VII.

Küll kahetses nüüd mees,
 Et ta ei waikin'd siis,
 Et oma armu, õnne
 Ta ise hauda wiis.

Kuid ei ta kurblik hüüe,
 Mis kostab üle wee,
 Naist tagasi tal anda
 Ei wõi ju ometi.

Ehk küll ta tihti pääle
 On ranna kiwil käin'd,
 Ei oma naest ta ial
 Sääl enam pole näin'd.

Kuid kui ta laste seltsis
 Läks ranna kiwile,
 Siis waikis maru järwel,
 Jäi laene rahule.

Siis ilmus wirwe järwel
 Just nende jalge all —
 Wist laste kadun'd ema
 Siin oli ligidal.

Ja ikka kõrkjas kohas
 Nii kurwalt, kaebawalt,
 Kui nutaks keegi kaugel
 Nii kurtjalt, salajalt.

Kui kalur aga juhtus
 Wast püügil olema,
 Siis tuli naene tihti
 Weel lapsi vaatama.
 Ja rikkalikult ühes
 Tõi kingitusi siis
 See eest, et ema armu
 Ta nendelt ära wiis.
 Ta nuttis nende juures,
 Neid õrnalt kaisutas.
 Neid pidi maha küll jätma,
 Neid siisgi armastas.

Järwe-pidu.

Siis kui õnnelilled õitswad
 Ja kui räägib linnu suu,
 Kui on sõnad õhtu tuulel,
 Sala sõnu mõistab puu.
 Kui on terve surnud loodus
 Armupiduks saanud luba,
 Kui on sõnad weel ja kiwil,
 Kui on loodus pulmatuba.
 Sellel salalisel öösel
 Siis, kui sõnajalad õitswad,
 Rahutumad Endla laened
 Isegi ka rahu maitswad.
 Puhkust antud järwe kohal —
 Tema männametsa tõttab
 Ja ka sellest õnnepidust
 Wabal tunnil osa wõtab.

Waata, häkist ilmus wirwe
 Kõrgel järwel, laente rinnal
 Ja üks neiu imekaunis
 Ilmus selgel järwe pinnal.

Suured kuldsed juukselokid
 Rippusid tal hulgal alla
 Ja üks käiku läbi laente
 Uku-kiwile ta kalla.

Waewalt tema kaldal' jõuab
 Uku-kiwil aset wõtab,
 Kui ka terwes laente wallas
 Ilupidu näitma tõttab.

Kostab kaunis kandlemäng,
 Kostwad lauluhääli sada.
 Oh, kuis see wõib hinge tungi,
 Kuis wõib südant sulatada!

Laul see kiidab õrnail hääli
 Elu armastust ja õne,
 Kiidab Endlajärwe ilu,
 Mis ta kaldaid ehtis enne.

Laul see kiidab kaunist noorust,
 Kus on õitsmas õnneõied,
 Kus on kurbtus, walu wõõrad,
 Wõõrad on ka õela kõied.

Kuid kes kõige selle ilu
 Wäljatooja, juhataja,
 Tema istub kiwil üksi,
 Tal ei kõike seda waja.

Ja ta nutab ja ta kaebab —
 Pisaraid tal woolab palju,
 Seda enam, kui tal kostab
 Järwelt lauluheli walju.

Tema nutab endist õnne,
 Kurdab endist armu taga —
 Mõlemad on ammu kadund —
 Eks nad järwe põhjas maga!

Tema kurdab endist ilu,
 Mis on Endla kaldaid katnud:
 „Oh, kus oled sa kõik jäänud,
 Kes on sinu hauda matnud?”

Kus on jäänud kaunid kaldad
 Oma kauni hiiedega,
 Kuhu rõõm on taganenud?
 Surnud loodust näen ma aga.

Ainult sood ja raba silman,
 Leinapajud katwad kallast,
 Endne auu ja endne ilu
 Paistab ainult muinaswallast.

Kas ei ole aeg ju mööda,
 Et wõiks uuest' ilmuneda
 Endne ilu, endsel wõimul
 Jälle peremeheks saada?”

Ja nii terve Jaaniõõse
 Wältab järwel rõõmupidu,
 Kuna neiul Ukukiwil
 Põue rusub walu idu.

Kui siis wiimaks wajub udu,
 Koit ju punab taewa piirel,
 Siis ka lõpeb järwe pidu,
 Ruttab neiu järwe kiirel.

Wiimast korda kostab heli,
 Wiimast korda juuksed paistwad,
 Wiimast kord weel paistab wirwe
 Ja siis kõike laened kaitswad.

Siis, kui õitswad sõnajalad,
 Igal aastal ilmub jälle
 Waatab, kas ju pole ilmun'd
 Õnn ehk järwe kallastele.

Aga et ei seda leia,
 Sest ta kurwalt nutab kaua,
 Nutab, et on endne ilu
 Nõnda kauaks leidnud haua.

Losside waremed.

Kiwiwared kodupinda
 Praegugi weel katawad,
 Ema — maakese rinda
 Raskusella muljuwad.

Aga ei nad kauaks siia
 Jää nüüd enam ometi,
 Taewa tuul ja ajahammas
 Häwitab nad wiimati.

Ja ka asemedgi kaowad,
 Teeb nad põlluks põllumees;
 Sää!, kus olnud aherwari
 Warsti oras hällib ees.

Ja need laulud mälestuseks
 Nendele nüüd tegin ma —
 Oh kui palju walesuurust
 Kandnud kord mu kodumaa!

Rakwere lossile.

Sa oled teisi päiwi
 Ja õnne aegu näin'd,
 Ja päid, mis krooni kandnud
 On sinul wõõraks käin'd.

Su kõrges tornitipus
 On lipud lehwinud,
 On kiiwred päikse paistel
 Ja odad wälkunud.

Ja lustilaulud kõland
 On sinu saalides,
 Ka surma tants on mölland
 Su ümber müürides.

Ei ole ikka seisnud
 Sa nõnda üksinda —
 Nüüd kõigist maha jäetud —
 Kord kõigist püütud sa.

Kuid ajal tiiwad olnud —
 Kõik muutnud täiesti,
 Mis siis nii kõrge oli,
 Nüüd madal koguni.

Siis oli wõimus ilmas
 Ja wägi peremees —
 Nüüd aga püha õigus
 Ja puhtus südames.

Ja et kord õigus wõidab
 On päewa-selge ka:
 Su pääl ta kohut mõistis --
 Ja langend oled sa.

Eks sellest mõista sina:
 Kõik ilmas sarnased
 On igal ühel osa,
 Käib igaüks ta teed.

Porkuni lossile.

Ajal pole wõimu olnud —
 Nagu enne, tõused sina
 Terwelt taewa poole üles,
 Waatad järwes taewasina.

Seisad kindlalt, nagu tahaks
 Hoida alles endist waimu,
 Nagu ütleks: kel on julgust —
 Keegi murra selle wõimu.

Jah, su müürid on küll terwed,
 Ei sind ajahammas murra,
 Kuid su aeg on siiski mööda:

Mõõga kõlinal Sind loodi,
 Loodi teistel walu hauaks,
 Nüüd ei midagi sest teada.

Põltsamaa lossile.

I.

Sa oled sellel ajal ilma sündind
 Kui ülekohus oli käskija,
 Sul oli hällilauluks, kaswatajaks
 Siis mõõga kõlin orje nutuga.

Nüüd sinu aeg on ammu mõõda läinud,
 Kuid ikka seisad endses uhkuses
 Ja need, kes kord sind üles ehitanud
 Sind waatwad nüüd nii mitmes tundmuses.

Neist ühed näewad sinu kadund õnne,
 Mis nende päralt oli ükskord enne
 Ja nutawad su pärast pisaraid,

Kuid teised sinus seda aega näewad
 Kus õigus, kohus hirwitatud saiwad,
 Mis aga igawesti mõõda nüüd.

@

Tooelse loss.

I.

Tungid kaugel mere sisse,
 Eemale jääb maha kallas —
 Nagu oleks sinu kodu
 Kaugel siniwete wallas.

Nagu oleks sina käskja —
 Laened jooksewad Su jalgel,
 Ja kuis nad ka merel tormand,
 Raugewad Su trooni algel.

Raugewad, kui tahaks öelda:
 Süüd on sinul meie surmast,
 Miks sa kitsendad meil rada?

Meie tah'me endist priiust,
 Tah'me kuni rannal jõuda,
 Rannast kaisutatud saada.

 II.

Endse aja tume kangelane,
 Und näed möödaläinud aegadest,
 Und näed möödaläinud pidupõlwest
 Mõõga kõlast, lehkwaist lippudest.

Kuna mere kohin, õrn ja mahe,
 Unelaulu laulab sinule,
 Õhtu udu waikne puhumine
 Hellitab Sind õrna unele.

Ja Sa uinud nii, kel töö on tehtud,
 Kõigist elawatest maha jäetud
 Ümber piirdud suurest loodusest.

Ainult kuu, see waatab taewast kõrgelt,
 Kuidas näkineiid laene pinnal
 Juttu a'awad endsest kang'lasest.

Laiuse loss.

I.

Langenud on sinu müürid,
 Ainus torn on jäänud järel,
 Endse ilu tunnistajaks —
 Nüüd ta asuks hakki perel.

Ümber jookseb selge wesi
 Nagu tahaks keelda tema:
 Ära tule siia sisse,
 Mis on läin'd, peab ununema.

Ojas wesiroosid aga
 Kahekesti kaswand üles,
 A'awad waikselt salajuttu,

Mis neil müürid jutustanud,
 Oja wesi teada andnud,
 Kui ta woolab mööda ruttu.

II.

Kui wõiks müürid jutustada,
 Mis nad enda wahel näinud,
 Kuulajale kostust anda,
 Mis siin ülekohus teinud.

Siis nad räägiks weretöödest,
 Kus sai õigus maha maetud
 Ja kes oli nõrgem teistest,
 See sai surmasülle aetud.

Tuul, see kohab kõrges tornis —
 Ma kui mõistaks sala sõnu:
 See on ammu mööda läinud.

Sundijad ja kannatajad
 Puhk'wad üheteise kõrwal,
 Aeg on kõike hääks ju teinud.

Paide loss.

I.

Eemalt paistad juba silma sina —
 Torn, see tõuseb taewa ülesse,
 Säält kui sarnast otsid omale —
 Taewas käsed sina, ilmas mina.

Ainult torn, kõik muu on ware juba,
 Loodus pulme peab ta kohal nüüd,
 Läbi okste kostab priiushüüd:
 Nüüd on wabadusel õitse-luba.

Eks nii ülekohus ikka lange,
 Weel kui surres hoogu annab tema,
 Et saab õigus ilmas troonile.

Aherwartest tõuseb elu kange
 Ilma uuel wõimul walitsema,
 Surnud jõuust saab jõudu omale.

II.

Ajaloos mul paistad silma sina
 Suur ja wägew, ilmawõitmata,
 Terwe Ordu uhkus olid sa,
 Ida su eest pidi taganema.

Nagu kangelast sind mõistsin mina,
 Kes on ilmas ainult käskija,
 Kel on langemine wõimata
 Ja sind kattis mälestuse lina.

Nüüd Paides ma ja otsin sind siin taga,
 Endist ilu ei ma leia aga —
 Waremetes puhkad sina nüüd.

Aeg on sullegi ka kohut mõistnud,
 Oma külwi wilja oled maitstnud:
 Õigus wõitnud, langend kurjus-püüd.

Mõttesalmid.

1.

Kui elust aru saama
Sa hakkad wiimati,
Siis suurem jagu temast
On mööda ammugi.

2.

Miks ihkad Sa selget päikest,
Miks suwest unistad Sa?
Sa waata, just tormis wõiwad
Meil mehed kaswada.

3.

Auusa mehe pilgu mõjul
Auutu silmad maha lööb,
Auus mees aga naeratades,
Sulle silma waatma jääb.

4.

Lill end pöörab päikse poole
Keerab tema järele,
Pole ime, päikse kiired
Toowad elu temale.

5.

Õnn on ainult siis kaunis, kui ta kättesaamata ja
kaugel on.

On ta juba kätte saadud, siis polegi ta enam õnn.

6.

Armasta naljatades, kuid ära naljata armastades.

* * *

7.

Roosid ja okkad, arm ja walu —
 Ühes neid külwati, ühes õitsewad nad.

Maikow.

8.

Olgu surm, ehk olgu elu
 Olgu õnn ehk õnnetus,
 Sada korda on see parem
 Kui on tume teadmatus.

9.

Õnnetus teeb waimu kindlaks,
 Eluwõitlus tugewaks,
 Ära ihka kerget põlwe,
 Mis teeb waimu nüridaks.

10.

Ei muidu tärka iduke
 Kui wihma toob tal kewade,
 Ei ärka muidu lauluke,
 Kui arm ei tungi hingesse.

11.

Kui Sul õigus juhü aru
 Ei Sind murra üksigi maru.

12.

Tõe kätte all kui tihti
 Warjab walskus oma sihti.

13.

Mis elu Sul ialgi toob,
 Sa sellest waiki nüüd,
 Ilm õnnetust ikka naerab
 Ja õnne tal rikkuda püüd.

14.

Arm, mis elu-tormis sureb,
 Armastus ei olnudgi,
 Arm, nii kuidas tema loodi,
 See ei sure ialgi.

15.

Ära ilmast hädust otsi,
 Ära nõua kurja ka,
 Mäherdune ise oled,
 Nõnda ilma leiad ka.

16.

Ei ülekohus nuhtlemata jää
 Kui seda ka ei ilma silmad näe
 Sest kohtumõistja südames,
 Ei andeks anna tema iganes

Ar 908
Rosenstrauch

HIND 1 RUBLA.